

*Dlouhodobý záměr vzdělávání a
rozvoje vzdělávací soustavy ve
Zlínském kraji
2020*

Obsah

Úvod.....	2
Použité zkratky	4
1. Rozvoj společnosti a vzdělávání ve Zlínském kraji	6
1.1. Demografický vývoj.....	6
1.2. Sociální aspekty lidských zdrojů	16
1.3. Trh práce	25
1.4. Síť škol a školských zařízení	30
2. Strategické směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy a způsob jejich realizace a podpory.....	33
2.1. Cíle a obsah počátečního vzdělávání	33
2.2. Předškolní vzdělávání	33
2.3. Základní vzdělávání.....	34
2.4. Střední vzdělávání	36
2.5. Vyšší odborné vzdělávání	37
2.6. Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných.....	38
2.7. Sledování a průběžné vyhodnocování kvality počátečního vzdělávání	39
2.8. Školské poradenské služby	40
2.9. Základní umělecké vzdělávání	41
2.10. Zájmové vzdělávání	43
2.11. Ústavní výchova	44
2.12. Další vzdělávání v rámci celoživotního učení.....	46
2.13. Uplatnitelnost absolventů škol podle oborů vzdělávání na trhu práce	48
2.14. Mezinárodní spolupráce	50
2.15. Informační a komunikační technologie	51
2.16. Jazykové vzdělávání.....	52
2.17. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	53
2.18. Primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních.....	54
2.19. Úloha a podpora pedagogických pracovníků.....	56
Souhrn stanovených cílů a opatření pro období 2020-2023	58
3. Kritéria rozvoje a optimalizace	65
4. Ekonomická část	70
4.1. Finanční nároky na veřejné rozpočty	70
4.2. Finanční nároky na rozvojové programy.....	72
4.3. Další zdroje financování	73
Příloha 1.: Naplnění cílů a opatření stanovených v minulém období	75
Příloha 2.: Tabulky a grafy	93

Úvod

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje 2020 je hlavním strategickým dokumentem kraje v oblasti vzdělávání do schválení následujícího DZ ZK v roce 2024. Dlouhodobý záměr je zpracován na základě § 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a taktéž v souladu s vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, ve znění pozdějších předpisů.

Základním rámcem pro tvorbu krajského dlouhodobého záměru je Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019-2023, který zakotvuje hlavní záměry, cíle a kritéria vzdělávací politiky vycházející ze Strategie 2020, určuje rámec dlouhodobých záměrů krajů a sjednocuje přístup státu a krajů v oblasti nastavení parametrů vzdělávací soustavy. Nezbytným východiskem pro tvorbu předkládaného krajského dlouhodobého záměru 2020 je také předchozí dlouhodobý záměr kraje 2016, a to zejména z hlediska vyhodnocení cílů a efektivity jejich dosažení v uplynulém období. Dokument je současně zpracován v souladu s dalšími klíčovými krajskými strategickými dokumenty, zejména pak Strategií rozvoje Zlínského kraje 2009-2020.

Globálním cílem Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2019-2023 je zvýšení kvality a efektivity vzdělávání v ČR v návaznosti na vzdělávání pro udržitelný rozvoj, rozvoj dalších kompetencí dětí, žáků a studentů, a to primárně čtenářské a matematické gramotnosti, vícejazyčnost a kreativitu v souladu s budoucími trendy vývoje společnosti a obsahu vzdělávání a podporu rovných příležitostí a spravedlivého přístupu ke kvalitnímu vzdělávání, včetně prevence předčasných odchodů ze vzdělávání.

Rozvojové priority Dlouhodobého záměru Zlínského kraje 2020 plně respektují strategické směry a příslušná opatření DZ ČR 2019-2023, současně však reflektují specifické potřeby vzdělávání ve Zlínském kraji.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020 je strukturován do následujících tematických oblastí:

- Rozvoj společnosti a vzdělávání ve Zlínském kraji
Obsahem této kapitoly je popis současné podoby Zlínského kraje z pohledu demografického vývoje, sociálních aspektů lidských zdrojů, trhu práce a zaměstnanosti a z pohledu sítě škol a školských zařízení, doplněný o základní prognózy vývoje.
- Strategické směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy a způsob jejich realizace a podpory
V této části jsou stanoveny cíle a opatření pro další období.
- Kritéria rozvoje a optimalizace vzdělávací soustavy a struktury budoucí vzdělávací nabídky
Kapitola se věnuje podmínkám a aspektům, na základě kterých bude vzdělávací soustava a nabídka vzdělávání v následujícím období utvářena.
- Ekonomická část

Sekce věnovaná financování vzdělávání, a to jak ze státního rozpočtu, tak z rozpočtu kraje a evropských fondů.

- Naplnění cílů a opatření stanovených v minulém období

V této části zařazené do Přílohy 1 je zhodnoceno dosažení stanovených cílů a naplnění jednotlivých opatření z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2016.

Tvorbě dlouhodobého záměru předcházela tvorba dokumentu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území zlínského kraje v roce 2016 a jeho evaluace a aktualizace v roce 2019. Návrhová část tohoto aktualizovaného dokumentu je jedním z pilířů návrhové části Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji.

Příprava dlouhodobého záměru probíhala ve spolupráci se sociálními partnery ze Zlínského kraje, návrh dokumentu byl poskytnut dvakrát k veřejnému připomínkování a v souladu s příslušnými právními předpisy byl připomínkován také Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Dokument je zpracován s využitím dat a údajů zejména Českého statistického úřadu, MŠMT, Národního ústavu pro vzdělávání, Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje a MPSV, ÚP ČR – krajské pobočky ve Zlíně.

Dlouhodobý záměr nezahrnuje vzdělávání na vysokých školách, které v souladu se zák. č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, zpracovávají samostatnou koncepci rozvoje.

Při zpracování Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020 bylo uplatněno hledisko rovného přístupu ke školám a školským zařízením všech zřizovatelů.

Použité zkratky

COP	centrum odborné přípravy
ČŠI	Česká školní inspekce
ČSÚ	Český statistický úřad
DDM	dům dětí a mládeže
DFV	denní forma vzdělávání
DT	digitální technologie
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky
DZ ZK	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
GY	gymnázium
HDP	hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
IKAP	Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje
IROP	Integrovaný regionální operační program
IVýP	Individuální výchovný program
KAP	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje
KHS ZK	Krajská hygienická stanice Zlínského kraje
KPPP a ZDVPP	Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
KÚ ZK	Krajský úřad Zlínského kraje
M.R.K.E.V.	Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky
NS	nástavbové studium
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OA	obchodní akademie
OFV	ostatní formy vzdělávání
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OON	ostatní osobní náklady
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
ORP	obec s rozšířenou působností
OU	odborné učiliště
P-KAP	Podpora krajského akčního plánování
PPRCH	primární prevence rizikového chování
Projekt PISA	Programme for International Student Assessment
Projekt TIMSS	Trends in International Mathematics and Science Study
Projekt UNIV	Uznávání neformálního a informálního vzdělávání
PrŠ	praktická škola
RgŠ	regionální školství
RVP	rámcový vzdělávací program
RZK	Rada Zlínského kraje
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciální pedagogické centrum
SPŠ	střední průmyslová škola
SŠ	střední škola
SVČ	středisko volného času
ŠD	školní družina
ŠK	školní klub

ŠVP	školní vzdělávací program
VOŠ	vyšší odborná škola
ZK	Zlínský kraj
ZKMZ	zkrácené studium zakončené maturitní zkouškou
ZKVL	zkrácené studium zakončené výučním listem
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZV	základní vzdělávání
ZZK	Zastupitelstvo Zlínského kraje

1. Rozvoj společnosti a vzdělávání ve Zlínském kraji

1.1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Zdrojem použitých údajů je populační prognóza z Projekce demografického vývoje obyvatelstva do roku 2071 Českého statistického úřadu a skutečně dosažené parametry. Kromě počtu obyvatel kraje jsou uvedeny také hodnoty v základních náhledech sloužících potřebám rozvoje vzdělávací soustavy – vývoj a prognóza narozených dětí, vývoj a prognóza počtu dětí a mládeže ve věkových jednotkách 3-5, 6-10, 11-14, 15-18 a 19-21 let a vývoj a prognóza celkových objemů školních kontingentů – předškolní, základní, střední, vyšší odborné vzdělávání. Projekce ČSÚ byla vypočtena bez vnitřní i zahraniční migrace obyvatelstva. Údaje o počtu osob jsou k 31. 12. příslušného roku, s výjimkou roku 2001, kdy jsou uvedeny údaje ze Sčítání lidu, domů a bytů.

Počet obyvatel ve Zlínském kraji

V roce svého vzniku (2000) měl kraj 594 060 obyvatel. Kromě počátečního malého nárůstu k datu Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 má počet obyvatel neustále mírně sestupnou tendenci. Od roku 2001 do roku 2018 ubylo celkem 12 089 obyvatel, což představuje rozdíl 2,03 %. Hodnoty uváděné v Projekci ČSÚ předpokládají postupný pokles počtu obyvatel v kraji. Rozdílný vývoj mezi lety 2001 a 2018 v jednotlivých okresech je patrný z tabulky č. 1.

Tabulka 1 - Změna počtu obyvatel ve Zlínském kraji v letech 2001-2018

Zdroj: ČSÚ

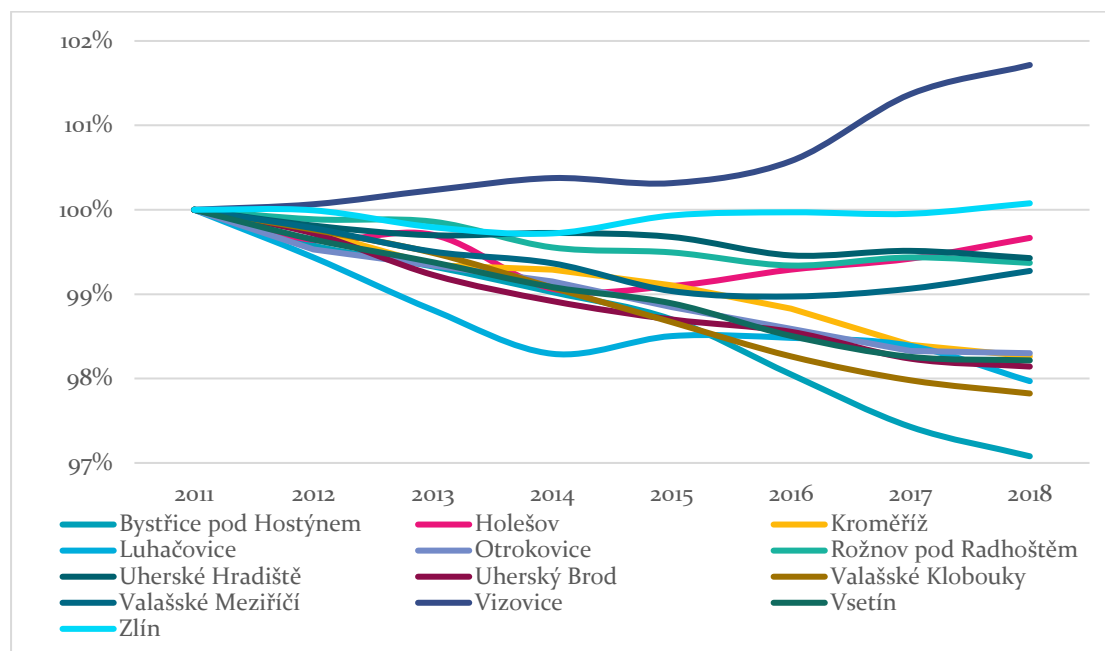
Kraj/okresy	2001	2011	2018	Rozdíl (2001-2018)	Rozdíl v % (2001-2018)
okres Kroměříž	108 053	107 320	105 572	-2 481	-2,30 %
okres Uherské Hradiště	144 517	143 814	142 306	-2 211	-1,53 %
okres Vsetín	147 064	145 047	143 332	-3 732	-2,54 %
okres Zlín	195 376	192 849	191 711	-3 665	-1,88%
Zlínský kraj	595 010	589 030	582 921	-12 089	-2,03 %

Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých ORP

Následující graf a tabulka ukazují, jak se vyvíjel počet obyvatel v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností.

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých správních obvodech ORP ve Zlínském kraji v letech 2011-2018 k 31. 12. daného roku (rok 2011 = 100 %)

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 2 - Srovnání počtu obyvatel v jednotlivých správních obvodech ORP ve Zlínském kraji v letech 2011-2018 (k 31. 12. daného roku)

Zdroj: ČSÚ

ORP	2011	2018	Rozdíl (2011-2018)	Rozdíl v % (2011-2018)
Vizovice	16 791	17 079	288	1,72 %
Zlín	99 218	99 294	76	0,08 %
Holešov	21 576	21 504	-72	-0,33 %
Uherské Hradiště	90 581	90 062	-519	-0,57 %
Zlínský kraj	192 849	191 711	-1 138	-0,59 %
Rožnov pod Radhoštěm	35 406	35 183	-223	-0,63 %
Valašské Meziříčí	41 935	41 631	-304	-0,72 %
Otrokovice	34 885	34 292	-593	-1,70 %
Kroměříž	69 961	68 746	-1 215	-1,74 %
Vsetín	66 901	65 707	-1 194	-1,78 %
Uherský Brod	53 233	52 244	-989	-1,86 %
Luhačovice	19 104	18 716	-388	-2,03 %
Valašské Klobouky	23 656	23 141	-515	-2,18 %
Bystřice pod Hostýnem	15 783	15 322	-461	-2,92 %

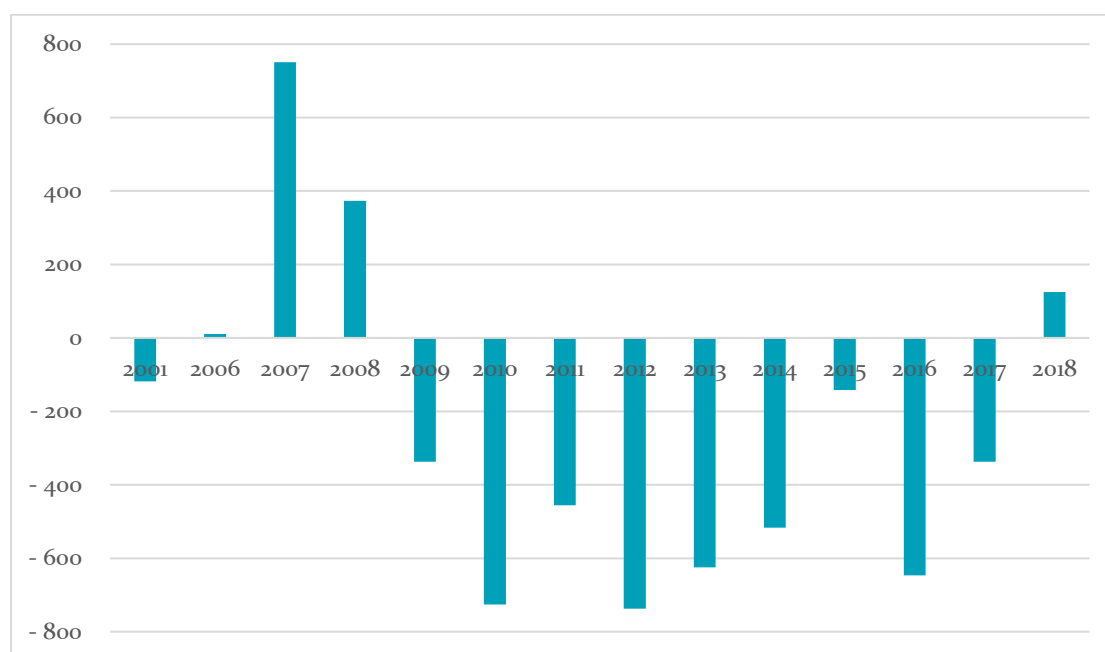
Počet obyvatel v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností průběžně klesá. Výjimku tvoří dvě ORP Vizovice a Zlín, které vykazují od roku 2011

nárůst počtu obyvatel. Naopak největší podíl úbytku obyvatel se projevuje v ORP Bystřice pod Hostýnem, Valašské Klobouky a Luhačovice.

Migrační přírůstek v kraji

Bilance migračního přírůstku počtu obyvatel ve Zlínském kraji je od roku 2009 dlouhodobě v záporných hodnotách. Výjimkou je poslední zpracovaný rok 2018, což ukazuje graf č. 2. Mnohem závažnější problém identifikuje tabulka č. 3, ze které zřetelně vyplývá, jaké věkové skupiny se odliv obyvatel ze Zlínského kraje týká. Ve věkové skupině 25-39 let jde evidentně o dlouhodobý jev, který má v posledních 2 letech sestupnou tendenci. Jedinou věkovou skupinou, která vykazuje dlouhodobě kladný přírůstek, jsou lidé v postproduktivním věku.

Graf 2 - Přírůstek obyvatelstva přistěhováním a vystěhováním ze Zlínského kraje
Zdroj: ČSÚ

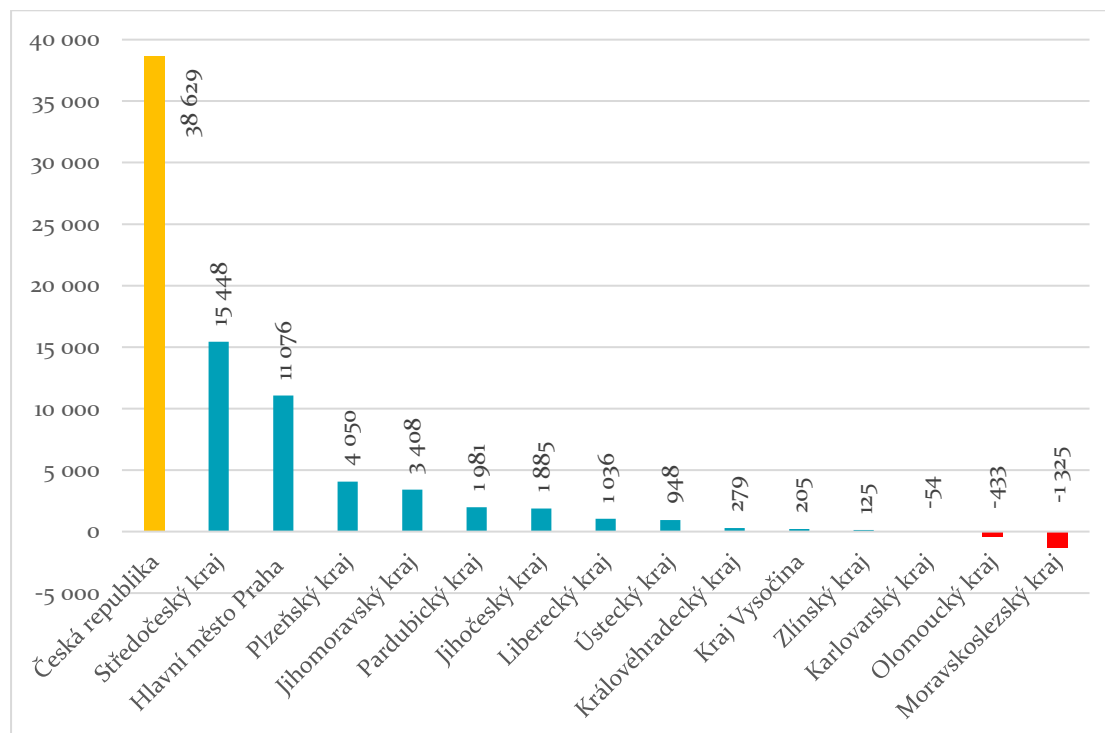

Tabulka 3 - Přírůstek obyvatelstva přistěhováním a vystěhováním ze Zlínského kraje rozčleněný do vybraných věkových skupin
Zdroj: ČSÚ

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0-14 let	26	-12	-1	-52	42	62	112	19	-10	46
15-24 let	72	9	42	-50	-20	-8	27	-69	131	120
25-39 let	-452	-673	-585	-617	-622	-569	-419	-653	-572	-256
40-64 let	-63	-107	48	-56	-79	-51	105	9	86	187
65 let a více	80	57	40	38	54	49	33	47	28	28
Celkový přírůstek stěhováním ve ZK	-337	-726	-456	-737	-625	-517	-142	-647	-337	125

V mezikrajském srovnání je Zlínský kraj posledním z územních celků, které v roce 2018 vykázaly kladnou bilanci stěhováním. Konkrétně to popisuje graf č. 3.

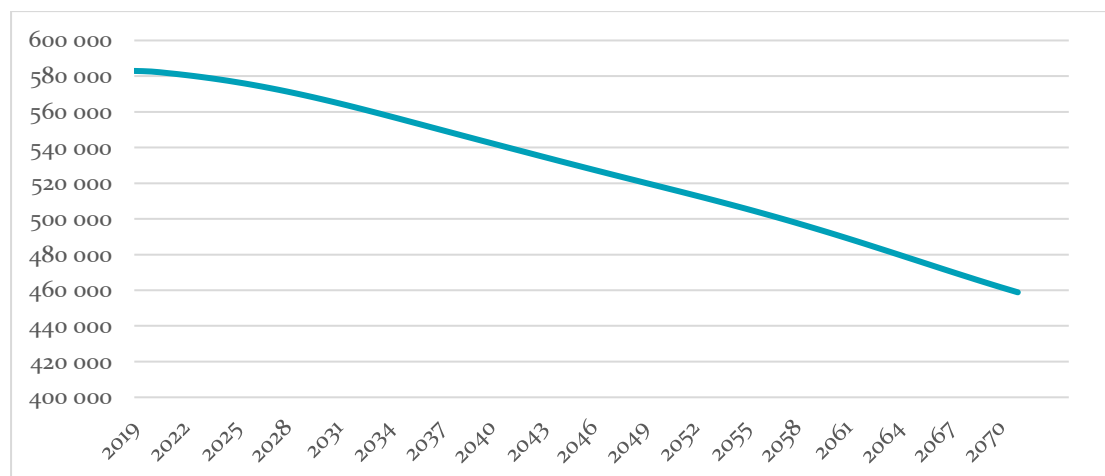
Graf 3 - Mezikrajské srovnání přírůstku obyvatelstva stěhováním v roce 2018
Zdroj: ČSÚ

Demografická prognóza

Prognóza ČSÚ do roku 2071 o počtu obyvatel ve Zlínském kraji nepočítá s výraznějším posílením populace. Naopak Zlínský kraj má a i v budoucnu bude mít, co se týká populace, sestupný trend, viz graf č. 4.

Graf 4 - Prognóza vývoje počtu obyvatelstva Zlínského kraje podle ČSÚ
Zdroj: ČSÚ

Vývoj a prognóza ve věkových jednotkách a segmentech předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání

Pro posuzování vlivů a dopadů demografického vývoje na utváření vzdělávací soustavy zpravidla používáme dva soubory údajů. Jednak celkové počty osob v relevantních věkových segmentech a jednak počty osob ve věkových jednotkách vztažených k nástupu do jednotlivých stupňů vzdělávání. Sumární údaje o věkových segmentech poskytují přehled o velikosti populace náležící do příslušných úrovní vzdělávání a jejich bezprostředního dopadu na budoucí výkony škol a školských zařízení.

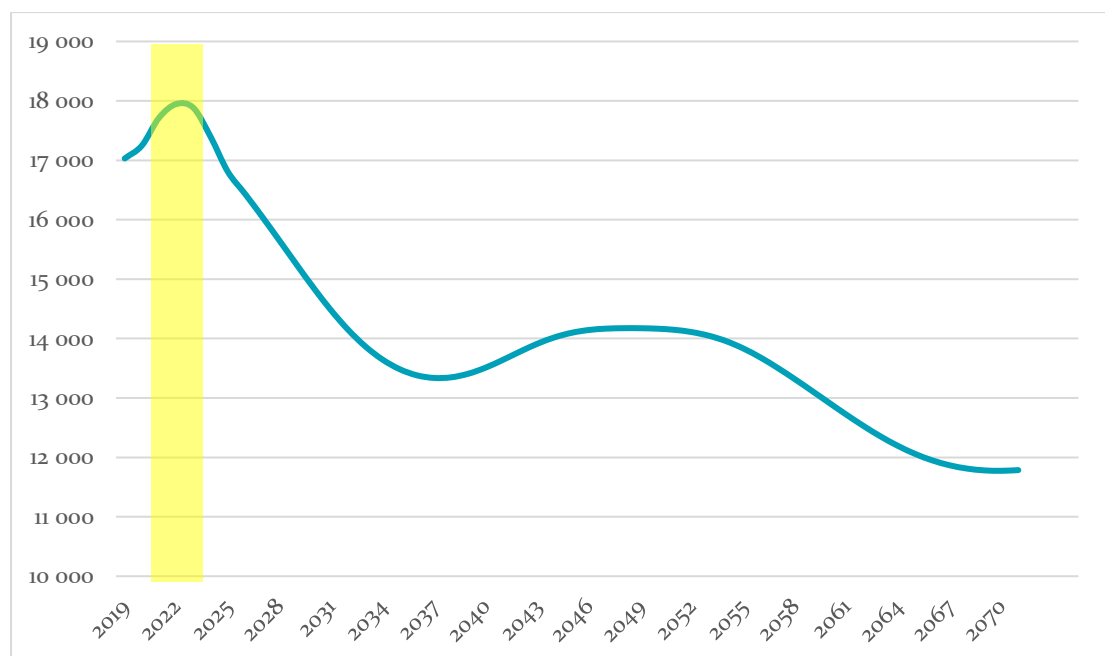
V jednotlivých věkových skupinách a segmentech je sledován předpokládaný vývoj podle Projekce ČSÚ a skutečné počty osob v roce 2019. Grafy uvedené v Příloze 2 (P1 až P5) poskytují souhrnné údaje v jednotlivých věkových segmentech.

Předškolní vzdělávání

Ve věkové skupině 3-5letých projekce ČSÚ pro období let 2020-2023 předpokládá průchod krátkodobým vrcholem počtu osob tohoto věku, nárůst je cca 5,5 %. Po vrcholu v roce 2022 se pak předpokládá až do roku 2037 dlouhodobý pokles, kdy se v tomto segmentu bude nacházet jen 78 % počtu osob roku 2019 (viz graf č. 5).

Graf 5 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 3-5letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.

Zdroj: ČSÚ

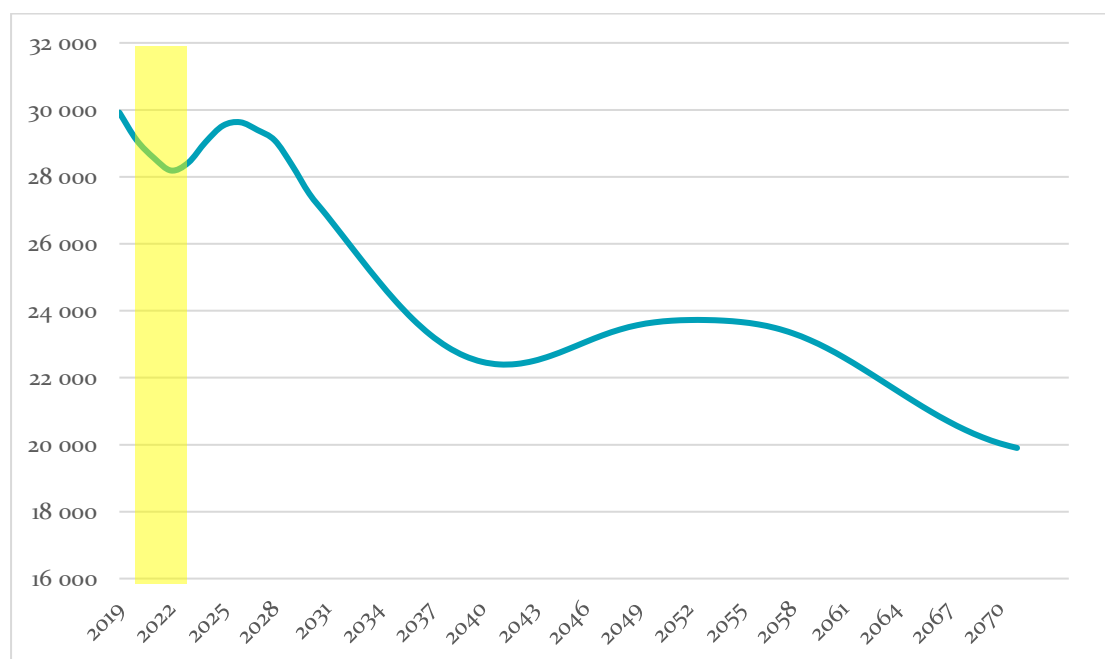

Základní vzdělávání

Ve věkové jednotce 6-10letých, což odpovídá prvnímu stupni základních škol, dochází ve sledovaném období ke krátkodobému propadu počtu osob se sedlem v roce 2022. Po jeho dosažení bude následovat krátkodobý nárůst s vrcholem v roce 2026, po něm bude následovat dlouhodobý pokles s předpokládaným sedlem v roce 2041 a s předpokládaným poklesem na 75 % hodnoty roku 2019. (viz graf č. 6).

Graf 6 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 6-10letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.

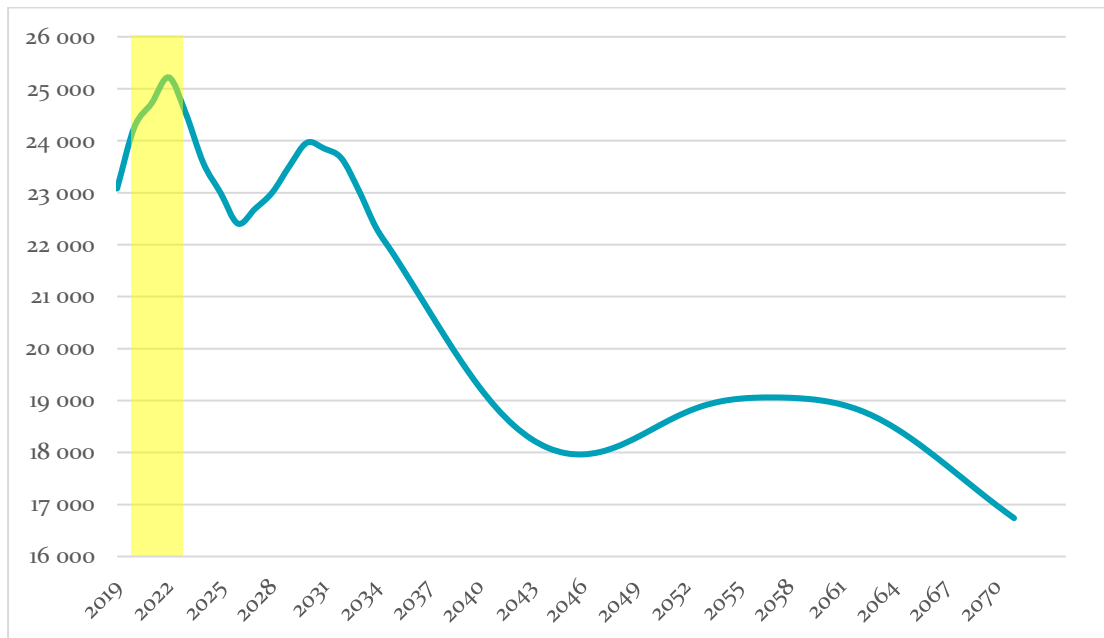
Zdroj: ČSÚ

Situace v segmentu osob 11-14letých je specificky odlišná. Ve sledovaném období by mělo dojít k téměř 10% nárůstu počtu osob daného věku s vrcholem v roce 2022. Následné období pak předpokládá krátkodobý pokles se sedlem 2026 (viz graf č. 7).

Graf 7 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 11-14ti-letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.

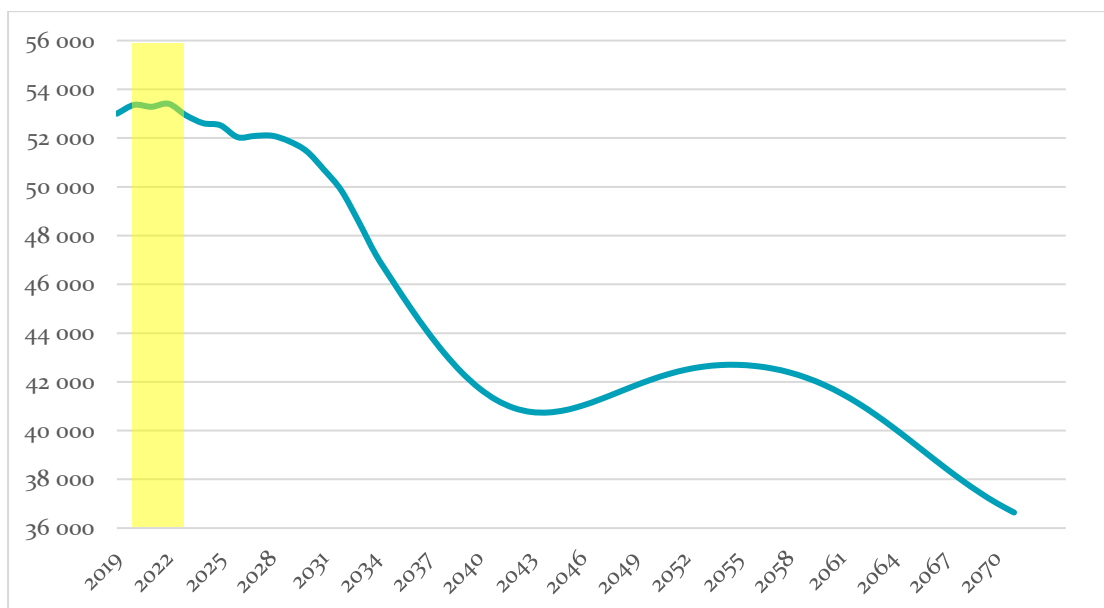
Zdroj: ČSÚ

V celém kontingentu osob ve věku žáků základní školy, tedy 6-14letých, ve Zlínském kraji dochází ve sledovaném období ke stagnaci jejich počtu. Poté se očekává dlouhodobý (do roku 2044) pokles počtu osob plnících povinnou školní docházku na základních školách na úroveň 76 % hodnoty roku 2019 (viz graf 8).

Graf 8 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 6-14ti-letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem

Zdroj: ČSÚ

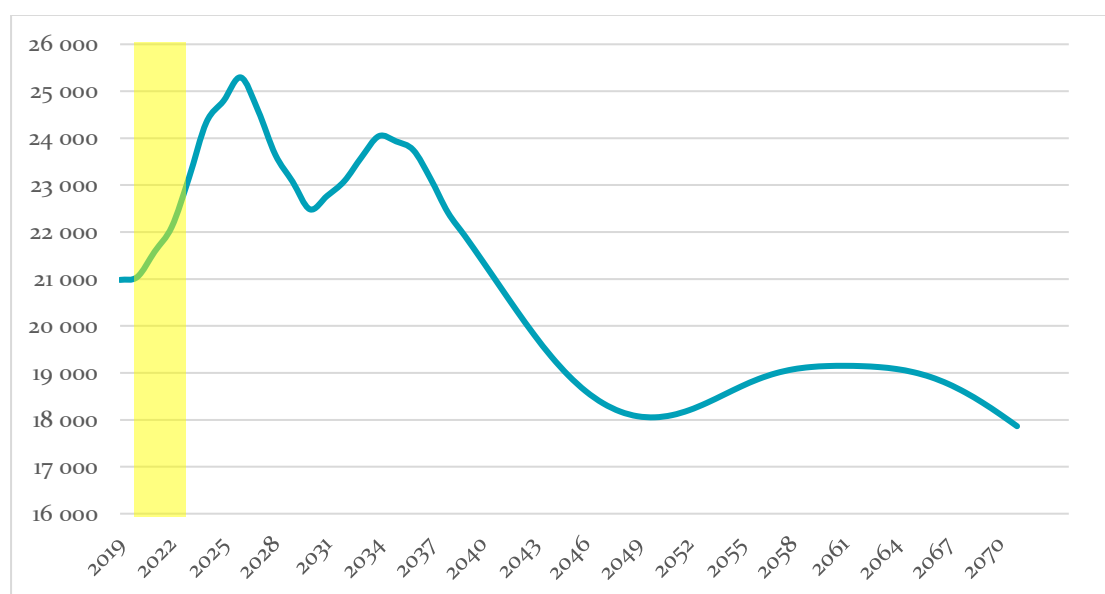

Střední vzdělávání

Střední vzdělávání je oblastí, v níž se v minulém období velmi výrazně projevíly důsledky nepříznivého demografického vývoje. Prudký pokles se zastavil a ve sledovaném období se předpokládá krátký růst s vrcholem v roce 2026. Na konci sledovaného období – tedy v roce 2023 – dojde k nárůstu počtu osob této věkové skupiny o 10,4 %. Zmiňovaný vrchol v roce 2026 znamená v absolutním vyjádření nárůst věkové skupiny o cca 4 300 potenciálních žáků středních škol (viz graf 9).

Graf 9 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 15-18ti-letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.

Zdroj: ČSÚ

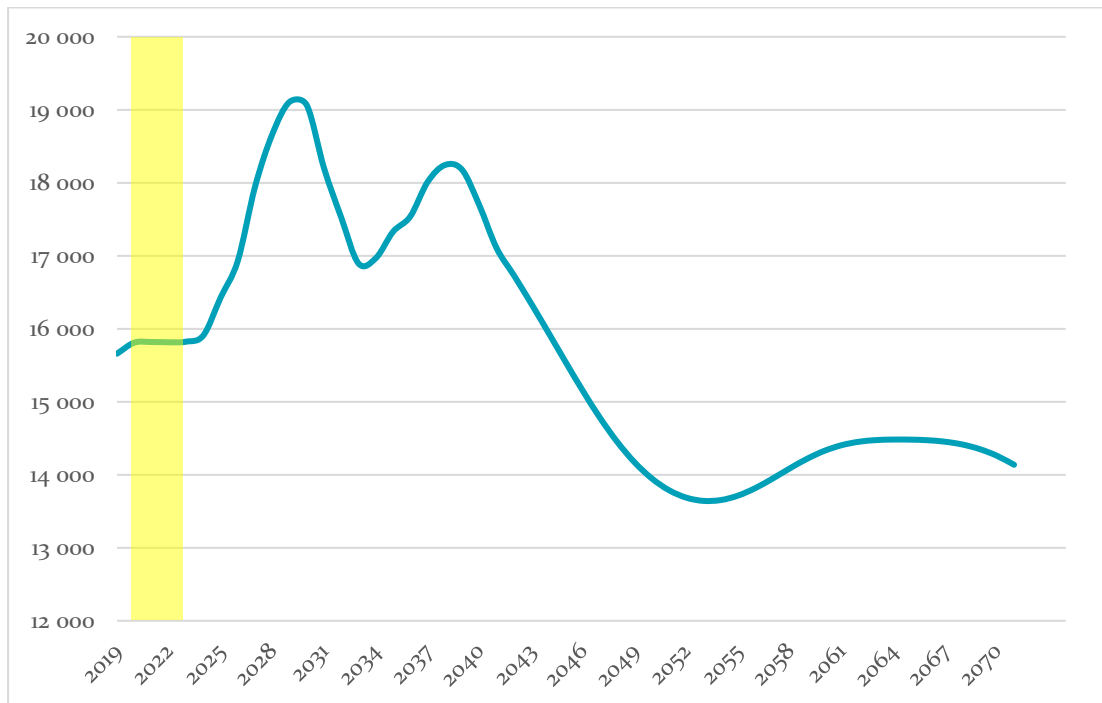
Vyšší odborné vzdělávání

Demografický vývoj věkové jednotky 19-21ti-letých (viz graf č. 10) bude ve sledovaném období stabilizovaný s očekávaným růstem až od roku 2025.

Je potřeba dodat, že vývoj tohoto agregátu jen symbolicky, oproti předešlým věkovým skupinám, vyjadřuje možný zájem o účast na vyšším odborném vzdělávání, neboť už neplní zákonnou školní docházku ani v současné době na trhu práce běžně požadované střední vzdělání.

Graf 10 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 19-21ti-letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.

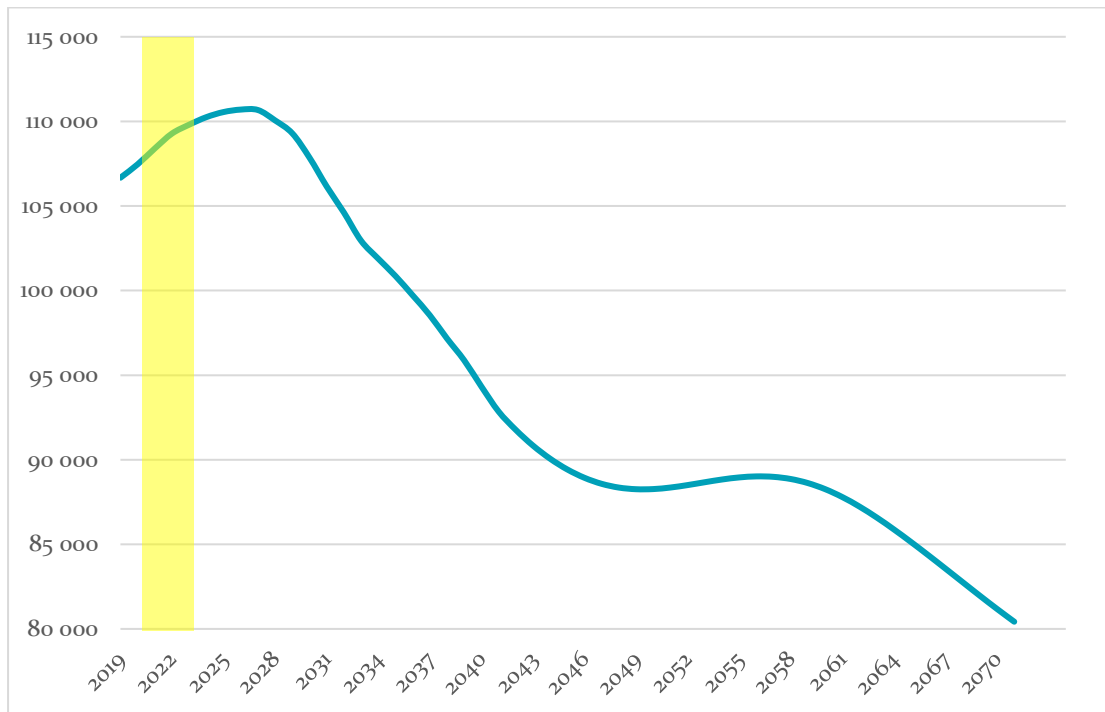
Zdroj: ČSÚ

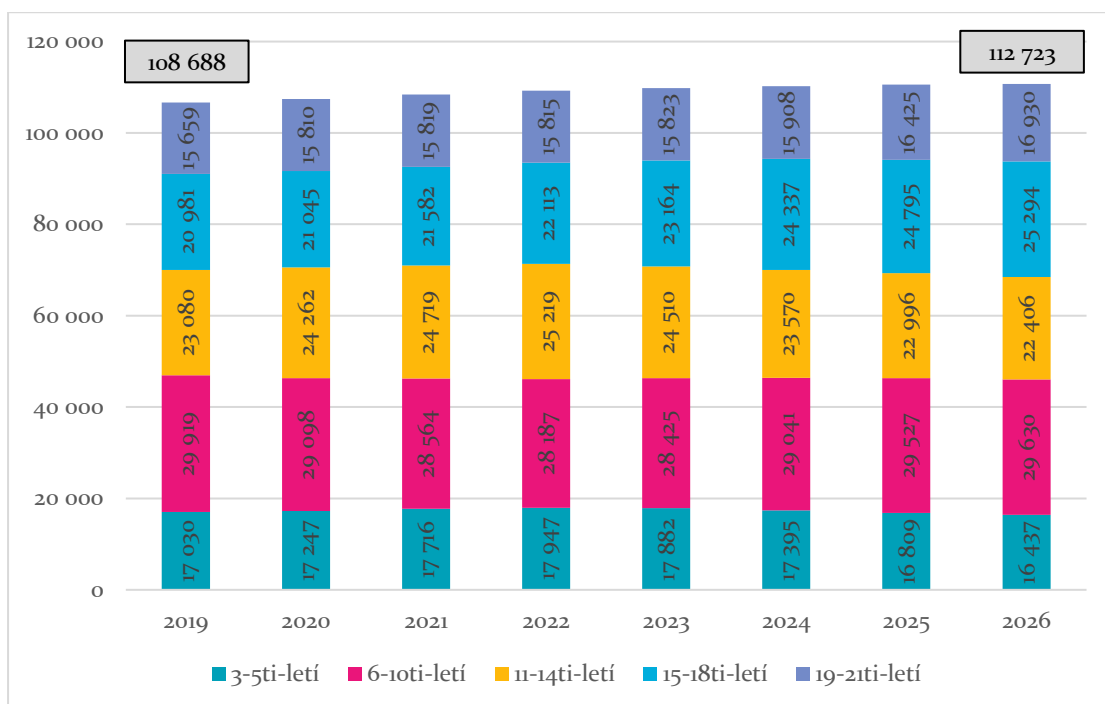
Celkový „školní“ kontingent počátečního vzdělávání

Hodnoty uvedené v grafu č. 11 dávají souhrnný přehled o mírném nárůstu osob s vrcholem v roce 2026 a o následném dlouhodobém poklesu počtu osob, které jsou potenciálními účastníky především primárního a sekundárního vzdělávání, v menší míře také vyššího odborného vzdělávání, a poukazují na celostátní trend „stárnutí populace“ i ve Zlínském kraji. Tento vývojový trend není v kraji, na rozdíl od některých regionů, ani v minimální výši vyrovnáván migrací. Názorný přehled o podílu dílčích věkových segmentů na tomto vývoji poskytuje graf č. 12.

Graf 11 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 3-21ti-letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.
Zdroj: ČSÚ

Graf 12 - Složení obyvatelstva Zlínského kraje v daných věkových segmentech v letech 2019-2026
Zdroj: ČSÚ

Na základě změn ve vývoji počtu osob v uvedených věkových segmentech lze učinit následující závěry:

Předškolní vzdělávání

Počty osob v odpovídající věkové skupině jsou ve sledovaném období ve fázi krátkodobého růstu. Tento trend může některým zřizovatelům v projektovém období způsobit personální případně jiné kapacitní problémy. Dopad bude pravděpodobně mírnější ve větších městech a rovněž bude hrát roli věk přijímání dětí do MŠ.

Základní vzdělávání

Na tomto stupni vzdělávání má ve sledovaném období demografický vývoj nejednotný charakter. Zatímco na 1. stupni očekáváme krátkodobý propad, na druhém stupni se budou školy vyrovnávat s krátkodobým vrcholem. Celkový počet osob spadajících do věku žáků základních škol dosáhne maxima v roce 2020 a očekává se velmi mírný pokles. Lokální výkyvy mohou v budoucnu způsobit negativní důsledky směřující ke kapacitám základních škol, což mohou zřizovatelé už nyní mírnit plánováním jejich využití.

Střední vzdělávání

Ve sledovaném období začíná krátkodobý, avšak prudký nárůst počtu osob – potenciálních žáků středních škol. Růst se zastaví po 6 letech s bilancí +4 300 osob. Střední školy budou v tomto důsledku konfrontovány s vyšším počtem žádostí o přijetí do studia a tím i potřebou rozšiřovat kapacity, které však v následujícím období zůstanou opět nevyužité. Pravděpodobným řešením pak bude optimalizace výkonů škol s ohledem na disponibilní zdroje, jednak kapacity škol, ale také počtu pedagogických pracovníků, a to vše za současného zachování žádoucího spektra oborů vzdělání v návaznosti na potřeby či požadavky trhu práce a za respektování zachování jejich územní dostupnosti.

Vyšší odborné vzdělávání

Potenciál věkové skupiny osob spadajících mezi možné studenty VOŠ bude stagnující. Připočteme-li k tomu vyšší atraktivitu vysokoškolského studia, jehož cílovou skupinu majoritně tvoří identický věkový agregát, dá se předpokládat, že až na specifické výjimky škol či oborů, vyšší odborné vzdělávání bude v deklarovaném období spíše na ústupu zájmu o tento druh studia.

1.2. SOCIÁLNÍ ASPEKTY LIDSKÝCH ZDROJŮ

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Vzdělání obyvatelstva se v průběžných statistických dokumentech, na rozdíl od detailnějšího členění při Sčítání lidu, domů a bytů, sleduje na podkladě výběrového šetření pracovních sil ve čtyřech základních kategoriích (v závorce jsou uvedeny ekvivalenty ve smyslu školského zákona):

- základní, včetně neukončeného,
- střední bez maturity (střední vzdělávání a střední vzdělání s výučním listem),

- úplné střední (střední vzdělání s maturitní zkouškou) a vyšší odborné,
- vysokoškolské.

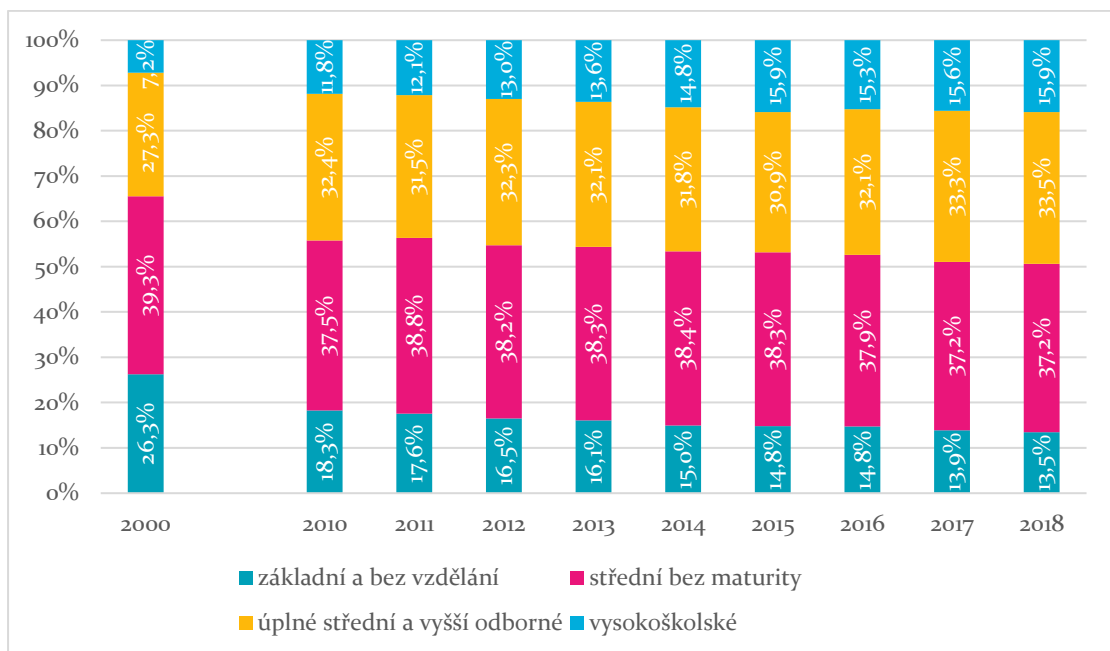
Tabulka 4 - Přehled vývoje počtu obyvatel Zlínského kraje nad 15 let zařazených do skupin podle dosaženého vzdělání v letech 2010-2018 (v tisících obyvatel) a porovnání s rokem 2000

Zdroj: ČSÚ

	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
základní a bez vzdělání	130,8	92,8	88,8	83,3	80,8	74,9	74,0	73,6	68,9	66,6
střední bez maturity	195,6	190,2	196,2	192,4	192,2	192,4	191,5	188,8	184,9	184,3
úplné střední a vyšší odborné	135,9	164,1	159,1	162,9	161,0	159,4	154,5	160,0	165,5	165,8
vysokoškolské	35,6	60,1	61,4	65,4	68,3	74,0	79,4	76,1	77,5	78,6
celkem obyvatel	497,9	507,9	506,5	504,1	502,3	500,7	499,3	498,6	496,9	495,5

Graf 13 - Vzdělanostní struktura obyvatelstva Zlínského kraje nad 15 let v letech 2010-2018 a porovnání s rokem 2000

Zdroj: ČSÚ

Údaje uvedené v grafu č. 13 dokládají trend zahájený již před rokem 2000, který se projevuje ve věkové populaci nad 15 let odlivem osob z kategorií základní vzdělání a bez vzdělání a přírůstkem v kategoriích s vyšším stupněm vzdělání, zejména pak s vysokoškolským vzděláním. Můžeme si také všimnout úbytku osob se středním vzděláním bez maturity a obdobného přírůstku osob s dosaženým úplným středním vzděláním, případně vyšším odborným.

Vyjádřeno poměrnými čísly můžeme konstatovat, že vyšší úroveň vzdělání (úplně střední, vyšší odborné a vysokoškolské) dosahují ve Zlínském kraji ženy (cca 52 %) oproti mužům (cca 45 %). Naopak podíl mužů s dosaženým středním vzděláním bez maturity se přibližuje hranici 45 %, zatímco u žen tato úroveň zahrnuje cca 30 % ženské populace.

Situace rodiny

Významným činitelem, který může ovlivnit utváření sociálních vztahů dětí a mládeže, je plnohodnotné rodinné zázemí. Index rozvodovosti (počet rozvodů na 100 sňatků) mezi lety 2000 a 2011 zaznamenal nárůst ze 43 % na téměř 60 %, avšak od tohoto roku vývoj kolísá, s trendem mírného poklesu. Počet sňatků také kolísá s dolní úvratí v roce 2013 a vrcholem v roce 2017. Z hlediska posuzování situace rodin je vhodnější sledovat podrobnější data o rozvodech, např. věk rozvádějících se, počet nezletilých dětí apod. V každém případě však můžeme na základě těchto údajů konstatovat dlouhodobě trvající nepříznivý stav v této oblasti se všemi důsledky (viz tabulka č. 5).

Tabulka 5 - Sňatky a rozvody ve Zlínském kraji v letech 2010-2018 a porovnání s rokem 2000

Zdroj: ČSÚ

Rok	Počet obyvatel	Počet sňatků	Počet rozvodů	Sňatky na 1 000 obyvatel	Rozvody na 1 000 obyvatel	Rozvody na 100 sňatků
2000	597 890	2 980	1 290	5,0	2,2	43,3
2010	590 361	2 564	1 472	4,3	2,5	57,4
2011	589 030	2 404	1 415	4,1	2,4	58,9
2012	587 693	2 420	1 327	4,1	2,3	54,8
2013	586 299	2 383	1 381	4,1	2,4	57,9
2014	585 261	2 482	1 277	4,2	2,2	51,5
2015	584 828	2 696	1 323	4,6	2,3	49,1
2016	584 155	2 802	1 228	4,8	2,1	43,8
2017	583 039	2 940	1 246	5,0	2,1	42,4
2018	582 860	2 856	1 285	4,9	2,2	45,0

Jiný pohled na měnící se postavení a roli rodiny poskytují kvantitativní údaje o dětech narozených mimo manželství – v roce 2018 se do neúplných rodin narodilo 42,2 % dětí (2 569 dětí). Na rozdíl od roku 2000, kdy se mimo manželství narodilo ve Zlínském kraji 641 dětí, jde tedy o čtyřnásobek počtu z roku 2000.

Uvedená fakta signalizují tendenci k opouštění modelu „tradiční rodiny“, která spolu se zřejmým narušením dosavadní bariéry sociální nepřipustnosti „nemanželských dětí“ vytváří nestandardní podmínky při začleňování dětí a mládeže do sociálních vztahů. I když se záměrně vyhneme zobecnění těchto příčinných vztahů, mohou tyto skutečnosti představovat potenciální rizikový faktor ovlivňující postoje a chování dětí, které se mohou v důsledku projevit jak ve vztahu a přístupu dětí a mládeže ke vzdělávání, tak v četnosti výskytu a struktuře rizikového chování. Takové směřování bude zřejmě vyvolávat v budoucnu potřebu rozšíření poskytovaných poradenských služeb a vyšší nároky na jejich komplexnost a případnou koordinaci na území kraje.

Rizikové chování dětí a mládeže

Údaje o podezřenech a reálných zjištěních rizikového chování žáků základních a středních škol shromažďuje odbor školství krajského úřadu prostřednictvím každoročního sběru dotazníků.

Evaluační minimálních preventivních programů ve školách a školských zařízeních ve Zlínském kraji probíhá prostřednictvím celorepublikového elektronického systému výkaznictví. Pro školní rok 2017-2018 ze získaných dat, jejichž součástí bylo i mapování rizikového chování ve školách, vyplynulo, že hlavními problémy škol v oblasti projevů rizikového chování u dětí a mládeže byly:

- špatné vztahy mezi žáky (20,0 %)
- užívání tabáku (18,3 %)
- šikana (10,3 %)
- přestupky proti školnímu řádu (9,9 %)
- záškoláctví (9,4 %)

Tabulka 6 - Přehled evidence rizikového chování na školách a školských zařízeních ve Zlínském kraji za školní rok 2017-2018

Zdroj: OŠMS

	Podíl
Špatné vztahy mezi žáky	20,0%
Užívání tabáku	18,3%
Šikana	10,3%
Přestupky proti ŠŘ	9,9%
Záškoláctví	9,4%
Nelátkové závislosti	5,4%
Užívání alkoholu	4,7%
Skryté záškoláctví	4,6%
Užívání konopných látek	2,8%
Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy	2,5%
Kyberšikana	2,4%
Sebepoškozování a autoagrese	1,9%
Rizikové chování v dopravě	1,5%
Kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy	1,4%
Poruchy příjmu potravy	1,1%
Rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd.	1,1%
Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality	1,0%
Projevy rasismu a xenofobie	0,8%
Zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte	0,7%
Užívání dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.)	0,2%

Využívání informačních technologií

Osobním počítačem bylo v roce 2018 ve Zlínském kraji vybaveno 79,9 % domácností, což je za posledních 10 let 42% nárůst. Podle vývoje přírůstku počtu domácností s počítačem v posledních 4 letech se můžeme domnívat, že se tato hodnota blíží ke svému limitu. Tomu nasvědčuje i to, že počet domácností s dětmi vybavených počítačem dosáhl v roce 2018 hodnoty 95,8 % a počet bezdětných domácností do věku 40 let pak hodnoty 95,9 %.

V oblasti využívání internetu bylo v roce 2018 k celosvětové síti připojeno celkem 81,4 % domácností ve Zlínském kraji. V pětiletém srovnání s rokem 2014 narostl počet domácností s přístupem k internetu o 10 %. Domácnosti s dětmi mají přístup k internetu z 99,4 %, domácnosti bez dětí do 40 let věku pak ve 100,0 %.

Celou situaci také dokresluje následující tabulka popisující přístup k internetové síti.

Tabulka 7 - Podíl uživatelů internetu ve věku 16 a více let ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

		2016	2017	2018
Používající internet každý den		62,0	65,0	68,2
Zařízení použité pro přístup k internetu	mobilní telefon	39,5	47,0	56,1
	tablet	8,3	15,8	17,3
	notebook	37,2	50,0	54,5
Činnosti na internetu	posílání/přijímání e-mailů	69,1	68,4	71,2
	telefonování	37,1	36,4	36,5
	hraní her	24,5	25,6	-
	nakupování	47,1	48,0	53,7
	internetové bankovníctví	51,1	52,2	56,5
	přístup na sociální sítě	43,5	47,5	52,3
	zaslání formuláře na úřad	9,3	9,2	10,8
Vyhledávání informací o:	zboží a službách	67,3	68,8	70,9
	cestování a ubytování	49,6	50,5	54,6
	zdraví	46,2	48,2	54,4
Celkem	76,0	76,8	79,4	

Využívání informačních technologií a internetu se v posledních letech významně proměnilo a primárním zařízením se stal mobilní telefon.

Je nesporné, že vzdělávání i školy se ve Zlínském kraji v posledních letech značně proměnily. Jednou z klíčových příčin mnoha změn je právě rozvoj digitálních technologií a jejich vstup do života škol. Je tedy nesporné, že právě školy a jejich zřizovatelé dávají vysokou prioritu vstupu digitálních technologií do vzdělávání. S ohledem na rychlost vývoje digitálních technologií a relativně vysoká finanční náročnost v procesu obměny však není jednoduchá. Jak si stojí Zlínský kraj v celorepublikovém srovnání je patrné z následující tabulky.

Tabulka 8 - Počítače dostupné žákům na základních školách podle krajů
Zdroj: ČSÚ

	Na 1. stupni základních škol									
	celkem				podle typu počítače			podle stáří počítače		
	2015	2016	2017	2018	stolní	přenosné	tablety	do 2 let	3-9 let	10 let a více
Česká republika	16,0	17,8	18,2	19,1	13,5	2,6	3,0	3,4	14,4	1,2
Hl. m. Praha	13,9	14,4	15,0	15,4	10,7	1,7	3,1	3,6	11,3	0,6
Středočeský	15,0	16,6	16,4	16,8	11,3	2,8	2,7	2,6	13,1	1,0
Jihočeský	16,1	18,3	18,8	19,2	13,5	3,1	2,7	3,1	15,1	1,0
Plzeňský	16,7	18,2	18,7	20,4	15,1	2,2	3,1	5,6	13,9	1,0
Karlovarský	15,5	17,3	18,6	19,8	13,1	3,2	3,4	3,8	14,6	1,4
Ústecký	14,2	16,5	17,3	18,8	12,8	2,6	3,4	3,3	14,2	1,3
Liberecký	14,8	16,2	16,4	18,3	13,9	1,7	2,7	3,2	13,8	1,3
Královéhradecký	17,1	18,5	18,4	19,5	14,4	2,5	2,6	4,0	13,7	1,8
Pardubický	16,7	18,2	18,8	19,6	13,6	3,1	2,9	3,2	15,1	1,4
Vysočina	19,2	21,0	21,7	22,9	17,8	2,9	2,2	3,4	17,7	1,8
Jihomoravský	16,1	18,1	18,3	19,0	13,7	2,5	2,9	3,3	14,5	1,2
Olomoucký	17,8	18,5	18,9	19,4	15,3	2,6	1,5	3,3	14,2	1,9
Zlínský	17,3	19,3	19,6	20,2	15,5	2,2	2,5	2,1	16,4	1,8
Moravskoslezský	17,0	20,5	21,3	22,9	15,1	3,2	4,6	4,1	17,7	1,1
	Na 2. stupni základních škol									
	celkem				podle typu počítače			podle stáří počítače		
	2015	2016	2017	2018	stolní	přenosné	tablety	do 2 let	3-9 let	10 let a více
Česká republika	26,9	29,0	28,6	28,8	21,0	3,5	4,4	5,4	21,8	1,6
Hl. m. Praha	28,5	28,9	28,3	28,1	20,4	2,6	5,2	5,9	20,9	1,3
Středočeský	26,1	27,8	27,0	26,0	18,6	3,6	3,8	4,2	20,3	1,4
Jihočeský	27,8	30,2	30,2	30,0	22,3	4,0	3,6	4,9	23,6	1,4
Plzeňský	27,9	29,5	28,9	30,3	22,3	2,6	5,4	9,8	19,0	1,6
Karlovarský	28,4	30,2	30,7	31,9	22,9	4,8	4,2	6,8	23,2	1,9
Ústecký	25,2	27,7	27,4	28,7	20,6	3,4	4,7	4,7	21,8	2,2
Liberecký	24,5	26,3	26,6	27,4	21,1	2,8	3,5	5,1	20,5	1,8
Královéhradecký	26,9	29,5	28,5	28,8	20,8	3,6	4,4	7,0	20,1	1,7
Pardubický	26,1	26,8	27,2	28,1	20,4	3,9	3,8	5,2	21,4	1,5
Vysočina	29,0	30,4	30,3	30,6	24,4	3,1	3,2	4,5	24,2	2,0
Jihomoravský	25,9	27,5	26,8	26,7	19,4	3,1	4,2	5,3	19,9	1,6
Olomoucký	27,8	29,0	28,7	28,1	22,5	2,9	2,7	5,4	20,9	1,8
Zlínský	25,3	27,8	26,9	26,2	20,3	2,5	3,3	2,4	22,0	1,8
Moravskoslezský	28,2	33,4	33,2	34,3	22,3	5,1	6,8	6,2	26,5	1,5

Vybavování škol je nutné vnímat vždy v širších souvislostech, nemůže jít o ryze technologický proces, ale o proces pedagogický. Jak ukazují mnohé výzkumy, kvalitní vybavení automaticky nezaručuje inovativní výuku či častější využívání digitálních technologií. Infrastrukturu je navíc nutné neustále obnovovat a školy se s tímto problémem vyrovnávají různě. Stále téměř neexistují adekvátní možnosti podpory v oblasti obnovy infrastruktury, které by podpořily školy v jejich snahách o inovaci či o

pravidelnou obnovu infrastruktury. Obnova je tedy závislá na dalších aktivitách, které musí škola vykazovat, aby si vybavení projektově „zasloužila“. Školy se musí stále více zaměřovat na integraci digitálních technologií do výuky v běžných třídách v širokém spektru předmětů.

Zlínský kraj podporuje jím zřizované školy prostřednictvím hromadného nákupu licencí Microsoft Windows a Microsoft Office, ke kterým mají přístup nejen pedagogové a žáci ve výuce, ale jsou jim tyto licence také k dispozici v jejich domácích zařízeních, což je také podstatným předpokladem pro zvýšení využívání a kvality využívání digitálních technologií pro vzdělávání.

Rovnost přístupu ke vzdělávání

Podpora znevýhodněných skupin dětí a mládeže spočívá v rozmanitých iniciativách a aktivitách zaměřených hlavně na zlepšování výchozí situace žáků a jejich integraci do hlavního vzdělávacího proudu. Týká se především následujících skupin dětí a mládeže:

Děti a mládež žijící v dětských domovech a v ústavech ochranné péče

V souvislosti s vyhlášením výzvy z EHP fondů byla Zlínskému kraji v lednu 2015 schválena Ministerstvem financí ČR dotace na projekt „Ohrožené děti a mládež ve Zlínském kraji“. Cílem tohoto projektu je vytvoření komplexního plánu transformace pobytové péče o děti na systém účinné a multidisciplinární sítě ambulantních a terénních preventivních podpůrných služeb. Rozvoj komunitních služeb rodinného typu přispěje k předcházení umístování dětí do institucionální péče.

Děti a mládež se speciálními vzdělávacími potřebami

V posledních letech se postupně zvyšuje počet žáků integrovaných do běžných mateřských, základních a středních škol. Vzhledem k větší informovanosti rodičů o možnosti společného vzdělávání i vzdělávání pedagogických pracovníků v této problematice se do běžných škol daří integrovat žáky se závažnějšími druhy postižení než v minulých letech. Zvyšuje se především počet individuálních integrací žáků s lehkým mentálním postižením do běžných škol na úkor jejich vzdělávání v základních školách praktických. Průběžně se zvyšuje počet asistentů pedagoga, zejména v mateřských a základních školách, především narůstá počet asistentů pro děti a žáky s poruchami chování a s autismem.

Se změnou legislativy vztahující se ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jeho financování pomocí podpůrných opatření od 1. 9. 2016 se také zvýšilo povědomí veřejnosti o možnostech společného vzdělávání. Z toho vyplývá větší zájem rodičů o inkluzivní vzdělávání jejich dětí.

Zlínský kraj k 1. 1. 2020 zřizuje 22 škol pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Vývoj počtu žáků v těchto školách uvádí následující tabulka.

Tabulka 9 - Vývoj počtu žáků ve školách samostatně zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zřizovaných Zlínským krajem v letech 2012 až 2019 (k 30. 9. daného školního roku)

Zdroj: OŠMS

Školní rok	Mateřská škola	Mateřská škola při zdravot. zařízení	Přípravny stupeň ZŠ speciální	Přípravná třída	Základní škola	Základní škola 79-01-C/01	Základní škola speciální 79-01-B/01	Základní škola při zdravot. zařízení
2012-2013	49	39	12	14	1 216	651	419	146
2013-2014	55	31	4	12	1 105	567	422	116
2014-2015	48	27	17	15	1 091	558	409	124
2015-2016	55	29	17	15	1 033	530	370	133
2016-2017	57	30	13	12	1 002	480	380	142
2017-2018	61	27	20	0	992	461	390	141
2018-2019	63	27	9	0	977	433	411	133
2019-2020	75	25	17	0	974	444	399	131

V rámci společného vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných školách dochází k postupnému mírnému zvyšování počtu integrovaných především v souvislosti s přechodem žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ze speciálních škol do škol běžných. Přibývá žáků s autismem v základních školách a také integrovaných žáků s vývojovými poruchami ve středních školách. Počet integrovaných dětí a žáků v jednotlivých stupních škol a jejich rozdělení podle typu postižení ve školním roce 2018-2019.

Tabulka 10 - Počty žáků se zdravotním postižením individuálně integrovaných v běžných školách Zlínského kraje v roce 2018-2019

Zdroj: OŠMS

Typ postižení	Vývojové poruchy	Mentální	Sluchové	Zrakové	Vady řeči	Tělesné	Kombinace vad	Autismus	Celkem
MŠ	64	28	6	5	46	21	16	36	222
ZŠ	4095	122	41	37	137	68	87	149	4736
SŠ	828	37	28	16	11	30	27	48	1025

Děti a mládež z řad romské menšiny

Pro všechny děti jsou dostupné mateřské školy, romské rodiny této možnosti využívají poměrně velmi málo. Školská poradenská zařízení a také výchovní poradci jednotlivých základních škol poskytují individuální kariérové poradenství žákům s předpokládaným problematickým zařazením do systému navazujícího vzdělávání. V rámci Programu na

podporu škol a školských zařízení v oblasti prevence rizikových typů chování bylo v roce 2018 Zlínským krajem podpořeno 16 škol částkou 706 tis. Kč. Podpora byla směřována na bezpečné klima ve škole, rozvoj osobnosti žáků a podporu nízkoprahových alternativních aktivit pro ohrožené děti ve Zlínském kraji.

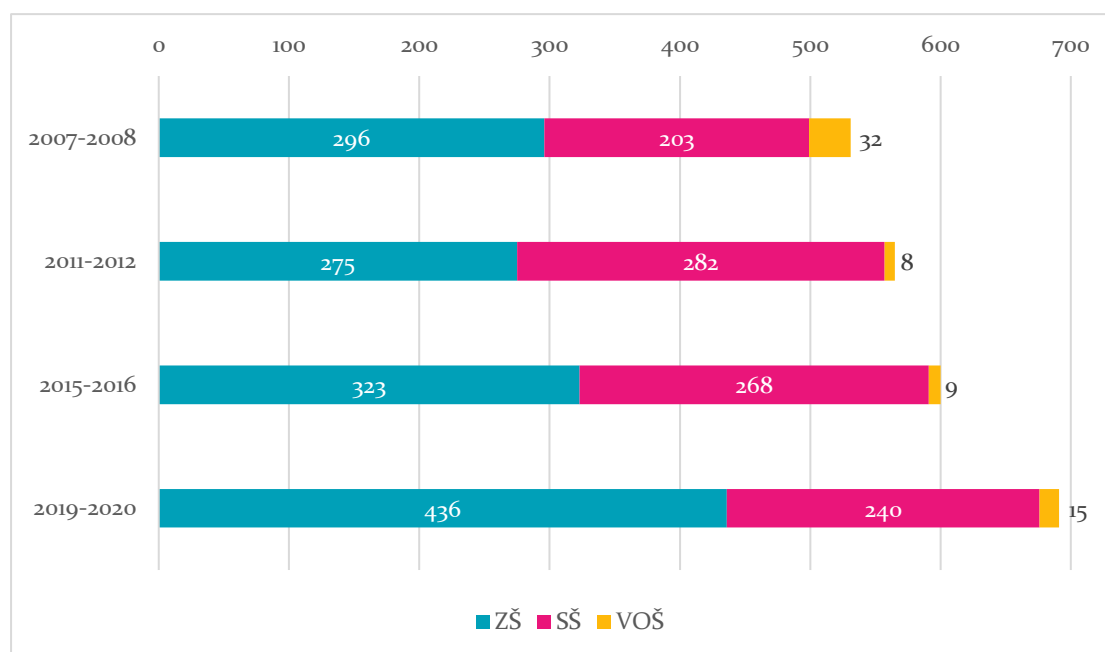
V lokalitách s vyšším zastoupením romských občanů (Vsetín, Uherský Brod, Kroměříž) také různé organizace zřizují nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, která jsou romskými dětmi a mládeží hojně využívána. Ve Zlínském kraji bylo v roce 2018 v rámci Rozvojového programu MŠMT Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním podpořeno 6 škol. V nich pracovalo 9 (7,25 přepočtených úvazků) asistentů pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním. Od 1. 9. 2018 již bylo financování dětí a žáků se sociálním znevýhodněním plně financováno na základě podpůrných opatření v rámci společného vzdělávání.

Vzdělávání cizích státních příslušníků

Zlínský kraj patří stále ke krajům s nejnižším počtem žáků a studentů cizinců ve školách. Vývoj počtu cizinců na základních, středních a vyšších odborných školách přináší následující graf.

Graf 14 - Srovnání počtu cizinců ve vzdělávací soustavě ve Zlínském kraji v letech předcházejících vydání dlouhodobého záměru

Zdroj: OŠMS

Téměř polovinu počtu cizinců ve školách Zlínského kraje tvoří občané Slovenské republiky. S vysokým odstupem jsou druzí v pořadí občané Socialistické republiky Vietnam a třetí občané Ukrajiny. Občané ostatních zemí jsou jen v nepatrném zastoupení.

Za pozornost stojí i nárůst počtu žáků základních škol, kteří plní povinnou školní docházku v zahraničí – jejich počet ve školním roce 2007-2008 byl 32, ve školním roce

2015-2016 to bylo 291, a ve školním roce 2019-2020 plní povinnou školní docházku v zahraničí již 564 žáků.

Účast sociálních partnerů na vzdělávání

Užší kontakty a spolupráce se sociálními partnery jsou neodmyslitelnou součástí činnosti středních škol v uplynulých letech. Kromě standardních postupů při zajišťování odborné praxe žáků případně dalšího profesního vzdělávání se ukazuje jako nepostradatelná spolupráce sociálních partnerů při samotné teoretické výuce, zpřesňování ŠVP nebo náplně vzdělávání jednotlivých předmětů s ohledem na uplatnění absolventů škol. V současné době je v kraji naplňováno více než 700 smluv o spolupráci mezi školou a firmou.

V uplynulém období se kraj zasadil o systémovou realizaci podpory vzdělávání v projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání ve Zlínském kraji (KAP) a také v projektu Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání ve Zlínském kraji (IKAP), které se staly neodmyslitelnou součástí realizace strategických kroků na území kraje.

Dalším rozměrem uvedených projektů je pak intenzivní spolupráce s projekty místních akčních plánů působících vesměs na územích jednotlivých ORP. Kooperace, aktivita a snaha o vzájemnou komunikaci o potřebách v těchto územích vytvořila v poslední době nový přístup k rozvoji vzdělávání v kraji.

Všeobecně lze říci, že spolupráce se sociálními partnery (zaměstnavateli, úřady práce, hospodářskými komorami, vysokými školami a dalšími) je již neodmyslitelnou součástí plánování a realizace rozvoje vzdělávání v kraji. Touto problematikou se také zabývá Pakt zaměstnanosti Zlínského kraje, kterého je Zlínský kraj aktivním členem.

Odborná veřejnost je přizývána k dialogu mnoha pravidelnými nebo nepravidelnými akcemi, jako například Fórum Škola PRO firmu – Firma PRO školu, diskuzní fórum Rovné příležitosti ve vzdělávání a další, kde jsou probírány aspekty spolupráce vzdělávacího sektoru a sociálních partnerů, jsou zde představovány příklady dobré praxe a výzvy, na něž musí společnost reagovat.

1.3. TRH PRÁCE

Hospodářství Zlínského kraje

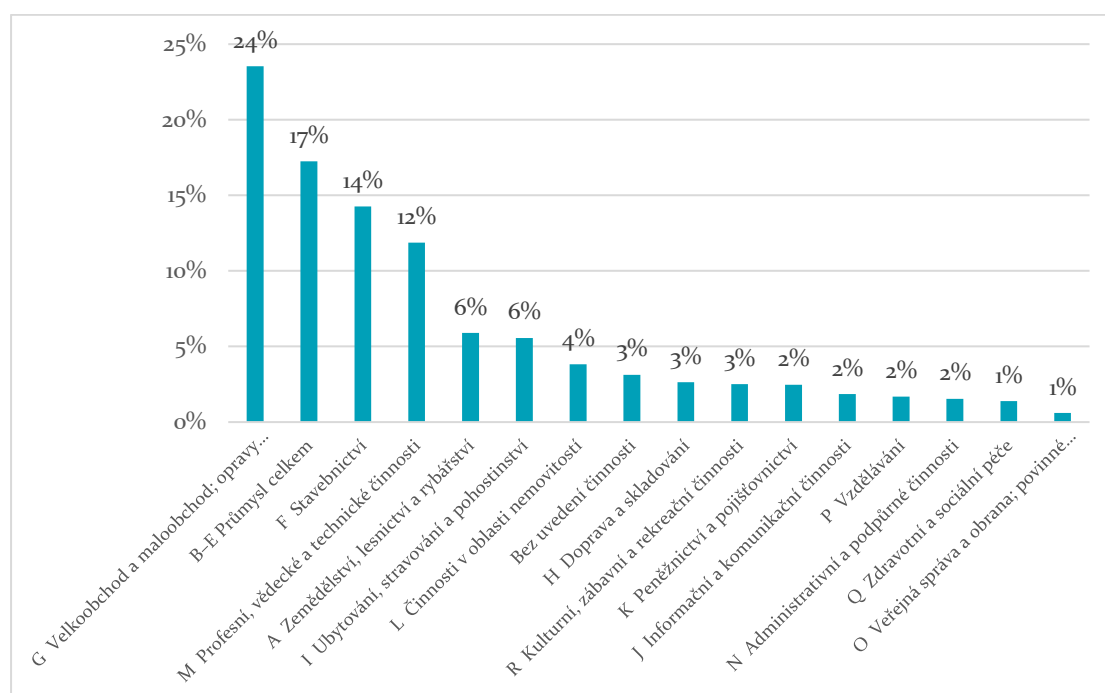
Nejvýznamnější odvětví v kraji zachycuje graf č. 15. Jsou v něm uvedeny relativní počty ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou ve Zlínském kraji za rok 2017. Zahrnutý naopak nejsou subjekty, jejichž převažující činnost podle CZ-NACE nebyla zjištěna. Nejvíce zastoupenou kategorií v kraji jsou subjekty zabývající se obchodní činností (24 % - G), což lehce převyšuje zastoupení tohoto odvětví za celou ČR (23 %). O 6 procentních bodů častěji oproti celorepublikovým údajům (11 %) jsou v kraji zastoupeny průmyslové podniky (17 %). V průmyslu Zlínského kraje mají výrazné zastoupení především podniky zpracovatelské – zejména gumárenského, plastikářského, elektrotechnického, strojírenského, kovodělného, chemického a potravinářského zaměření. Metodika ČSÚ kategorii průmyslu (B-E) dále nerozlišuje a zahrnuje tedy také například těžbu a

dobývání, které jsou na území kraje zastoupeny minimálně, ale současně obsahuje zpracovatelský průmysl, který v kraji zaujímá významné místo.

Výše uvedené sekce obchodu (G), průmyslu (B-E), spolu se sekcemi stavebnictví (F) a profesními, vědeckými a technickými činnostmi (M) tvoří nadpoloviční většinu ekonomicky aktivních subjektů v kraji. Sekce stavebnictví je přitom na Zlínsku zastoupena více (14 %) než v celé ČR (11 %). Obráceně je tomu v případě profesních, vědeckých a technických činností, jejichž zastoupení činí v kraji 12 % a v celé ČR 13 %.

Graf 15 - Odvětvová struktura ekonomických subjektů (se zjištěnou aktivitou) podle CZ-NACE ve Zlínském kraji v roce 2017

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Zaměstnanost

Z údajů ČSÚ vyplývá, že meziročně vzrostly (v roce 2018) jak počty osob v hlavním zaměstnání, tak i počty podnikajících osob. Počet podnikatelů vzrostl téměř o jednu čtvrtinu (24,8%), v rámci srovnání krajů ČR se jedná o nejvyšší nárůst (na druhé pozici je Karlovarský kraj s 24,5 %; třetí místo zaujímá Plzeňský kraj s 13,2 %). Meziročně vzrostly také další ukazatele. Například počet osob, které mají další zaměstnání, vzrostl o 10,6 % na 5,2 tisíce osob. Výraznější nárůst zaznamenaly osoby pracující kratší pracovní dobu – u této kategorie došlo k nárůstu o 2,8 tisíc osob, což představuje 19,3 %.

Český statistický úřad disponuje také údaji o zaměstnavatelích z pohledu velikostních kategorií. Počet subjektů s minimálně 25 zaměstnanci meziročně (rok 2018) vzrostl o 41

(2,9%), z pohledu okresů zaznamenal nejvyšší nárůst okres Uherské Hradiště (+ 16 zaměstnavatelů; 5,2 %).¹

Tabulka 11 - Počet větších zaměstnavatelů (25 a více zaměstnanců) ve Zlínském kraji k 30. 9. 2018
Zdroj: ČSÚ

Velikostní kategorie	Kroměříž	Uherské Hradiště	Vsetín	Zlín	Zlínský kraj
25-49	114	170	169	252	705
50-99	78	78	85	146	387
100-199	26	44	31	78	179
200-249	8	5	18	20	51
250-499	8	19	14	25	66
500-999	3	7	11	10	31
1 000 a více	1	3	3	5	12
Celkem	238	326	331	536	1 431

Tabulka 12 - Ekonomické subjekty (se zjištěnou aktivitou) podle počtu zaměstnanců ve Zlínském kraji
Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Počty zaměstnanců	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celkem	70 543	72 808	75 598	77 018	74 501	73 096	72 457	71 538	73 424
v tom	neuveдено	12 480	14 647	17 208	15 385	13 045	12 197	11 416	12 237
	bez zaměstnanců	45 436	46 241	45 435	45 203	46 163	44 449	46 685	46 964
	1 až 9	11 477	11 358	11 211	10 831	10 796	10 707	11 405	11 032
	10 až 49	2 652	2 611	2 453	2 381	2 375	2 384	2 738	1 445
	50 až 249	654	638	609	600	604	609	683	975
	250 a více	109	103	102	101	113	111	102	618

Celková zaměstnanost k 31. 12. 2018 ve Zlínském kraji činila 286 300 osob, v porovnání s koncem roku 2016 je to nárůst o 7 800 osob, tedy 2,8 %.

Nezaměstnanost

Příznivý vývoj ekonomiky a četná nabídka pracovních míst předznamenaly (v roce 2018) pokles nezaměstnanosti na rekordní historické minimum komplexně v celé ČR, v podmínkách Zlínského kraje se jedná o pokles výraznější. Meziročně klesl v kraji počet nezaměstnaných o 22 %, což je druhá nejvyšší hodnota za dobu existence kraje (vyšší pokles byl zaznamenán pouze o rok dříve – o 29,3 %). V měsíci říjnu a listopadu (2018) se počet evidovaných uchazečů dostal pod hranici deseti tisíc, k 30. 11. 2018 bylo zaznamenáno historické minimum – 9 910 uchazečů o zaměstnání. Během pěti let

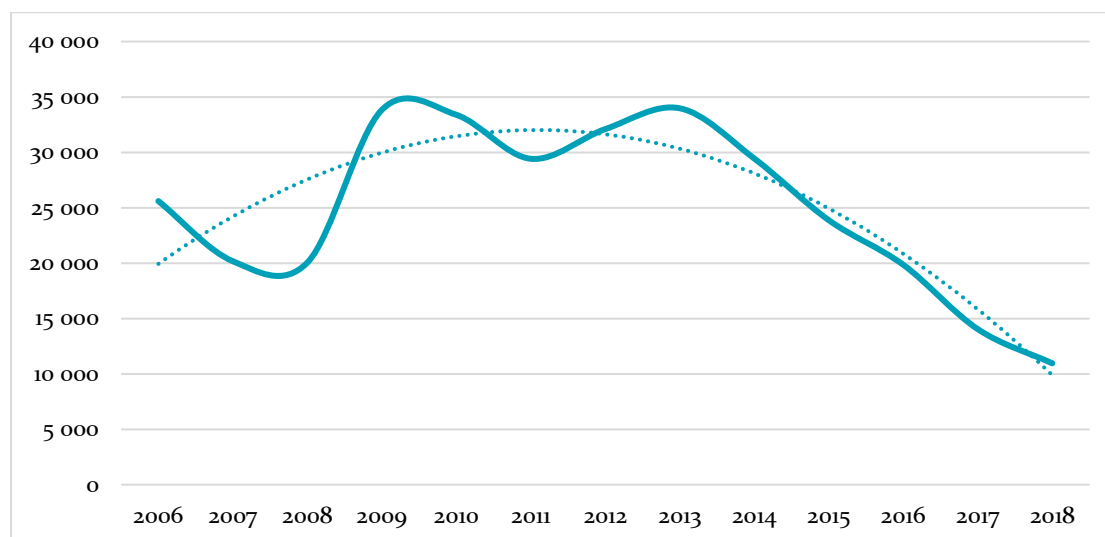
¹ Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2018 a strategie APZ pro rok 2019: Zlínský kraj. Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2018 a strategie APZ pro rok 2019 [online]. 2019, 2019, 68 [cit. 2020-01-06]. Dostupné z: https://www.uradprace.cz/documents/37855/921584/Rocni_ZLK_2018.pdf/a83f8425-2045-bc81-dfb9-d1c43c818c3d

klesající nezaměstnanosti tak došlo ke snížení počtu uchazečů o 24 532 osob (pokles o 69,1 %). Historicky nejnižší nezaměstnanost se také projevila na ukazateli „podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu“ (PNO). Ve Zlínském kraji dosáhl k 31. 12. 2018 hodnoty 2,61 %, což je o 0,8 procentního bodu méně než ke konci roku 2017. Nezaměstnanost nad úroveň kraje dlouhodobě vykazují okresy Kroměříž a Vsetín, naopak výrazně nižší nezaměstnanost v porovnání s krajem zaznamenávají regiony Uherské Hradiště a Zlín. Okres Vsetín se s hodnotou PNO poprvé v historii dostal pod úroveň ČR (v období květen-prosinec 2018), v případě regionu Kroměříž klesla hodnota PNO pod úroveň ČR v období červenec-listopad 2018 (i v tomto případě se tak stalo poprvé za dobu existence kraje).²

Celková nezaměstnanost k 31. 12. 2018 ve Zlínském kraji činila 5 200 osob, v porovnání s koncem roku 2016 je to pokles 6 500 osob, tedy o 55,5 %. Obecná míra nezaměstnanosti byla k 31. 12. 2018 1,8 %.

Graf 16 - Počet registrovaných uchazečů o zaměstnání ve Zlínském kraji k 31. 12. daného roku

Zdroj: ČSÚ

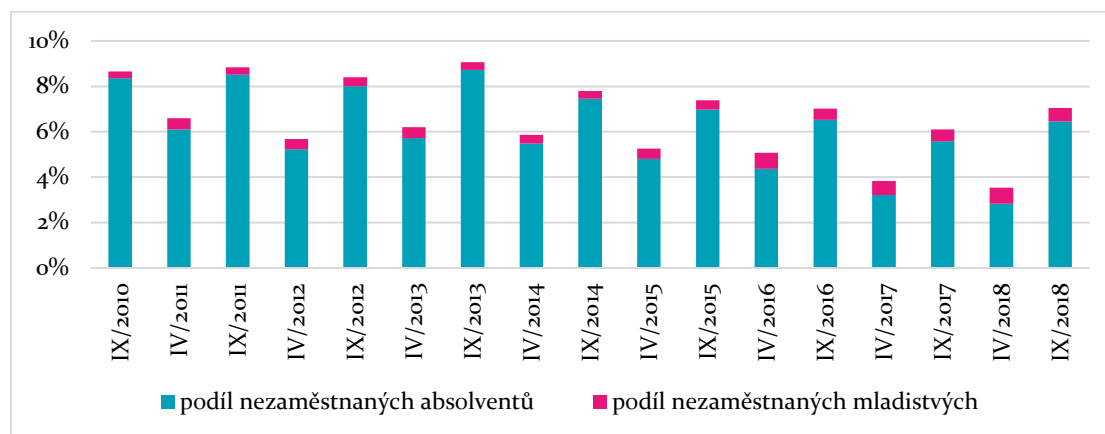
Nezaměstnanost absolventů

Ve skupině „Absolventi a mladiství“ dochází i vlivem vyšší poptávky po pracovní síle k dlouhodobému poklesu až na úroveň 3,54 % v dubnu 2018, což ukazuje následující graf.

² Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2018 a strategie APZ pro rok 2019: Zlínský kraj. *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2018 a strategie APZ pro rok 2019* [online]. 2019, 2019, 68 [cit. 2020-01-06]. Dostupné z: https://www.uradprace.cz/documents/37855/921584/Rocni_ZLK_2018.pdf/a83f8425-2045-bc81-dfb9-d1c43c818c3d

Graf 17 - Podíl nezaměstnaných absolventů a mladistvých na celkovém počtu nezaměstnaných v daném období ve Zlínském kraji

Zdroj: vlastní výpočet z dat uvedených na <https://portal.mpsv.cz/sz/stat>

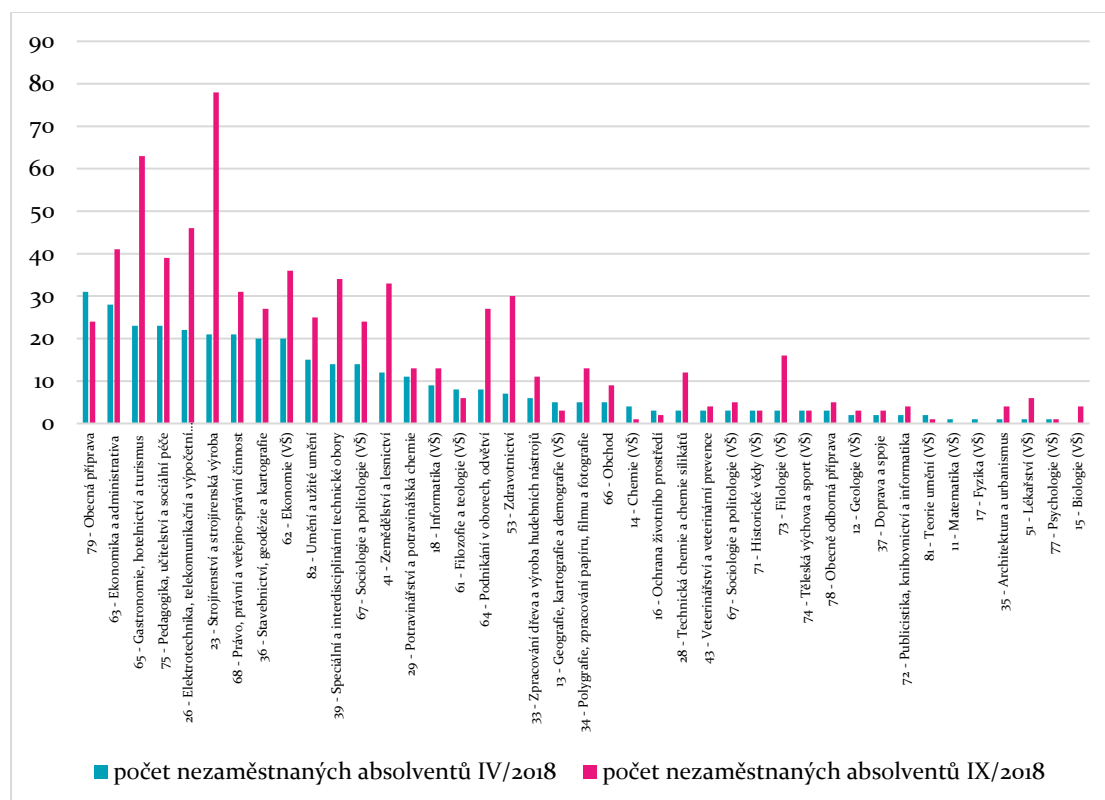

Dokreslení situace týkající se nezaměstnaných absolventů, může přinést graf 18, který popisuje, jaké skupiny oborů se potýkají s nezaměstnaností absolventů.

Závěrem je však potřeba dodat, že pro přesný rozbor problematiky nezaměstnanosti absolventů by bylo potřebné zkombinovat výstupy dalších podkladových přehledů a propojit vazbu mezi skupinou oborů, úrovní vzdělání a případně konkrétním oborem. Tato data nejsou však k dispozici.

Graf 18 - Struktura absolventů škol registrovaných na úřadech práce ve Zlínském kraji v roce 2018 podle jejich oborů vzdělání

Zdroj: MPSV

1.4. SÍŤ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Zlínský kraj nabízí rozsáhlou síť škol a školských zařízení všech zřizovatelů. V současné době se na území kraje působí celkem 603 škol a školských zařízení, největšími zřizovateli jsou obce (451 subjektů) a Zlínský kraj (99 subjektů). Následují soukromí zřizovatelé (41 subjektů), církev (8 subjektů) a stát (4 subjekty).

Obce jsou zřizovateli 451 školských příspěvkových organizací:

- 198 mateřských škol,
- 125 základních škol,
- 97 mateřských a základních škol,
- 1 mateřské školy, základní školy a střední školy,
- 2 základních škol a základních uměleckých škol,
- 1 základní umělecké školy,
- 1 základní škola a plavecká škola
- 2 plavecké školy,
- 21 domů dětí a mládeže nebo středisek volného času,
- 3 samostatné školní jídelny.

Zlínský kraj je zřizovatelem 99 školských příspěvkových organizací:

- 46 středních škol, z toho součástí 7 subjektů je zároveň vyšší odborná škola a součástí 4 subjektů je jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky,
- 1 konzervatoře,
- 18 základních a mateřských škol pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- 12 dětských domovů,
- 20 základních uměleckých škol,
- 1 pedagogicko-psychologické poradny,
- 1 plavecké školy.

Vývoj v počtu subjektů, které vykonávají činnosti škol a školských zařízení na území Zlínského kraje, a to podle jednotlivých zřizovatelů, uvádí tabulka č. 13.

Tabulka 13 - Celkové počty subjektů jednotlivých zřizovatelů (k 1. 9. daného roku)
Zdroj: OŠMS

Zřizovatel	Počet subjektů									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zlínský kraj	110	105	102	100	100	100	99	99	99	99
Obec	465	462	461	458	457	457	457	456	454	451
Stát	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4
Soukromý subjekt	31	30	31	33	35	38	37	39	42	41
Církev	7	7	7	7	7	7	7	7	8	8
Celkem	618	609	606	603	603	606	604	605	607	603

Z uvedeného přehledu je zřejmé, že na území kraje v průběhu deseti let klesl v důsledku optimalizačních kroků počet školských organizací zřizovaných krajem, obcemi a státem (z 580 na 554), naopak rostl počet nových subjektů ostatních zřizovatelů (z 38 na 49).

Síť škol a školských zařízení a jejich vzdělávací nabídka je ve Zlínském kraji nastavena tak, aby umožňovala územní dostupnost v maximální míře oborové nabídky. Přehled o druzích škol a školských zařízeních ve Zlínském kraji a jejich zřizovateli přináší tabulka č. 14.

Tabulka 14 - Přehled škol a školských zařízení ve Zlínském kraji rozříděných podle zřizovatele (stav k 1. 1. 2020) Zdroj: OŠMS

	kraj	stát	obec	církev	soukromý	celkem
mateřská škola	0	0	198	0	10	208
mateřská škola a základní škola	5	0	97	1	3	106
mateřská škola, základní škola a střední škola	1	1	1	0	0	3
základní škola	12	0	125	3	5	145
základní škola a střední škola	1	0	0	0	0	1
základní škola a základní umělecká škola	0	0	2	0	0	2
střední škola	35	0	0	0	9	44
střední škola a jazyková škola s právem SJZ	3	0	0	0	2	5
střední škola a středisko praktického vyučování	0	0	0	0	1	1
střední škola a středisko volného času	0	0	0	4	0	4
střední škola a vyšší odborná škola	6	1	0	0	1	8
střední škola, vyšší odborná škola a jazyková škola s právem SJZ	1	0	0	0	0	1
vyšší odborná škola	0	0	0	0	1	1
středisko praktického vyučování	0	0	0	0	1	1
konzervatoř	1	0	0	0	0	1
dětský domov	9	0	0	0	0	9
dětský domov se školou, základní škola		1	0			1
dětský domov, mateřská škola, základní škola a střední škola	3	0	0	0	0	3
výchovný ústav, středisko výchovné péče, základní škola a střední škola	0	1	0	0	0	1
základní umělecká škola	20	0	1	0	7	28
základní škola a plavecká škola	0	0	1	0	0	1
plavecká škola	1	0	2	0	0	3
dům dětí a mládeže nebo středisko volného času	0	0	21	0	1	22

pedagogicko-psychologická poradna a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	1	0	0	0	0	1
školní jídelna (samostatná)	0	0	3	0	0	3
celkem	99	4	451	8	41	603

2. Strategické směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy a způsob jejich realizace a podpory

2.1. CÍLE A OBSAH POČÁTEČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Jedním ze základních předpokladů školní úspěšnosti a optimálního rozvoje klíčových kompetencí žáků je dosahování dobré úrovně klíčových gramotností. V uplynulém období byla na celostátní i krajské úrovni věnována této oblasti značná pozornost, dosažené úrovně jednotlivých gramotností na ZŠ a SŠ jsou průběžně sledovány ze strany ČŠI a výsledky výběrových i mezinárodních šetření pravidelně publikovány. Na potřeby Zlínského kraje v této oblasti reaguje krajské akční plánování.

Zlínský kraj se v následujícím období zaměří především na aktivity podporující čtenářskou, matematickou a digitální gramotnost. Stávající dostupné výsledky výběrových šetření na ZŠ a SŠ v kraji vykazují mírně lepší hodnoty, než jsou celostátní, a to zejména v oblasti matematické gramotnosti na ZŠ i SŠ a čtenářské gramotnosti na ZŠ. Nicméně rozvíjení výše uvedených oblastí i v následujícím období lze považovat za důležitý faktor zvyšování kvality počátečního vzdělávání. Aby mohlo být v uvedených oblastech dosaženo lepších výsledků, je žádoucí se zaměřit zejména na metodickou podporu a další vzdělávání učitelů zejména v oblasti nových metod a způsobů učení.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
A1	Cíl: Rozvoj klíčových kompetencí žáků		
A1.1	Podporovat aktivity směřujících k rozvoji čtenářské, matematické a digitální gramotnosti	Zaměření se na realizaci a podporu aktivit zaměřených na čtenářskou, matematickou a digitální gramotnost.	Průběžně, Zlínský kraj

2.2. PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Předškolní vzdělávání je součástí systému vzdělávací soustavy a zabezpečuje první etapu celoživotního vzdělávání. Je realizováno zejména mateřskými školami zapsanými do rejstříku škol a školských zařízení a je poskytováno dětem zpravidla ve věku od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let.

Pro děti, které od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné.

Většina mateřských škol ve Zlínském kraji je zřizována obcemi a jejich kapacita je v současné době dostačující. Všechny děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku, jejichž zákonní zástupci o jejich zapsání k předškolnímu vzdělávání v mateřských školách v době zápisu požádají, jsou do mateřských škol přijaty.

Účast na předškolním vzdělávání patří mezi hlavní předpoklady pro zvládnutí základního vzdělávání. Předškolní vzdělávání podporuje zdravý rozvoj osobnosti dítěte,

jeho mentální, tělesný i citový rozvoj, osvojování základních pravidel chování, fungování mezilidských vztahů a hodnot. Zlínský kraj je podle výstupů ČŠI na prvním místě v ČR s podílem 98,7 % pětiletých dětí v mateřských školách z celkové populace pětiletých dětí.

Vzhledem k tomu, že dostupnost předškolního vzdělávání je v zásadě zajištěna a nabídka předškolního vzdělávání je pestrá, je cílem pro další období zaměřit se především na další zkvalitňování předškolního vzdělávání tak, aby byly vhodnými opatřeními zohledňovány individuální potřeby dětí. Za účelem zkvalitňování předškolního vzdělávání bude kraj metodicky podporovat postupné snižování počtu dětí na třídu mateřské školy v souladu s platnou legislativou.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
B1	Cíl: Zkvalitňování předškolního vzdělávání		
B1.1	Stabilizovat kapacity mateřských škol	ZK bude podporovat vznik nových MŠ nebo rozšiřování kapacit stávajících MŠ pouze za předpokladu nedostačujících kapacit MŠ ve stávající lokalitě	Průběžně, Zlínský kraj
B1.2	Podporovat maximální rozvoj potenciálu všech dětí včetně rozvoje jejich tvořivosti	ZK bude podporovat polytechnické vzdělávání dětí a pedagogických pracovníků MŠ	Průběžně, Zlínský kraj

2.3. ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

V uplynulém období byl segment základního vzdělávání ovlivněn zejména postupnou implementací společného vzdělávání, což s sebou přineslo zvýšené nároky na výuku a pedagogické pracovníky. Zároveň v souvislosti s demografickým vývojem vzrostl počet žáků v základních školách, v roce 2017-2018 se nárůst přenesl na 2. stupeň ZŠ. Z hodnocení ČŠI u ZŠ v kraji vyplývá, že oblastí, která nejvíce vyžaduje zlepšení, je plánování a realizace výuky zohledňující individuální potřeby žáků.

Prioritním cílem v oblasti základního vzdělávání je maximální rozvoj potenciálu každého žáka. Kromě dosažení požadovaných výsledků vzdělávání by žáci měli být vybaveni kompetencemi pro odpovědné kariérní rozhodování, řešení problémů i pro přizpůsobování se nastalým změnám.

DZ ZK se může opřít o Krajský akční plán rozvoje vzdělávání ve Zlínském kraji, který se, ve spolupráci s Místními akčními plány, zabývá také problematikou základního školství v kraji. Pozornost je zaměřena zejména na:

- Odstraňování disparit v průběhu a podmínkách vzdělávání žáků základních škol. ZK se zapojuje do podpory školního stravování žáků, jejichž rodina se ocitla v dlouhodobě nepříznivé finanční situaci. Dochází tak ke zlepšování podmínek pro řádný průběh povinné školní docházky těchto žáků.
- Metodická podpora integrace žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka. ZK patří ke krajům s nejnižším počtem žáků-cizinců. Přibývá však žáků s českým

občanstvím, kteří dlouhodobě pobývali v zahraničí, jejich mateřským jazykem není jazyk český, a tito žáci mají po návratu do českých škol výrazné problémy se zvládnutím učiva v českém jazyce. Snahou bude poskytovat metodickou i finanční podporu školám k úspěšné integraci těchto žáků do vzdělávání.

- Zkvalitňování podmínek polytechnického vzdělávání v základních školách.
V této oblasti bude snahou nejen nadále podporovat zejména intenzivní spolupráci základních a středních škol (např. společné využívání dílen, laboratoří, učeben apod.), ale také podporovat snahu škol a jejich zřizovatelů materiálně vybavit prostory pro výuku pracovního vyučování. Žádoucí je rovněž vzdělávat pedagogické pracovníky ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání, popř. zapojit do polytechnického vzdělávání odborníky z praxe.
- Práce pedagogických kabinetů na území ZK.
Pedagogické kabinety byly vytvořeny v projektu IKAP. Jejich cílem je výměna zkušeností, sdílení příkladů dobré praxe, spolupráce s odborníky v různých oblastech. V dalším období bude cílem zajištění kvalitní náplně činnosti kabinetů ve všech oblastech – český jazyk, matematika, cizí jazyky, biologie, chemie, fyzika i ICT kompetence.
- Rozvoj digitálních kompetencí učitelů i žáků.
Digitální technologie ovlivňují celou řadu oblastí života. Cílem je podpořit nejen rozvoj digitálních kompetencí u žáků, ale vybavit potřebnými kompetencemi také učitele.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
B2	Cíl: Podpora snižování nerovností ve vzdělávání a zkvalitňování podmínek pro optimální rozvoj každého žáka v základních školách		
B2.1	Odstraňovat disparity v průběhu a podmínkách vzdělávání žáků ZŠ	Podpora školního stravování žáků, jejichž rodina se ocitla v dlouhodobě nepříznivé finanční situaci	Průběžně, Zlínský kraj, zřizovatelé škol
B2.2	Metodicky podporovat integraci žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka	Zapojování škol do vyhlášených rozvojových programů, metodická podpora	Průběžně, Zlínský kraj
B3	Cíl: Podpora odborného rozvoje pedagogických pracovníků a jejich vzájemné spolupráce jako předpokladu zvyšování kvality základního vzdělávání		
B3.1	Zkvalitňovat podmínky polytechnického vzdělávání v ZŠ	Podpora intenzivní spolupráce základních a středních škol, podpora materiálního vybavení dílen v ZŠ, vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechnického vzdělávání	Průběžně, Zlínský kraj, zřizovatelé škol
B3.2	Podporovat práci pedagogických kabinetů na území ZK	Podpora práce jednotlivých kabinetů a příkladů dobré praxe	Průběžně, Zlínský kraj
B3.3	Rozvíjet digitální kompetence učitelů i žáků	Rozvoj digitálních kompetencí učitelů i žáků, zavádění metod a způsobů učení prostřednictvím DT	Průběžně, Zlínský kraj, zřizovatelé škol

2.4. STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Oborová nabídka středních škol ve Zlínském kraji je v současnosti stabilní a zahrnuje 27 z celkového počtu 31 skupin oborů. Absolventům základních škol tak nabízí široké možnosti pro volbu povolání a následné uplatnění na trhu práce.

Zlínský kraj dlouhodobě usiluje o optimální strukturu v podílech přijímaných žáků (uchazečů ze základních škol) k denní formě středního vzdělávání, a to přibližně v poměru 70 až 72 % maturitní vzdělávání a 28 až 30 % obory s výučním listem, podporuje obory vzdělání s technickým a přírodovědným zaměřením a u oborů s výučním listem již 12 let realizuje systém „Podpora řemesel v odborném školství“. Ze statistických údajů je zřejmé, že ve Zlínském kraji je průměrná míra nezaměstnanosti absolventů oborů vzdělání s výučním listem a absolventů maturitních oborů, včetně oborů nástavbového studia, pod celostátním průměrem.

Zlínský kraj bude nadále usilovat o udržení optimální sítě škol a struktury oborů středního vzdělávání. Při změnách ve struktuře škol a jejich oborového portfolia bude přihlížet k následujícím aspektům:

- oborovou strukturu inovovat s ohledem na trh práce,
- při optimalizaci oborové struktury zohledňovat dostupnost zejména u učebních oborů,
- pokračovat v podpoře oborů s technickým zaměřením,
- podporovat vzdělávací obory, které lze uplatnit v celoživotním vzdělávání a rekvalifikacích,
- do struktury oborů poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou zařazovat nebo kapacitně posilovat jen obor vzdělání, který bude nahrazovat jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou,
- v oblasti oborů s výučním listem a v oblasti nástavbového studia nezvyšovat kapacity těch oborů, které mají dlouhodobě nezaměstnanost vyšší než je průměr nezaměstnaných absolventů v kraji.

Absolvent vstupující na trh práce by měl být schopen pružně reagovat na nové trendy, adaptovat se na nové podmínky a být připraven dále se rozvíjet a vzdělávat. K tomu je nezbytné propojit sféru vzdělávání se světem práce. Zlínský kraj bude v této oblasti zejména:

- podporovat spolupráci základních škol, středních škol a firem při popularizaci technických, přírodovědných a řemeslných oborů v rámci školního a mimoškolního vzdělávání a v rámci kariérového poradenství,
- podporovat inovaci školních vzdělávacích programů s ohledem na technický pokrok a požadavky trhu práce,
- podporovat praktickou výuku žáků přímo na pracovištích zaměstnavatelů,
- pokračovat ve zkvalitňování výuky technických a přírodovědných oborů modernizací technického vybavení, učebních pomůcek a vybavení ICT,
- realizovat a průběžně vyhodnocovat systém „Podpora řemesel v odborném školství“,
- podporovat mezinárodní i regionální mobilitu s cílem prohloubení praktických i teoretických znalostí a dovedností a výměny zkušeností.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
B4	Cíl: Optimální struktura vzdělávací nabídky středních škol pro absolventy základních škol a její soulad s trendy rozvoje trhu práce		
B4.1	Zajistit optimální strukturu vzdělávací nabídky SŠ s důrazem na polytechnické obory a obory s potenciálem pro celoživotní vzdělávání	ZK podpoří takové změny ve struktuře škol a oborů vzdělání, které budou korespondovat s potřebami a trendy směřování trhu práce a budoucím uplatněním absolventů. Bude pokračovat podpora polytechnicky zaměřených oborů a dále oborů s potenciálem pro celoživotní vzdělávání	Průběžně, Zlínský kraj
B4.2	Zajistit efektivitu disponibilních oborových kapacit při změnách ve vzdělávací nabídce SŠ	ZK bude při změnách v oborové nabídce dbát na efektivitu disponibilních kapacit SŠ. Nový maturitní obor bude možné zařadit nebo kapacitně posílit, pokud bude nahrazovat jiný aktivní obor. U učebních oborů bude zásadní parametr nezaměstnanosti absolventů.	Průběžně, Zlínský kraj
B5	Cíl: Rozvoj partnerské spolupráce mezi vzdělávací sférou a světem práce		
B5.1	Podporovat polytechnické vzdělávání a efektivní partnerskou spolupráci středních škol a zaměstnavatelů	ZK bude podporovat spolupráci středních škol, základních škol a firem v oblasti technického a přírodovědného vzdělávání a v oblasti kariérového poradenství, bude usilovat o modernizaci technického vybavení škol a realizovat systém „Podpora řemesel v odborném školství“	Průběžně, Zlínský kraj

2.5. VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Vyšší odborné školy slouží v současné době pro řadu studentů v oblasti terciárního vzdělávání jako dočasné vzdělávací řešení. Ve Zlínském kraji se vyšší odborné vzdělávání dlouhodobě potýká s důsledky demografického poklesu. Vliv na počet studentů a nově přijímaných má však také široká nabídka vysokoškolského vzdělávání.

Při změnách v oblasti vyššího odborného vzdělávání bude Zlínský kraj přihlížet k budoucím potřebám trhu práce s ohledem na demografický nárůst, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit. Vznik nové vyšší odborné školy nebo navýšení kapacity vyšší odborné školy bude realizováno jen v případech, pokud bude zachována stávající kapacita škol a současně pokud bude zachována stávající kapacita oborů vzdělání v rámci kraje, a to jen ve zcela výjimečných a ojedinělých případech, zejména v oborech regulovaných povolání (skupiny oborů vzdělání 53 Zdravotnictví a 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče).

S ohledem na situaci ve zdravotnictví v kraji bude Zlínský kraj nadále podporovat zdravotnické vzdělávání formou motivace mladých lidí ke studiu zdravotnického oboru Diplomovaná všeobecná sestra a obdobně podpoří obor Diplomovaná dětská sestra, jejichž absolventi jsou připraveni přímo nastoupit do nemocniční praxe (systém stipendií).

U oborů s unikátním obsahem nebo oborů jedinečných v rámci České republiky bude Zlínský kraj přihlížet k nadregionální povaze těchto oborů (dle Seznamu těchto oborů vzdělání zveřejněných MŠMT na svých webových stránkách a ve Věstníku MŠMT).

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
B6	Cíl: Soulad vzdělávací nabídky vyšších odborných škol s potřebami zaměstnavatelské praxe		
B6.1	Podporovat praktické zaměření vyššího odborného vzdělávání a rozvoj spolupráce se zaměstnavateli	ZK bude podporovat rozvíjení spolupráce škol se zaměstnavateli ve všech oblastech vyššího odborného vzdělávání, zejména v oblasti praxe a budoucího uplatnění absolventů	Průběžně, Zlínský kraj
B6.2	Podporovat zdravotnické vzdělávání	ZK bude pokračovat v realizaci stipendijní podpory oboru Diplomovaná všeobecná sestra a obdobně podpoří obor Diplomovaná dětská sestra	Průběžně, Zlínský kraj

2.6. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ NADANÝCH

V oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami proběhla významná změna spočívající v zavedení nového systému podpurných opatření zaměřeného na vyrovnávání nebo zmírňování důsledků zdravotního postižení ve vzdělávání. Zvýšený objem finančních prostředků na kompenzační pomůcky a pedagogickou podporu pomáhá naplňovat vzdělávací potřeby dětí a žáků v běžných školách.

Nadále však bude třeba poskytovat pro děti a žáky, jejichž vzdělávací potřeby není možné v rámci integrace naplnit, vzdělávání ve školách a třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. V souvislosti s tím bude umožněno upravovat kapacity zejména stávajících základních škol zřízených podle § 16 odst. 9, resp. jejich oborů, v případech, kdy stávající kapacita bude v dané lokalitě nedostatečná (zejména vzhledem k zabezpečení povinné školní docházky). Případný nový zápis oboru vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální bude umožněn pouze za podmínek stanovených v kap. 3 tohoto DZ.

Je třeba i nadále vytvářet podmínky pro úspěšné vzdělávání všech žáků tak, aby speciální vzdělávací potřeby nepředstavovaly významnou překážku při dosahování maxima jejich vzdělávacího potenciálu a pokračovat v cílené podpoře nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků ve všech typech škol za pomoci pracovníků pedagogicko-psychologické poradny vyškolených v této problematice.

V rámci realizace projektu KAP byl vytvořen dokument Školská inkluzivní koncepce Zlínského kraje, která detailně popisuje dílčí opatření v oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání. Pravidelným vyhodnocováním budou sledovány parametry naplňování stanoveného cíle v tomto DZ.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
C1	Cíl: Zajištění optimálního vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami		
C1.1	Podporovat vytváření rovných podmínek pro vzdělávání všech dětí a žáků	Vytvářet podmínky pro úspěšnou kompenzaci zdravotních, sociálních a jiných osobnostních znevýhodnění a zároveň podporovat rozvoj nadání žáků, metodická pomoc školám	Průběžně, Zlínský kraj
C1.2	Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků	Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti prostřednictvím IKAP	Průběžně, Zlínský kraj

2.7. SLEDOVÁNÍ A PRŮBĚŽNÉ VYHODNOCOVÁNÍ KVALITY POČÁTEČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání je jedním z hlavních předpokladů rozvoje úspěšné společnosti, avšak je obtížně měřitelná, neboť má mnoho nezávislých proměnných na všech vstupech do vzdělávacího procesu a neexistuje jednotný přístup k této problematice.

Zlínský kraj v minulosti sledoval kvalitu vzdělávání dostupnými podklady (zprávy ČŠI, výsledky přijímacích zkoušek, výsledky maturitních zkoušek) u škol, které zřizoval. Se zahájením realizace projektu KAP a systémového projektu P-KAP byl spuštěn rozsáhlý soubor sběru dat, které mají má pomoci jednotlivým územím a zřizovatelům nastavovat podmínky podpory a rozvoje škol směřující k vyšší kvalitě vzdělávání.

Na přelomu roku 2015 a 2016 tak bylo realizováno prostřednictvím NÚV rozsáhlé dotazníkové šetření ve školách, které bylo zopakováno koncem roku 2018. Na základě těchto vyhodnocených dat a dalších dodatečně získaných byl zpracován dokument KAP pro Zlínský kraj zabývající se zvýšením kvality v deseti prioritních tématech:

- Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě
- Podpora polytechnického vzdělávání
- Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů
- Rozvoj kariérového poradenství
- Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání, centrum celoživotního vzdělávání
- Podpora inkluze
- Rozvoj výuky cizích jazyků
- ICT kompetence
- Čtenářská gramotnost
- Matematická gramotnost

Na území kraje zahájilo činnost 13 MAP (územně téměř kopírující území ORP)³, které zpracovávaly Strategické rámce pro jejich území ve shodných prioritních tématech se zaměřením na předškolní, základní, zájmové a základní umělecké vzdělávání. Dále pak jednotlivé školy vytvářely strategické plány vedoucí ke zvýšení kvality ve vzdělávání – ŠAP.

V roce 2019 se vznikem Školské inkluzivní koncepce kraje (ŠIKK) provedl rozsáhlý výzkum v oblasti společného vzdělávání s cílem zkvalitnit inkluzivní složku vzdělávání.

Zlínský kraj bude ve svém území pokračovat v rozsáhlé spolupráci sledující zvyšování kvality vzdělávání, a to zejména prostřednictvím projektů KAP a MAP a navazujících projektů akčního plánování. V tomto směru je možné již sledovat zefektivnění komunikace a koordinaci přístupů k řešení klíčových témat, což přináší lépe zacílený rozvoj pedagogických pracovníků a tím i zkvalitňování vlastního vzdělávání.

Ve spojení s dalšími již déle funkčními a zavedenými systémy ČŠI (InspIS DATA, inspekční zprávy) a CERMAT (výsledky přijímacích zkoušek a výsledky maturitních zkoušek) zde existuje velké množství dat, která spolu vzájemně více či méně souvisí. Je tedy nutností zacílit hodnocení kvality vzdělávání v kraji v prioritních oblastech tak, aby data mohla být srovnatelná a přinášet odpovědi na strategické rozhodování. Je nutné v rozumné míře podporovat nástroje, které budou přinášet vhodné podklady pro hodnocení škol.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
C2	Cíl: Monitorování kvality počátečního vzdělávání		
C2.1	Sledovat kvalitu a potřeby počátečního vzdělávání z dostupných zdrojů a vytvářet vhodné podmínky pro jeho rozvoj	Z dostupných datových zdrojů (ČŠI, CERMAT, KAP, P-KAP, MAP, ŠAP aj.) budou získávány podklady využívané při tvorbě strategických dokumentů a rozhodnutí.	Průběžně, Zlínský kraj

2.8. ŠKOLSKÉ PORADENSKÉ SLUŽBY

Ve Zlínském kraji je školský poradenský systém stabilizovaný, na zabezpečení péče o vzdělávání spolupracují všechny poradenské subjekty. V kraji působí jedna pedagogicko-psychologická poradna na osmi pracovištích. Výhodou tohoto uspořádání je nejen sjednocení přístupu ke všem klientům, ale i lepší koordinace postupů, metodické podpory a využití diagnostických nástrojů. Tři speciálně pedagogická centra zřizovaná Zlínským krajem a dvě zřízená MŠMT pečují o klienty podle druhu postižení. Ve školách se postupně rozšiřují služby školních poradenských pracovišť poskytujících aktuální a cílenou poradenskou pomoc žákům i pedagogům přímo ve školách. V uplynulém období se krajská školská poradenská zařízení zásadním způsobem

³ Od roku 2018 se počet MAP rozšířil na 14, kdy došlo k rozdělení území ORP Uherské Hradiště, jehož část území (6 obcí) se spojila s MAP působící většinou v Jihomoravském kraji.

podílela na implementaci změn v oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Cílem pro další období je ve spolupráci s centrem rozvíjet školské poradenské služby tak, aby efektivně podporovaly vzdělávání ve školách. Školská poradenská zařízení by měla nadále usilovat o sjednocování postupů při poskytování služeb a identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb a zabezpečit kvalitní a standardizovanou diagnostiku.

V dalším období je proto v rámci školských poradenských zařízení třeba podporovat využívání moderních diagnostických nástrojů k vyhodnocení potřebnosti přiznaných podpůrných opatření. K zabezpečení potřebných nástrojů lze využít rozvojový program MŠMT Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji.

Prioritou školského poradenství v kraji je také rozšíření a zkvalitnění kariérového poradenství s cílem pomoci žákům při správné volbě další vzdělávací cesty a přípravy na povolání. K tomuto cíli může dopomoci mimo jiné Centrum kariérového poradenství, které vzniklo v rámci projektu IKAP a ve své činnosti systematicky rozvíjí kompetence školních kariérových poradců prostřednictvím akreditovaného vzdělávacího programu Vzdělávání školních kariérových poradců, poskytuje individuální konzultace kariérovým poradcům a podporuje spolupráci zaměstnavatelů a poskytovatelů kariérového poradenství, čímž zvyšuje šance budoucích absolventů na uplatnění na trhu práce.

Patříčná pozornost je v kraji věnována rovněž oblasti primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních (podrobněji kapitola 2.18.). Krajská pedagogicko-psychologická poradna přispívá k prevenci různých forem rizikového chování a překonávání problémových situací zejména prostřednictvím metodiků prevence, kteří zajišťují potřebné činnosti v souladu s platnou legislativou.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
C3	Cíl: Rozvoj školských poradenských služeb		
C3.1	Zaměřit se v rámci školských poradenských služeb na zkvalitnění diagnostiky	Podpora moderních diagnostických nástrojů zaměřených na vyhodnocení potřebnosti přiznaných podpůrných opatření	Průběžně, Zlínský kraj
C3.2	Akcentovat rozvoj kariérového poradenství	Zaměření se na podporu a vzdělávání školních kariérových poradců. Podpora spolupráce škol, zaměstnavatelů a poskytovatelů kariérového poradenství při realizaci kariérového poradenství	Průběžně, Zlínský kraj

2.9. ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Na území Zlínského kraje působí celkem 30 základních uměleckých škol, z toho 20 škol zřizuje kraj, tři školy zřizují obce a sedm škol je zřizováno soukromým subjektem. Přestože je většina ZUŠ zřizována krajem, jsou školy umístěny v prostorách, jejichž

vlastníkem je obec. V případě zájmu obcí je tedy možné uvažovat o převedení řízovatelských kompetencí k základním uměleckým školám z kraje na obce.

Vzhledem k tomu, že v rámci území kraje je zapsáno ve školském rejstříku celkem 215 míst, kde se uskutečňuje ZUV a síť uměleckého vzdělávání je dostatečně zastoupená ve všech regionech kraje, je nutné ji stabilizovat a eliminovat její extenzivní vývoj. Uvedená pracoviště ZUŠ v kraji pokrývají celkem 121 měst a obcí, tedy 66,5 % všech obcí, ve kterých je základní škola, a dále 5 obcí, ve kterých je pouze mateřská škola. V současnosti není výjimkou, že v obcích působí i více ZUŠ a pracoviště jsou i v místech, kde je snadná dostupnost jiné ZUŠ.

Zápis nového místa v rámci stávající cílové kapacity bude možné realizovat pouze při splnění kritérií stanovených v kapitole 3. Při zápisu nového místa mohou být zohledněny organizační změny, které by měly negativní dopad na zabezpečení stávající výuky, individuálně mohou být posuzovány výjimečné případy hodné zvláštního zřetele, vždy však bezpodmínečně při zachování stávající kapacity.

Počet žáků v ZUŠ ve Zlínském kraji, stejně jako v celé republice, již mnoho let pravidelně roste bez ohledu na demografický vývoj. Ve školním roce 2019-2020 navštěvuje ZUV v kraji 20 175 žáků, přičemž naplněnost povolených cílových kapacit (21 210 žáků) představuje 95,12 %, volná kapacita je především v soukromém sektoru u škol nově zřízených v posledních letech.

V souvislosti se skutečností, že podíl kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6-18 let je ve Zlínském kraji dlouhodobě druhým nejvyšším v rámci ČR (za rok 2018 činil tento podíl 28,66 %, v roce 2017 to bylo 27,74 %) a výrazně tak převyšuje 20% hranici stanovenou v DZ ČR, nebudou v dalším období kapacity ZUŠ v kraji zvyšovány. Výjimkou mohou být případy, kdy současně dojde k recipročnímu snížení kapacity jiné ZUŠ v rámci kraje.

Po postupném zavádění výuky podle ŠVP vycházejících z RVP ZUV se od školního roku 2018-2019 vyučuje podle vlastních ŠVP ve všech ročnících přípravného studia a základního studia I. a II. stupně. V následujícím období, po náběhu RVP do všech ročníků, bude dopad kurikulární reformy v oblasti ZUV vyhodnocen.

Zlínský kraj, vědom si regionálního významu tohoto segmentu vzdělávání, bude i nadále podporovat systematickou práci s talentovanými žáky a jejich interakci s renomovanými umělci při realizaci společných projektů ZUŠ a dalších partnerů.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
D1	Cíl: Optimální stabilizace a zkvalitňování základního uměleckého vzdělávání v kraji		
D1.1	Stabilizovat síť ZUV a kapacit ZUŠ	Navyšování cílových kapacit ZUŠ a zápis nových míst bude povolen pouze výjimečně v souladu s výše stanovenými kritérii	Průběžně, Zlínský kraj
D1.2	Podporovat systematickou práci s talentovanými žáky směřující ke zkvalitňování ZUV	ZK podpoří systematickou a intenzivní práci s talentovanými žáky a vzájemnou spolupráci škol při realizaci společných projektů	Průběžně, Zlínský kraj

2.10. ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání – školních družinách, školních klubech a střediscích volného času.

Školní družiny

Ve Zlínském kraji v současné době vykonává činnost 259 školních družin. Tento počet a rozmístění v kraji se jeví jako optimální, jejich cílová kapacita k 1. 9. 2019 vedená v rejstříku škol a školských zařízení bude činit více než 20 600 míst (20 408 + 205 po změnách v rejstříku zapsaných od 1. 9. 2019), přičemž ve školním roce 2018-2019 vykazovaly školní družiny v kraji celkem 16 885 zapsaných účastníků.

Vzhledem k tomu, že činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy, kterých bylo ve ZK ve školním roce 2018-2019 celkem 29 616, lze důvodně předpokládat, že kapacita školních družin může růst tam, kde doposud základní školy z různých důvodů nenabízely tuto činnost pro všechny zájemce – žáky 1. stupně ZŠ.

Při posuzování jednotlivých žádostí o zvýšení kapacit školní družiny (resp. zápis školní družiny) se bude přihlížet k místním podmínkám (upřednostnění škol s ročníky pouze prvního stupně, s komplikovanou dopravou do větších obcí) i naplněnosti dotčené školy. V rámci jednoho zřizovatele bude přihlédnuto k disponibilním kapacitám školních družin v jednom městě. Projednání žádostí podaných v mimořádném termínu bude povoleno pouze výjimečně a v míře odpovídající skokovému demografickému vývoji v místě žadatele, potřebnosti, dostupnosti a poptávce. Podle parametrů stanovených v DZ ČR je korigováno maximální meziroční navýšení kapacit školních družin, a to 1,2 násobkem nejvyššího meziročního zvýšení kapacit školních družin zapsaných v období od školního roku 2015-2016 do školního roku 2018-2019, což pro Zlínský kraj činí navýšení kapacit max. o 1 200 míst (zdroj: MŠMT).

Školní kluby

V kraji je do rejstříku škol a školských zařízení zapsáno celkem 80 školních klubů. Jejich rozmístění na území kraje není rovnoměrné, např. v okrese Zlín je do rejstříku zapsáno 11 školních klubů, naproti tomu v okrese Uherské Hradiště, při přibližně stejném počtu základních škol s druhým stupněm, je do rejstříku zapsáno 29 školních klubů.

Povolování zápisu nových školních klubů nebo zvyšování kapacit (odpovídající demografickému vývoji příslušné skupiny žáků) stávajících klubů bude v nadcházejícím období umožněno pouze dotčeným školám (činnost školního klubu bude vykonávat stejná právnická osoba jako činnost příslušné školy). V rámci jednoho zřizovatele bude přihlédnuto k disponibilním kapacitám školních klubů v jednom městě a zároveň k tomu, zda v místě nepůsobí středisko volného času zajišťující v dostatečné míře nabídku zájmového vzdělávání.

Střediska volného času

Středisek volného času působí v kraji celkem 26, z toho 21 zřizovaných obcemi, jedno středisko volného času zřizované soukromým subjektem (s celkovým počtem 26 pracovišť na území kraje) a čtyři střediska zřizovaná církví, jejichž vznik povolilo MŠMT ČR při středních školách. I když kraj nepředpokládal v minulém období rozšiřování sítě středisek volného času, došlo ke vzniku nových zařízení (jedno soukromé a tři církevní). Činnost středisek má dosah i mimo jejich sídla prostřednictvím odloučených pracovišť nebo formou kroužků v základních či mateřských školách.

Rozmístění středisek je zastoupeno rovnoměrně ve všech regionech kraje a jejich síť je pro následující období dostatečná, proto nebude vznik nových středisek podporován, a to v souladu s demografickým vývojem cílové skupiny. Zohledněna může být pouze ta skutečnost, která znemožní přístup k zájmovému vzdělávání v rámci již existujících zařízení. Současně musí být přihlédnuto k tomu, zda v místě nepůsobí školní klub zajišťující v dostatečné míře zájmové vzdělávání, popř. jiné středisko volného času, jehož dostupnost je snadná. Nebude podporován vznik nových školských zařízení obdobného druhu (typu) v oblastech, kde je nabídka zájmového vzdělávání zabezpečena. Naopak velký význam pro kvalitní plnění úlohy zařízení pro zájmové vzdělávání má vzájemná spolupráce školských zařízení i spolupráce se školami a ostatními organizacemi pracujícími s dětmi a mládeží.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
D2	Cíl: Optimální síť a úroveň vzdělávání školských zařízení pro zájmové vzdělávání		
D2.1	Zajistit dostatečné kapacity školních družin s ohledem na vzdělávací a výchovné cíle	V rámci kapacitních změn respektovat kritéria uvedená výše a kritéria stanovená v DZ ČR.	Průběžně, Zlínský kraj
D2.2	Stabilizovat síť školních klubů	Umožněno bude pouze dotčeným školám za podmínek stanovených výše, zejména bude přihlédnuto k tomu, zda v místě nepůsobí středisko volného času zajišťující v dostatečné míře zájmové vzdělávání.	Průběžně, Zlínský kraj
D2.3	Stabilizovat síť středisek volného času	Zápis nových středisek volného času (resp. pracovišť) nebude standardně povolován, pracoviště lze zapsat pouze výjimečně v případech hodných zvláštního zřetele v souladu s výše stanovenými kritérii a kritérii uvedenými v DZ ČR.	Průběžně, Zlínský kraj
D2.4	Podporovat vzdělávání pracovníků zařízení pro zájmové vzdělávání	Spolupráce na realizaci a realizace vzdělávacích aktivit pro pracovníky v zájmovém vzdělávání např. prostřednictvím aktivit v projektu IKAP	Průběžně, Zlínský kraj

2.11. ÚSTAVNÍ VÝCHOVA

Dětský domov je školské zařízení pro výkon ústavní výchovy, jehož účelem je zajišťovat dětem s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování, zpravidla

ve věku od tří do 18 let, péči v zájmu jejich zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání. Zlínský kraj je zřizovatelem 12 dětských domovů s celkovou lůžkovou kapacitou 270 lůžek. Umísťování dětí do těchto zařízení probíhá průběžně po celý rok, což způsobuje kolísání počtu svěřenců, nicméně naplněnost dětských domovů zřizovaných Zlínským krajem se v průběhu posledních let udržuje kolem 80 %. Dětské domovy zřizované krajem v souladu s platnou legislativou spolupracují s diagnostickými ústavy pro dané území a s dalšími školskými zařízeními zřizovanými MŠMT.

Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy zaznamenávají v průběhu posledních let nárůst počtu dětí se závažnými výchovnými problémy, proto je nutné zaměřit pozornost zejména na oblast preventivně výchovné péče s cílem zamezit rozvoji rizikového chování dětí.

V souvislosti s touto skutečností byl v rámci projektu „Ohrožené děti a mládež ve Zlínském kraji“ zpracován plán transformace Dětského domova Liptál, jehož cílem bylo snížení kapacity zařízení o 50 % a rozšíření předmětu činnosti o činnost střediska výchovné péče – vytvoření ambulantní a terénní preventivní podpůrné služby, která přispěje k předcházení umístování dětí s problémovým chováním do institucionální péče. Na základě transformačního plánu již byla snížena kapacita zařízení, dalším plánovaným krokem bude zřízení střediska výchovné péče, jehož činnost by v dané oblasti (Vsetín a okolí) měla posílit kapacitně poddimenzovanou preventivně výchovnou péči. Opodstatnění tohoto kroku se opírá o analýzu, která byla zpracována v rámci projektu "Ohrožené děti a mládež ve Zlínském kraji". Cílem projektu bylo vytvoření komplexních plánů transformace pobytové péče o ohrožené děti a mládež na systém účinné a multidisciplinární sítě ambulantních a terénních preventivních a podpůrných služeb.

Změny v systému péče o ohrožené děti jsou mezirezortně řešenou problematikou jak na úrovni centrálních státních orgánů, tak na úrovni kraje, do budoucna proto bude dále pokračovat spolupráce s odborem sociálních věcí v jednotlivých agendách, které se dotýkají ústavní výchovy i preventivní práce s ohroženými dětmi a jejich rodinami.

Vývoj v dalším období bude ovlivněn centrálně nastavenými procesy a změnami v systému ústavní péče, zejména postupným procesem deinstitucionalizace či připravovanou diferenciací a specializací jednotlivých typů zařízení. Nicméně po dobu platnosti dlouhodobého záměru se nepředpokládají další změny v disponibilních kapacitách krajských dětských domovů. I nadále by však měl být kladen důraz na kvalitu poskytovaných služeb. Krajská zařízení zavedla do své činnosti standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy, nadále je třeba soustředit se na jejich důslednou aplikaci.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
D3	Cíl: Rozvoj služeb preventivně výchovné péče a zkvalitňování péče o ohrožené děti		
D3.1	Rozšiřovat služby v oblasti preventivně výchovné péče	ZK bude usilovat o zřízení střediska výchovné péče ve vytipované oblasti (Vsetín) jako součásti stávajícího zařízení pro výkon ústavní výchovy a jeho zápis do rejstříku škol a školských zařízení	31. 12. 2023, Zlínský kraj
D3.2	Důsledně naplňovat standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy	ZK bude ve svých zařízeních průběžně sledovat naplňování a dodržování standardů kvality péče zejména prostřednictvím vyhodnocování výsledků inspekční činnosti ČŠI	průběžně, Zlínský kraj, dotčená zařízení

2.12. DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ V RÁMCI CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ

Další vzdělávání

Ve Zlínském kraji byla v předcházejícím období vybudována tři regionální centra vzdělávání, jejichž vznik byl financován z prostředků evropských fondů v rámci několika projektů. Tyto projekty byly realizovány jednotlivými školami, při kterých centra vznikala. Kromě toho byl vybudován vědeckotechnický park Experimentárium při Střední průmyslové škole Otrokovice a HI – technologické centrum při SPŠ a OA Uherský Brod. Centra mají přispět nejen ke zkvalitnění výuky žáků uvedených škol, ale i propojit vzdělávací sféru s požadavky zaměstnavatelů a vzdělávat dospělé. Dále v kraji působí 18 škol zřizovaných Zlínským krajem jako autorizované osoby k celkem 59 profesním kvalifikacím. Z celkového počtu 47 autorizovaných osob sídlících ve Zlínském kraji tvoří školy zřizované Zlínským krajem 38 %.

Jedním z hlavních úkolů pro nadcházející období je podpořit školy v realizaci dalšího vzdělávání a kvalitně připravit vedení škol a pedagogy na nutnost postupně přeměňovat školu na centrum celoživotního učení. Škola jako centrum celoživotního učení má být schopna poskytovat další vzdělávání různého charakteru: formální vzdělávání – zahrnuje kombinované studium, večerní studium, dálkové studium, distanční studium; neformální vzdělávání – například firemní vzdělávání, výsledkem je aktualizace, prohloubení znalostí. Škola může poskytovat i vzdělávání občanské a zájmové v rámci celé životní dráhy jedince jako dospělého, později seniora.

Rozvoj lidských zdrojů

Pojmem rozvoj lidských zdrojů se pro účely tohoto dokumentu rozumí široká škála aktivit, příležitostí a stimulů ve vzdělávací soustavě, které si kladou za cíl zejména nastolit celoživotní učení jako běžnou praxi, připravit děti, žáky a studenty na výzvy, které přináší informační a znalostní společnost a posílit jejich konkurenceschopnost na globálním trhu práce. Dalšími relevantními tématy jsou:

- rozvoj potenciálu mimořádně nadaných
- odstraňování genderových stereotypů ve vzdělávání

- well-being žáků i pedagogů
- leadership a strategický management ve školách

Doposud byla tato témata v rozvojových aktivitách opomíjena, protože před vedením škol stály výzvy jiného charakteru (např. nová maturita, jednotné přijímací zkoušky), nicméně praxe úspěšných školských systémů v zahraničí ukazuje, že dobré školní klima a efektivní metody vedení a autoevaluace významnou měrou přispívají k lepším výkonům školy.

Zlínský kraj zpřístupní školám vzdělávání a podpoří školy v zavádění opatření vedoucích k uplatnění principů rozvoje lidských zdrojů. Za tímto účelem využije kromě dostupných národních a regionálních zdrojů také vlastní síť mezinárodních partnerských institucí, aby zajistil přenos dobré praxe z rozvinutých školských systémů v západních zemích.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
D4	Cíl: Podpora a rozvoj dalšího vzdělávání ve Zlínském kraji		
D4.1	Postupně přeměnit školy v centra celoživotního učení	ZK bude pokračovat ve využívání kapacit (materiálních, personálních) středních škol pro realizaci dalšího vzdělávání. Za tímto účelem bude metodicky podporovat školy v oblasti poskytování dalšího vzdělávání a celoživotního učení a podněcovat spolupráci škol, jiných vzdělávacích center, knihoven, zaměstnavatelů a dalších sociálních partnerů.	Průběžně, Zlínský kraj
D4.2	Zaměřit se na kvalitu a uplatnitelnost programů DV v praxi	ZK podpoří tvorbu a realizaci programů dalšího vzdělávání založených na Národní soustavě kvalifikací, případně na dalších kvalifikačních systémech, propojení programů DV s rámcovými vzdělávacími programy tak, aby se rozšiřovala jejich univerzální uplatnitelnost a zavedení evaluačního systému, který přispěje k autentickému posouzení kvality vzdělávacího programu.	Průběžně, Zlínský kraj
D4.3	Připravit pedagožky a pedagogy na roli lektorů dalšího vzdělávání	ZK přes vedení škol podpoří pedagogy ve vzdělávání v oblasti přípravy, organizace a realizace dalšího vzdělávání. ZK bude realizovat a podporovat realizaci akcí vedoucích ke zvýšení povědomí o prospěšnosti celoživotního učení a pochopení nutnosti rozvíjet školu jako centrum dalšího vzdělávání.	Průběžně, Zlínský kraj
D5	Cíl: Rozvíjet pedagožky a pedagogy včetně vedení škol v souladu s moderními trendy ve vzdělávání		
D5.1	Pracovat s dětmi, žáky a studenty mimořádně nadanými tak, aby mohli naplnit svůj potenciál	ZK ve spolupráci dalšími aktéry jako KPPP a ZDVPP Zlín a Krajskou sítí podpory nadání podpoří vzdělávání pedagožek a pedagogů v oblasti identifikace, výuky a podpory dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.	Průběžně, Zlínský kraj

D5.2	Vybavit pedagožky a pedagogy znalostmi a dovednostmi pro genderově korektní vyučování	ZK zpřístupní pedagožkám a pedagogům možnosti vzdělávání v oblasti genderově citlivé pedagogiky a genderově citlivého jazyka ve školách.	Průběžně, Zlínský kraj
D5.3	Zavádět ve školách opatření na podporu well-being žákyň a žáků i pedagogického sboru	ZK bude podporovat školy v zavádění opatření sloužících k zajištění osobní pohody žáků škol. Za tímto účelem zpřístupní školám možnosti vzdělávání zaměřené na pedagogickou diagnostiku, formativní hodnocení a interkulturní komunikaci.	Průběžně, Zlínský kraj
D5.4	Podporovat vedení škol v oblasti měření kvality a zlepšování klimatu ve školách	ZK bude podporovat školy v zavádění dostupných autoevaluačních nástrojů MŠMT Cesta ke kvalitě a ČŠI Kvalitní škola a dalších.	Průběžně, Zlínský kraj
D5.5	Vzdělávat vedení škol pro rozvoj leadershipu a strategického managementu	ZK zpřístupní vedení škol dostupné programy pro podporu ředitelek a ředitelů škol a bude podporovat vedení škol ve vzdělávání formou hospitací a stáží.	Průběžně, Zlínský kraj

2.13. UPLATNITELNOST ABSOLVENTŮ ŠKOL PODLE OBORŮ VZDĚLÁVÁNÍ NA TRHU PRÁCE

Oborová nabídka a spolupráce se zaměstnavateli

Zlínský kraj si uvědomuje dlouhodobou a komplikovanou situaci mezi nabídkou oborů vzdělávání a poptávkou trhu práce po absolventech, kde jakýkoliv změna se reálně projeví po uplynutí minimálně 4 let. Proto je třeba hledat rozumná východiska pro daný region nejen s ohledem na okamžité potřeby zaměstnavatelů, ale také pohledu dlouhodobého výhledu změna na trhu práce, z pohledu socio-ekonomického a neméně důležitý aspekt je otázka specifické strukturální postiženosti území nebo mikroregionu. K tomuto účelu budou využívána zjištění z analýz trhu práce zpracovávaných pro kraj (např. Analýza nabídky a poptávky po pracovní síle v oblasti odborných technických profesí ve Zlínském kraji v horizontu 2015-2020) a predikce zpracovávané úřady práce, hospodářskými komorami (např. Datová platforma zaměstnanosti Zlínského kraje), Svazem průmyslu a dopravy ČR a dalšími.

Dále je kraj součástí několika regionálních platforem, které mapují stav a navrhují opatření dotýkající se vazby mezi vzděláváním a trhem práce, např. Krajská ekonomická rada Východní Moravy, Pakt zaměstnanosti Zlínského kraje, Observatoř trhu práce.

Kraj podporuje a nadále bude podporovat účast žáků v rámci praktického vyučování na pracovištích firem. Nynější míra zapojení zaměstnavatelů do spolupráce se středními školami na území kraje se v rámci současných legislativních možností přiblížilo k limitnímu stavu, který by bylo vhodné udržet i v období, které zasáhne pokles výkonosti ekonomiky. Spolupráce je různorodá, ale vesměs odráží prvky duálního systému vzdělávání. Další posun v tomto směru je možný až po změně legislativy, která umožní zavést duální vzdělávání do středních škol.

Dlouhodobý a neklesající zájem zaměstnavatelů po absolventech oborů polytechnických disciplín bude reflektován podporou aktivit vedoucích k rozvoji technického a přírodovědného (polytechnického) zaměření nejen na středních školách ale také na základních a v mateřských.

Podporováno bude zejména:

- sdílení odborných učeben, laboratoří a dílen na středních školách pro žáky základních škol,
- volnočasové aktivity polytechnického zaměření pro žáky základních a středních škol organizované na středních školách,
- účast žáků základních škol na výukových programech center technického a přírodovědného vzdělávání (např. Experimentária při SPŠ Otrokovice, Hi-Tech centru při SPŠ a OA Uherský Brod aj.),
- polytechnické vzdělávání pro žáky oborů všeobecného vzdělávání,
- polytechnické aktivity pro žáky mateřských škol,
- úzké propojení škol a firem při praktické přípravě žáků a při úpravách ŠVP,
- spolupráce s jinými subjekty poskytujícími vlastní vzdělávací aktivity (na bázi science-learning center (např. centra kreativity, hvězdárny atd.).

Kariérové poradenství

Cílem rozvoje kariérového poradenství je podpořit samostatnou roli kariérového poradce na škole a zpřístupnit tak služby kariérového poradenství co nejširšímu okruhu dětí, žáků a studentů. Zlínský kraj bude vytvářet podmínky pro to, aby poradenské služby vycházely vstříc individuálním potřebám dětí, žáků a studentů, aby poradenství bylo poskytováno proškolenými poradci a aby metody kariérového poradenství odpovídaly současným trendům v této oblasti.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
E1	Cíl: Spolupráce s organizacemi, zaměstnavateli a dalšími partnery v zájmu zvýšení uplatnitelnosti absolventů škol		
E.1	Aktivně zapojit Zlínský kraj do regionálních platforem ve vazbě na vzdělávání a trh práce	ZK se bude aktivně účastnit reagonálních platforem jako např. KERVM, Pakt zaměstnanosti, Observatoř trhu práce aj.	Průběžně, Zlínský kraj
E1.2	Podporovat spolupráci škol a zaměstnavatelů	Bude podporována aktivní spolupráce škol se zaměstnavateli v širokém rozpětí možností, např. praxe u zaměstnavatelů, spolupráce na tvorbě ŠVP, uplatňování prvků duálního vzdělávání, účast odborníků ve výuce, stáže učitelů ve firmách, seznamování s možnostmi kariérního uplatnění, atd.	Průběžně, Zlínský kraj

E2	Cíl: Podpora polytechnického vzdělávání v MŠ, ZŠ a SŠ		
E2.1	Podporovat aktivity vedoucích k rozvoji polytechnického vzdělávání v MŠ, ZŠ a SŠ	Nejen v rámci projektů budou podporovány aktivity vedoucí k rozvoji polytechnického vzdělávání v MŠ, ZŠ a SŠ (vč. oborů gymnázií). V rámci těchto aktivit může být řešena nejen podpora vlastního vzdělávání, ale také materiální vybavení škol.	Průběžně, Zlínský kraj
E3	Cíl: Rozvoj kariérového poradenství ve školách ve Zlínském kraji		
E3.1	Zajistit dostatečnou dostupnost kariérového poradenství přímo ve školách a průběžně zlepšovat kvalitu poradenství	ZK, prostřednictvím Centra kariérového poradenství a ve spolupráci s partnery, zejména IPS Úřadu práce ČR – krajské pobočky ve Zlíně, KHK ve Zlíně atd. podpoří vzdělávání pedagogických pracovníků v kariérovém poradenství v rámci akreditovaného vzdělávání a DVPP.	XII/2023, Zlínský kraj
E3.2	Realizovat opatření na podporu prevence předčasných odchodů	V kariérovém a výchovném poradenství podpořit vzdělávání pedagožek a pedagogů zaměřené na získávání informací o podmínkách a nárocích vzdělávání na jednotlivých druzích a typech škol a na rozvoj dovedností identifikovat vzdělávací předpoklady žáků. Zpřístupnit školám již existující nástroje prevence jako Quo Vadis? a další, kterými ZK disponuje díky vlastní mezinárodní spolupráci.	XII/2023, Zlínský kraj
E3.3	Ve spolupráci se sociálními partnery postupně vytvořit síť STEM expertů a využívat ji pro kariérové poradenství	Koncept STEM expertů přenáší ZK z Velké Británie. Dobrovolníci z řad podniků, institucí, univerzit jsou proškoleni a poté přicházejí do škol, kde poutavým způsobem představují žákyním a žákům svou profesi, svůj obor. Cílem je zvýšit atraktivitu přírodovědných a technických oborů a matematiky v očích žákyň a žáků a podpora dívek v oblasti volby povolání ve vědě a technice.	Průběžně, Zlínský kraj

2.14. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Mezinárodní spolupráce škol a školských zařízení ve Zlínském kraji je užitečným doplněním jejich činnosti v oblasti počátečního vzdělávání. Zlínský kraj bude nadále podporovat školy a školská zařízení v realizaci projektů mezinárodní spolupráce. Podporovány budou jak mobilitní projekty realizované za účelem vzdělávání pedagogických pracovníků nebo odborných stáží žáků a studentů, tak i partnerství škol či školských zařízení vytvořená pro přenos dobré praxe či tvorbu inovačních metod a postupů ve výuce či v jiných oblastech fungování školy.

Zlínský kraj bude vyvíjet vlastní mezinárodní aktivity v oblasti vzdělávání a školství, které povedou ke zvýšení znalostí cílové skupiny v oblastech moderních trendů a strategií ve školství a vzdělávání.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
E4	Cíl: Rozvoj mezinárodní spolupráce ve školství a vzdělávání na území ZK		
E4.1	Zvýšit kvalitu a atraktivitu škol a školských zařízení jejich zapojením do mezinárodních projektů	ZK podpoří tvorbu a realizaci projektů škol a školských zařízení v oblasti mezinárodní spolupráce. Podněcována bude tvorba projektů zaměřených na vzdělávání pedagogického sboru a výkon praxí a stáží žáků a žáků v zahraničních partnerských organizacích.	Průběžně, Zlínský kraj
E4.2	Realizovat mezinárodní vzdělávací aktivity v oblasti strategických směrů ve školství	ZK bude realizovat vlastní mezinárodní projekty vzdělávacího charakteru. Vedení škol, pedagožkám a pedagogům budou jejich prostřednictvím nabízeny stáže, hospitační pobyty, semináře a náslechy v hodinách v partnerských školách v zahraničí.	Průběžně, Zlínský kraj

2.15. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

V souvislosti se stále rostoucím významem a potřebou zapojení prostředků ICT do výuky a zejména do výstupního portfolia jednotlivých absolventů škol je zaznamenáván zvyšující se tlak na rozvoj této oblasti ve školách. Možnosti škol i jejich zřizovatelů naráží na dvě zásadní limity: finanční – vysoká potřeba obnovovat rychle stárnoucí vybavení a personální – nedostatečná kvalifikace a osobní motivace učitelů pro zavádění digitálních technologií do výuky.

Snížení finančních nároků lze dosáhnout např. hromadným nákupem SW licencí, hardwaru, síťových komponent, ale také důsledným sledováním možností v rámci dotačních nástrojů národních nebo EU.

Přesto, že kvalitní vybavení je předpokladem pro zavádění digitálních technologií do výuky, není to rozhodujícím prvkem. Daleko větší potenciál je na straně pedagogů. Jejich aktivita v této oblasti a v neposlední řadě i získané vědomosti a dovednosti (kvalifikace) jsou rozhodující pro tento inovační proces. Prioritně je nutné se zaměřit na vzdělávání učitelů, představování vhodných řešení a jejich motivaci ke změně.

Je také potřeba podporovat snahy zavádět digitální technologie nejen jako prvky do výuky, ale také jako základní prostředek pro vzdělávání a budování tzv. digitální školy. V této souvislosti je nutné podporovat využívání cloudových úložišť, zkvalitnění školních sítí, budování rozhraní pro připojení domácích zařízení a zejména bezpečnost počítačových sítí.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
F1	Cíl: Zavádění digitální technologie do výuky		
F1.1	Podporovat zkvalitnění vybavení škol	ZK bude všemi dostupnými zdroji podporovat zavádění a obnovu digitálních technologií ve školách. Formou hromadných licencí a hromadných nákupů bude snižovat finanční nároky na tyto procesy. Podporovány budou také nástroje pro vybudování tzv. digitální školy (využívání cloudu, BYOD, zkvalitnění počítačových sítí, zvyšování bezpečnosti sítí apod.)	Průběžně, Zlínský kraj
F1.2	Vzdělávat pedagogické pracovníky pro implementaci digitálních technologií ve výuce	Bude zajištěno vzdělávání pro pedagogické pracovníky za účelem zavádění digitálních technologií do výuky s akcentem na všeobecné vzdělávací předměty. Podporovány budou také aktivity směřující k vybudování tzv. digitální školy	Průběžně, Zlínský kraj

2.16. JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Jazykové vzdělávání zabezpečuje ve Zlínském kraji šest jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky (pět škol vyučuje aktivně, jedna škola nevykazuje činnost). Vzhledem k tomu, že se v průběhu minulých let počty žáků snižovaly, nebude podporováno rozšiřování kapacit jazykových škol ani zápis nových škol do rejstříku škol a školských zařízení.

V návaznosti na rozvoj mezinárodní spolupráce s partnerskými zahraničními školami bude Zlínský kraj podporovat zvyšování komunikačních dovedností žáků, studentů a pedagogů v cizím jazyce formou zapojení škol do všech dostupných forem programů mobility. Záměrem je také udržet a rozvíjet výuku některých předmětů v cizím jazyce tam, kde jsou vhodné personální podmínky (SŠ, ZŠ). Podpora jazykového vzdělávání a zejména podpora učitelů cizích jazyků se odráží rovněž v aktivitách krajského akčního plánování, dále rozvíjet se bude činnost krajského pedagogického kabinetu pro cizí jazyky.

Odborné stáže a výměnné pobyty žáků středních a studentů vyšších odborných škol v zahraničí v rámci programů mobility přispívají ke zvyšování cizojazyčných komunikačních dovedností a tím ke zlepšení budoucího uplatnění absolventů. Obdobně jsou zejména schopnosti cizojazyčné odborné komunikace rozvíjeny také v rámci výuky některých předmětů v cizím jazyce. Pro zvyšování kvality vzdělávání bude kladen důraz na vzdělávání učitelů cizích jazyků, výměnu zkušeností, didaktickou podporu, motivaci a přenos příkladů dobré praxe v rámci projektu IKAP Pedagogické kabinety.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
F2	Cíl: Rozvoj komunikační dovednosti v cizím jazyce		
F2.1	Podporovat zapojení škol do programů mobility a podpora výuky vybraných předmětů v cizím jazyce	Vést školy k průběžnému zapojování žáků a studentů do programů mobilit. Udržet, popř. dále rozvíjet výuku vybraných předmětů v cizím jazyce na těch středních školách, které prokáží odpovídající personální zabezpečení.	Průběžně, Zlínský kraj
F2.2	Podporovat učitele cizích jazyků	V rámci projektu IKAP rozvíjet činnost pedagogického kabinetu cizích jazyků podle sekci za účelem metodické a didaktické podpory a výměny zkušeností s cílem zkvalitňovat výuku cizích jazyků v ZŠ i SŠ. Dále využívat vzdělávací a podpůrné aktivity projektu SYPO, NPI ČR a dalších.	Průběžně, Zlínský kraj

2.17. ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA

Zlínský kraj se v oblasti EVVO opírá o dva koncepční dokumenty: Krajskou koncepci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Zlínského kraje, která definuje oblastní priority pro období 2014 – 2022 a Akční plán EVVO, který ji konkretizuje vždy na vymezené období. Koncepce je podkladem pro podporu a rozvoj funkčního systému EVVO ve Zlínském kraji. Jejím cílem je podporovat odpovědné chování vůči životnímu prostředí a jednání a rozhodování se v souladu s principy udržitelného rozvoje.

Z těchto dokumentů vyplývá potřeba podporovat výukové programy EVVO, jejich kvalitu a atraktivitu, včetně motivace a další podpory školních koordinátorů EVVO, kteří se na vytváření těchto materiálů podílejí. Dále také zachování podpory spolupráce jednotlivých subjektů (škol, neziskových organizací, podniků, úřadů, rodičů a veřejných institucí) a jejich větší zapojení do procesu vzdělávání. Spoluvytvářet příležitosti k výměně zkušeností a předávání příkladů dobré praxe.

Zlínský kraj bude i nadále podporovat EVVO na svém území pravidelným vyhlášením programu „Podpora Ekologických aktivit ve Zlínském kraji“, který plní již tradičně funkci kvalitního nástroje podpory. K dosažení kvalitního informačního pokrytí bude také podporovat stávající informační servis pro nositele EVVO zahrnující mimo jiné pravidelnou e-mailovou rozesílku a možnost čerpání informací a publikování na informačním a vzdělávacím portále ZKOLA.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
F3	Cíl: Rozvoj znalostí a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty		
F3.1	Podporovat programy EVVO	Pravidelné vyhlášení programu ZK RP04 – Podpora ekologických aktivit ve ZK	Průběžně, Zlínský kraj
F3.2	Podporovat síťování subjektů působících v EVVO	Spolupráce a setkávání subjektů zabývajících se EVVO, prezentace příkladů dobré praxe	Průběžně, Zlínský kraj

F3.3	Podporovat školní koordinátory EVVO	Podpora a vzdělávání školních koordinátorů EVVO	Průběžně, Zlínský kraj
------	-------------------------------------	---	------------------------

2.18. PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ VE ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH

Primární prevence rizikového chování je nedílnou součástí základního poslání škol a školských zařízení ve Zlínském kraji. Období školního vzdělávání je velmi významné při formování osobnosti mladých lidí. Preventivní působení ve školách je nástrojem, kterým lze pozitivně působit na postoje a hodnoty dětí a mladistvých a to i na žáky, jež nemají dostatečné rodinné či sociální zázemí a podporu. Zlínský kraj podporuje realizaci preventivních programů zaměřených na specifickou primární prevenci ve školách a školských zařízeních. Odbor školství, mládeže a sportu v oblasti prevence rizikového chování prostřednictvím krajské školské koordinátorky prevence (KŠKP) vertikálně i horizontálně koordinuje činnost jednotlivých institucí v systému prevence a zajišťuje v přenesené působnosti naplňování úkolů a záměrů obsažených v Národní strategii prevence. Koordinace primární prevence u dětí a mládeže ve Zlínském kraji je plně a v souladu se systémem primární prevence v České republice. Vychází z platného metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21 291/2010-28.

Na vertikální úrovni MŠMT ČR metodicky vede a koordinuje činnost krajských školských koordinátorů prevence (pracovníků krajských úřadů), metodiků prevence (pracovníků pedagogicko-psychologických poraden) a prostřednictvím KŠKP a metodiků prevence též činnost školních metodiků prevence (určených pedagogů ve školách a školských zařízeních). V rámci horizontální linie je udržována a postupně nově navazována spolupráce se všemi organizacemi, jejichž cílovou skupinou jsou děti a mládež ohroženi rizikovým chováním a jejich následky. Je navázána spolupráce se zástupci OSPOD, Krajského ředitelství policie Zlínského kraje (KŘP ZK), HZS ZK, zástupci ČŠI, zástupci SVP, zástupci NNO apod. Tato spolupráce není vázána legislativně ani smluvně. V rámci Krajského úřadu ZK zasahuje problematika primární prevence u dětí a mládeže rovněž do Odboru Kancelář hejtmana ZK, Odboru sociálních věcí a Odboru zdravotnictví.

Hlavním garantem této oblasti je MŠMT ČR, které finančně zajišťuje oblast specifické i nespecifické primární prevence, a to formou dotačních řízení a další finanční podpory. V letech 2015-2018 směřovaly do primární prevence rizikového chování v kraji finanční prostředky školám, školským zařízením a nestátním neziskovým organizacím ze dvou dotačních programů MŠMT ČR.

Těžiště strategie prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních představuje Minimální preventivní program (MPP), který patří mezi základní systémové prvky v realizaci preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních. Zlínský kraj každoročně oceňuje školní metodiky prevence za kvalitní a přínosnou práci na poli primární prevence.

Součástí vzdělávání a přenosu informací v oblasti primární prevence je ze strany OŠMS pořádání krajských konferencí pro mateřské, základní a střední školy. K preventivnímu informačnímu působení na veřejnost a využívání informačních zdrojů slouží zejména webové stránky Zlínského kraje, webové stránky portálu ZKOLA, Prevence – info aj.

Monitoring výskytu rizikového chování u dětí a mládeže probíhá ve Zlínském kraji již od roku 2007. Sběr dat o výskytu rizikového chování ve školách a školských zařízeních ZK probíhal do roku 2016 dotazníkovou formou. Oslovovány byly základní školy, střední školy, vyšší odborné školy a školská zařízení ZK v celkovém počtu cca 328. Nově od roku 2016 je mapování prováděno na základě vyhodnocení údajů uvedených v celorepublikovém elektronickém Systému výkaznictví. Systém jednotného online vykazování preventivních aktivit na školách byl zaveden především z důvodu zjednodušení zpracování, porovnatelnosti dat a jako podpora škol. Zlínský kraj se do systému výkaznictví zapojil hned od začátku jeho spuštění a v počtu zapojených škol a školských zařízení si drží prvenství, tj. návratnost se pohybuje kolem 85 %. Do mapování výskytu RCH jsou zapojeni školní metodici prevence, okresní metodici prevence a krajská školská koordinátorka prevence, každý v rámci své působnosti.

Hlavním cílem nadcházejícího období je prostřednictvím tohoto systému snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže a minimalizovat jeho vznik. Za hlavní prioritu pro následující období je vytvoření adekvátních podmínek pro práci školních metodiků prevence ve školách a současně posílení objemu finančních prostředků dotační politiky Zlínského kraje.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
G1	Cíl: Koordinace a podpora funkčního systému primární prevence na území Zlínského kraje		
G1.1	Zapojovat instituce do systému účinné PPRCH	ZK podpoří vertikální a horizontální koordinaci subjektů PPRCH a metodické vedení metodiků prevence	XII/2023, Zlínský kraj
G1.2	Účelně a efektivně zkvalitnit systém PPRCH	ZK finančně podpoří oblast PPRCH v rámci dotačního titulu s ohledem na potřeby škol a školských zařízení	XII/2023, Zlínský kraj
G2	Cíl: Podpora přímé práce s primární cílovou skupinou		
G2.1	Podporovat, rozvíjet a evaluovat Minimální preventivní programy	ZK podpoří rozvoj a evaluaci MPP v rámci Ocenění ŠMP a krajských konferencí pro MŠ, ZŠ a SŠ	Průběžně, Zlínský kraj
G3	Cíl: Mapování a evaluace výskytu rizikového chování na území ZK		
G3.1	Monitorovat, diagnostikovat a řešit výskyt rizikového chování ve školách a školských zařízeních	ZK podpoří zapojení škol a školských zařízení ZK do Systému evidence preventivních aktivit	Průběžně, Zlínský kraj
G3.2	Informovat o problematice primární prevence rizikového chování	ZK podpoří přenos informací mezi subjekty PPRCH a publikační činnost na webových stránkách KÚZK, portálu ZKOLA a Prevence – Info (www.prevence-info.cz).	Průběžně, Zlínský kraj

2.19. ÚLOHA A PODPORA PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Na území Zlínského kraje je možné identifikovat tyto hlavní aktéry zabývající se profesním rozvojem pedagogických pracovníků – Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Národní institut pro další vzdělávání – Krajské pracoviště Zlín a Zlínský kraj prostřednictvím projektů KAP a IKAP. Pod Národním institutem pro další vzdělávání od března roku 2016 probíhá projekt Strategické řízení a plánování ve školách a v územích (SRP), jehož cílem je mimo jiné podpořit procesy pedagogického vedení (vyhodnocování a plánování dalšího profesního rozvoje pedagogů) jako nedílné součásti strategického řízení rozvoje školy. V lednu 2018 pak byl zahájen projekt Systém podpory pedagogických pracovníků (SYPO), jehož hlavním cílem je vytvořit, ověřit a implementovat systém ucelené profesní podpory přispívající ke zvyšování profesního rozvoje učitelů a ředitelů škol.

Vzhledem k tomu, že cílová skupina pedagogických pracovníků je přesně vymezená a limitovaná, je třeba, aby všichni výše jmenovaní aktéři komunikovali a spolupracovali při přípravě a realizaci aktivit směřujících k profesnímu rozvoji pedagogických pracovníků. Požadavky na jejich práci se s rychlým rozvojem společnosti i technologií stále vyvíjejí a rozšiřují, jednou z prioritních oblastí by tedy měla být podpora rozvoje dovedností pedagogických pracovníků na poli nových didaktických metod a forem výuky. Dále by měla být pedagogickým pracovníkům poskytována podpora v oblasti oborových didaktik, práce s žáky ohroženými školním neúspěchem, vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a primární prevence rizikového chování.

V rámci projektu IKAP již od roku 2018 funguje 7 platforem pro setkávání pedagogických pracovníků zaměřených na oblast didaktiky, metodik, sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe, seznamování se s novými metodami a formami výuky. Jedná se o Pedagogický kabinet (PK) český jazyk, PK cizí jazyky, PK ICT kompetence, PK matematika, PK fyzika, PK biologie/přírodopis a PK chemie. Platformy jsou rozděleny na dvě sekce – ZŠ a SŠ (mimo PK cizí jazyky, který je rozdělen na pět dílčích kabinetů dle cizího jazyka).

Vytvořit síť metodických kabinetů a ICT metodiků na oblastní, krajské i národní úrovni je také jedním z plánovaných výstupů projektu SYPO. Je tedy třeba nastavit vhodný způsob spolupráce mezi IKAP a SYPO tak, aby nedocházelo k překrývání aktivit a tím k přetěžování cílové skupiny pedagogických pracovníků.

Počet a zaměření platforem by měl být upraven tak, aby pokrývaly širší oblast vzdělávání, než je uvedeno výše. V tuto chvíli se setkávají pouze pedagogičtí pracovníci 2. stupně ZŠ a SŠ, což nelze považovat za dostačující a oblast zájmu by měla být rozšířena i na předškolní vzdělávání a 1. stupeň ZŠ, případně také na základní umělecké a zájmové vzdělávání. Právě z těchto platforem by mimo jiné měly vycházet návrhy na témata pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, která by následně mohla být realizována jinými aktéry z této oblasti.

Zlínský kraj v rámci zlepšování kvality profesního rozvoje pedagogických pracovníků podporuje také vzdělávací aktivity zaměřené na profesní rozvoj ředitelů škol a školských

zařízení, jejichž role je pro zabezpečení kvalitního vzdělávání a efektivního řízení školských organizací klíčová. Tyto aktivity jsou organizačně zajišťovány Odborem školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje nebo realizačním týmem projektu KAP. Zlínský kraj bude i nadále pořádat setkání ředitelů škol a školských zařízení, na nichž budou rozvíjeny profesní dovednosti vedoucích pracovníků s důrazem na dovednosti pedagogického vedení a akčního plánování.

Tato oblast bude sledována rovněž v rámci motivačního systému pro ředitele krajských školských organizací a při pravidelném hodnocení ředitelů škol a školských zařízení.

V rámci projektu SYPO je jedním z plánovaných výstupů Stálá konference ředitelů (kabinet vedení), jejíž členové se budou podílet na vytváření komplexního modelu systému podpory profesního rozvoje vedení škol, stanovení aktuálních priorit a návrhů vhodných forem a rozsahu podpory pro jednotlivé priority. Dále bude Stálá konference ředitelů zajišťovat včasnou reflexi změn v oblasti vzdělávání, aktualizaci navrženého modelu systému, kooperovat při řešení konkrétních problémů ředitelů škol a podporovat implementaci priorit státní vzdělávací politiky v oblasti managementu škol.

Je třeba nastavit vhodnou spolupráci se systémovým projektem SYPO tak, aby se témata a termíny setkání vedoucích pracovníků škol a školských zařízení nepřekrývala.

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
H1	Cíl: Zlepšení kvality profesního rozvoje pedagogických pracovníků škol a školských zařízení.		
H1.1	Nastavit vhodné formy a oblastí spolupráce mezi aktéry zabývajícími se profesním rozvojem pedagogických pracovníků	ZK uspořádá setkání jednotlivých aktérů zabývajících se profesním rozvojem pedagogických pracovníků, kterého se budou účastnit zástupci min. 75 % těchto organizací.	Průběžně, Zlínský kraj
H1.2	Podporovat fungující platformy pro vzdělávání pedagogických pracovníků	ZK navrhne úpravu počtu a zaměření platform pro vzdělávání pedagogických pracovníků.	Průběžně, Zlínský kraj
H1.3	Podporovat vzdělávací aktivity směřujících ke zkvalitnění řízení škol a školských zařízení	ZK uspořádá minimálně 2 setkání ředitelů škol, příp. školských zařízení ročně. Účast alespoň 80 % zástupců cílové skupiny.	XII/2023, Zlínský kraj

Souhrn stanovených cílů a opatření pro období 2020-2023

Označení opatření	Opatření	Popis	Termín a realizátor
A1	Cíl: Rozvoj klíčových kompetencí žáků		
A1.1	Podporovat aktivity směřujících k rozvoji čtenářské, matematické a digitální gramotnosti	Zaměření se na realizaci a podporu aktivit zaměřených na čtenářskou, matematickou a digitální gramotnost.	Průběžně, Zlínský kraj
B1	Cíl: Zkvalitňování předškolního vzdělávání		
B1.1	Stabilizovat kapacity mateřských škol	ZK bude podporovat vznik nových MŠ nebo rozšiřování kapacit stávajících MŠ pouze za předpokladu nedostačujících kapacit MŠ ve stávající lokalitě	Průběžně, Zlínský kraj
B1.2	Podporovat maximální rozvoj potenciálu všech dětí včetně rozvoje jejich tvořivosti	ZK bude podporovat polytechnické vzdělávání dětí a pedagogických pracovníků MŠ	Průběžně, Zlínský kraj
B2	Cíl: Podpora snižování nerovností ve vzdělávání a zkvalitňování podmínek pro optimální rozvoj každého žáka v základních školách		
B2.1	Odstraňovat disparity v průběhu a podmínkách vzdělávání žáků ZŠ	Podpora školního stravování žáků, jejichž rodina se ocitla v dlouhodobě nepříznivé finanční situaci	Průběžně, Zlínský kraj, zřizovatelé škol
B2.2	Metodicky podporovat integraci žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka	Zapojování škol do vyhlášených rozvojových programů, metodická podpora	Průběžně, Zlínský kraj
B3	Cíl: Podpora odborného rozvoje pedagogických pracovníků a jejich vzájemné spolupráce jako předpokladu zvyšování kvality základního vzdělávání		
B3.1	Zkvalitňovat podmínky polytechnického vzdělávání v ZŠ	Podpora intenzivní spolupráce základních a středních škol, podpora materiálního vybavení ZŠ pro výuku dílen, vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechnického vzdělávání	Průběžně, Zlínský kraj, zřizovatelé škol
B3.2	Podporovat práci pedagogických kabinetů na území ZK	Podpora práce jednotlivých kabinetů a příkladů dobré praxe	Průběžně, Zlínský kraj
B3.3	Rozvíjet digitální kompetence učitelů i žáků	Rozvoj digitálních kompetencí učitelů i žáků, zavádění metod a způsobů učení prostřednictvím DT	Průběžně, Zlínský kraj, zřizovatelé škol
B4	Cíl: Optimální struktura vzdělávací nabídky středních škol pro absolventy základních škol a její soulad s trendy rozvoje trhu práce		
B4.1	Zajistit optimální strukturu vzdělávací nabídky SŠ s důrazem na polytechnické obory a obory s potenciálem pro celoživotní vzdělávání	ZK podpoří takové změny ve struktuře škol a oborů vzdělání, které budou korespondovat s potřebami a trendy směřování trhu práce a budoucím uplatněním absolventů. Bude pokračovat podpora polytechnicky zaměřených oborů a dále oborů s potenciálem pro celoživotní vzdělávání	Průběžně, Zlínský kraj

B4.2	Zajistit efektivitu disponibilních oborových kapacit při změnách ve vzdělávací nabídce SŠ	ZK bude při změnách v oborové nabídce dbát na efektivitu disponibilních kapacit SŠ. Nový maturitní obor bude možné zařadit nebo kapacitně posílit, pokud bude nahrazovat jiný aktivní obor. U učebních oborů bude zásadní parametr nezaměstnanosti absolventů.	Průběžně, Zlínský kraj
B5	Cíl: Rozvoj partnerské spolupráce mezi vzdělávací sférou a světem práce		
B5.1	Podporovat polytechnické vzdělávání a efektivní partnerskou spolupráci středních škol a zaměstnavatelů	ZK bude podporovat spolupráci středních škol, základních škol a firem v oblasti technického a přírodovědného vzdělávání a v oblasti kariérového poradenství, bude usilovat o modernizaci technického vybavení škol a realizovat systém „Podpora řemesel v odborném školství“	Průběžně, Zlínský kraj
B6	Cíl: Soulad vzdělávací nabídky vyšších odborných škol s potřebami zaměstnavatelské praxe		
B6.1	Podporovat praktické zaměření vyššího odborného vzdělávání a rozvoj spolupráce se zaměstnavateli	ZK bude podporovat rozvíjení spolupráce škol se zaměstnavateli ve všech oblastech vyššího odborného vzdělávání, zejména v oblasti praxe a budoucího uplatnění absolventů	Průběžně, Zlínský kraj
B6.2	Podporovat zdravotnické vzdělávání	ZK bude pokračovat v realizaci stipendijní podpory oboru Diplomovaná všeobecná sestra a obdobně podpoří obor Diplomovaná dětská sestra	Průběžně, Zlínský kraj
C1	Cíl: Zajištění optimálního vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami		
C1.1	Podporovat vytváření rovných podmínek pro vzdělávání všech dětí a žáků	Vytvářet podmínky pro úspěšnou kompenzaci zdravotních, sociálních a jiných osobnostních znevýhodnění a zároveň podporovat rozvoj nadání žáků, metodická pomoc školám	Průběžně, Zlínský kraj
C1.2	Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků	Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti prostřednictvím IKAP	Průběžně, Zlínský kraj
C2	Cíl: Monitorování kvality počátečního vzdělávání		
C2.1	Sledovat kvalitu a potřeby počátečního vzdělávání z dostupných zdrojů a vytvářet vhodné podmínky pro jeho rozvoj	Z dostupných datových zdrojů (ČSI, CERMAT, KAP, P-KAP, MAP, ŠAP aj.) budou získávány podklady využívané při tvorbě strategických dokumentů a rozhodnutí.	Průběžně, Zlínský kraj
C3	Cíl: Rozvoj školských poradenských služeb		
C3.1	Zaměřit se v rámci školských poradenských služeb na zkvalitnění diagnostiky	Podpora moderních diagnostických nástrojů zaměřených na vyhodnocení potřeby přiznaných podpůrných opatření	Průběžně, Zlínský kraj
C3.2	Akcentovat rozvoj kariérového poradenství	Podpora spolupráce škol, zaměstnavatelů a poskytovatelů kariérového poradenství při realizaci kariérového poradenství	Průběžně, Zlínský kraj

D1	Cíl: Optimální stabilizace a zkvalitňování základního uměleckého vzdělávání v kraji		
D1.1	Stabilizovat síť ZUV a kapacit ZUŠ	Navyšování cílových kapacit ZUŠ a zápis nových míst bude povolen pouze výjimečně v souladu s výše stanovenými kritérii	Průběžně, Zlínský kraj
D1.2	Podporovat systematickou práci s talentovanými žáky směřující ke zkvalitňování ZUV	ZK podpoří systematickou a intenzivní práci s talentovanými žáky a vzájemnou spolupráci škol při realizaci společných projektů	Průběžně, Zlínský kraj
D2	Cíl: Optimální síť a úroveň vzdělávání školských zařízení pro zájmové vzdělávání		
D2.1	Zajistit dostatečné kapacity školních družin s ohledem na vzdělávací a výchovné cíle	V rámci kapacitních změn respektovat kritéria uvedená výše a kritéria stanovená v DZ ČR.	Průběžně, Zlínský kraj
D2.2	Stabilizovat síť školních klubů	Umožněno bude pouze dotčeným školám za podmínek stanovených výše, zejména bude přihlédnuto k tomu, zda v místě nepůsobí středisko volného času zajišťující v dostatečné míře zájmové vzdělávání.	Průběžně, Zlínský kraj
D2.3	Stabilizovat síť středisek volného času	Zápis nových středisek volného času (resp. pracovišť) nebude standardně povolován, pracoviště lze zapsat pouze výjimečně v případech hodných zvláštního zřetele v souladu s výše stanovenými kritérii a kritérii uvedenými v DZ ČR.	Průběžně, Zlínský kraj
D2.4	Podporovat vzdělávání pracovníků zařízení pro zájmové vzdělávání	Spolupráce na realizaci a realizace vzdělávacích aktivit pro pracovníky v zájmovém vzdělávání např. prostřednictvím aktivit v projektu IKAP	Průběžně, Zlínský kraj
D3	Cíl: Rozvoj služeb preventivně výchovné péče a zkvalitňování péče o ohrožené děti		
D3.1	Rozšiřovat služby v oblasti preventivně výchovné péče	ZK bude usilovat o zřízení střediska výchovné péče ve vytipované oblasti (Vsetín) jako součásti stávajícího zařízení pro výkon ústavní výchovy a jeho zápis do rejstříku škol a školských zařízení	XII/2023, Zlínský kraj
D3.2	Důsledně naplňovat standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy	ZK bude ve svých zařízeních průběžně sledovat naplňování a dodržování standardů kvality péče zejména prostřednictvím vyhodnocování výsledků inspekční činnosti ČŠI	průběžně, Zlínský kraj, dotčená zařízení
D4	Cíl: Podpora a rozvoj dalšího vzdělávání ve Zlínském kraji		
D4.1	Postupně přeměnit školy v centra celoživotního učení	ZK bude pokračovat ve využívání kapacit (materiálních, personálních) středních škol pro realizaci dalšího vzdělávání. Za tímto účelem bude metodicky podporovat školy v oblasti poskytování dalšího vzdělávání a celoživotního učení a podněcovat spolupráci škol, jiných vzdělávacích center, knihoven, zaměstnavatelů a dalších sociálních partnerů.	Průběžně, Zlínský kraj

D4.2	Zaměřit se na kvalitu a uplatnitelnost programů DV v praxi	ZK podpoří tvorbu a realizaci programů dalšího vzdělávání založených na Národní soustavě kvalifikací, případně na dalších kvalifikačních systémech, propojení programů DV s rámcovými vzdělávacími programy tak, aby se rozšiřovala jejich univerzální uplatnitelnost a zavedení evaluačního systému, který přispěje k autentickému posouzení kvality vzdělávacího programu.	Průběžně, Zlínský kraj
D4.3	Připravit pedagožky a pedagogy na roli lektorů dalšího vzdělávání	ZK přes vedení škol podpoří pedagogy ve vzdělávání v oblasti přípravy, organizace a realizace dalšího vzdělávání. ZK bude realizovat a podporovat realizaci akcí vedoucích ke zvýšení povědomí o prospěšnosti celoživotního učení a pochopení nutnosti rozvíjet školu jako centrum dalšího vzdělávání.	Průběžně, Zlínský kraj
D5	Cíl: Rozvíjet pedagožky a pedagogy včetně vedení škol v souladu s moderními trendy ve vzdělávání		
D5.1	Pracovat s dětmi, žáky a studenty mimořádně nadanými tak, aby mohli naplnit svůj potenciál	ZK ve spolupráci dalšími aktéry jako KPPP a ZDVPP Zlín a Krajskou síť podpory nadání podpoří vzdělávání pedagožek a pedagogů v oblasti identifikace, výuky a podpory dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.	Průběžně, Zlínský kraj
D5.2	Vybavit pedagožky a pedagogy znalostmi a dovednostmi pro genderově korektní vyučování	ZK zpřístupní pedagožkám a pedagogům možnosti vzdělávání v oblasti genderově citlivé pedagogiky a genderově citlivého jazyka ve školách.	Průběžně, Zlínský kraj
D5.3	Zavádět ve školách opatření na podporu well-being žákyň a žáků i pedagogického sboru	ZK bude podporovat školy v zavádění opatření sloužících k zajištění osobní pohody žáků škol. Za tímto účelem zpřístupní školám možnosti vzdělávání zaměřené na pedagogickou diagnostiku, formativní hodnocení a interkulturní komunikaci.	Průběžně, Zlínský kraj
D5.4	Podporovat vedení škol v oblasti měření kvality a zlepšování klimatu ve školách	ZK bude podporovat školy v zavádění dostupných autoevaluačních nástrojů MŠMT Cesta ke kvalitě a ČŠI Kvalitní škola a dalších.	Průběžně, Zlínský kraj
D5.5	Vzdělávat vedení škol pro rozvoj leadershipu a strategického managementu	ZK zpřístupní vedení škol dostupné programy pro podporu ředitelek a ředitelů škol a bude podporovat vedení škol ve vzdělávání formou hospitací a stáží.	Průběžně, Zlínský kraj
E1	Cíl: Spolupráce s organizacemi, zaměstnavateli a dalšími partnery v zájmu zvýšení uplatnitelnosti absolventů škol		
E1.1	Aktivně zapojit Zlínský kraj do regionálních platforem ve vazbě na vzdělávání a trh práce	ZK se bude aktivně účastnit regionálních platforem jako např. KERVM, Pakt zaměstnanosti, Observatoř trhu práce aj.	Průběžně, Zlínský kraj

E1.2	Podporovat spolupráci škol a zaměstnavatelů	Bude podporována aktivní spolupráce škol se zaměstnavateli v širokém rozpětí možností, např. praxe u zaměstnavatelů, spolupráce na tvorbě ŠVP, uplatňování prvků duálního vzdělávání, účast odborníků ve výuce, stáže učitelů ve firmách, seznamování s možnostmi kariérního uplatnění, atd.	Průběžně, Zlínský kraj
E2	Cíl: Podpora polytechnického vzdělávání v MŠ, ZŠ a SŠ		
E2.1	Podporovat aktivity vedoucích k rozvoji polytechnického vzdělávání v MŠ, ZŠ a SŠ	Nejen v rámci projektů budou podporovány aktivity vedoucí k rozvoji polytechnického vzdělávání v MŠ, ZŠ a SŠ (vč. oborů gymnázií). V rámci těchto aktivit může být řešena nejen podpora vlastního vzdělávání, ale také materiální vybavení škol.	XII/2023, Zlínský kraj
E3	Cíl: Rozvoj kariérového poradenství ve školách ve Zlínském kraji		
E3.1	Zajistit dostatečnou dostupnost kariérového poradenství přímo ve školách a průběžně zlepšovat kvalitu poradenství	ZK, prostřednictvím Centra kariérového poradenství a ve spolupráci s partnery, zejména IPS Úřadu práce ČR - krajské pobočky ve Zlíně, KHK ve Zlíně atd. podpoří vzdělávání pedagogických pracovníků v kariérovém poradenství v rámci akreditovaného vzdělávání a DVPP.	XII/2023, Zlínský kraj
E3.2	Realizovat opatření na podporu prevence předčasných odchodů	V kariérovém a výchovném poradenství podpořit vzdělávání pedagožek a pedagogů zaměřené na získávání informací o podmínkách a nárocích vzdělávání na jednotlivých druzích a typech škol a na rozvoj dovedností identifikovat vzdělávací předpoklady žáků. Zpřístupnit školám již existující nástroje prevence jako Quo Vadis? a další, kterými ZK disponuje díky vlastní mezinárodní spolupráci.	XII/2023, Zlínský kraj
E3.3	Ve spolupráci se sociálními partnery postupně vytvořit síť STEM expertů a využívat ji pro kariérové poradenství	Koncept STEM expertů přenáší ZK z Velké Británie. Dobrovolníci z řad podniků, institucí, univerzit jsou proškoleni a poté přicházejí do škol, kde poutavým způsobem představují žákyním a žákům svou profesi, svůj obor. Cílem je zvýšit atraktivitu přírodovědných a technických oborů a matematiky v očích žákyň a žáků a podpora dívek v oblasti volby povolání ve vědě a technice.	Průběžně, Zlínský kraj
E4	Cíl: Rozvoj mezinárodní spolupráce ve školství a vzdělávání na území ZK		
E4.1	Zvýšit kvalitu a atraktivitu škol a školských zařízení jejich zapojením do mezinárodních projektů	ZK podpoří tvorbu a realizaci projektů škol a školských zařízení v oblasti mezinárodní spolupráce. Podněcována bude tvorba projektů zaměřených na vzdělávání pedagogického sboru a výkon praxí a stáží žákyň a žáků v zahraničních partnerských organizacích.	Průběžně, Zlínský kraj

E4.2	Realizovat mezinárodní vzdělávací aktivity v oblasti strategických směrů ve školství	ZK bude realizovat vlastní mezinárodní projekty vzdělávacího charakteru. Vedení škol, pedagožkám a pedagogům budou jejich prostřednictvím nabízeny stáže, hospitační pobyty, semináře a náslechy v hodinách v partnerských školách v zahraničí.	Průběžně, Zlínský kraj
F1	Cíl: Zavádění digitální technologie do výuky		
F1.1	Podporovat zkvalitnění vybavení škol	ZK bude všemi dostupnými zdroji podporovat zavádění a obnovu digitálních technologií ve školách. Formou hromadných licencí a hromadných nákupů bude snižovat finanční nároky na tyto procesy. Podporovány budou také nástroje pro vybudování tzv. digitální školy (využívání cloudu, BYOD, zkvalitnění počítačových sítí, zvyšování bezpečnosti sítí apod.)	Průběžně, Zlínský kraj
F1.2	Vzdělávat pedagogické pracovníky pro implementaci digitálních technologií ve výuce	Bude zajištěno vzdělávání pro pedagogické pracovníky za účelem zavádění digitálních technologií do výuky s akcentem na všeobecné vzdělávací předměty. Podporovány budou také aktivity směřující k vybudování tzv. digitální školy	Průběžně, Zlínský kraj
F2	Cíl: Rozvoj komunikační dovednosti v cizím jazyce		
F2.1	Podporovat zapojení škol do programů mobility a podpora výuky vybraných předmětů v cizím jazyce	Vést školy k průběžnému zapojování žáků a studentů do programů mobilit. Udržet, popř. dále rozvíjet výuku vybraných předmětů v cizím jazyce na těch středních školách, které prokáží odpovídající personální zabezpečení.	Průběžně, Zlínský kraj
F2.2	Podporovat učitele cizích jazyků	V rámci projektu IKAP rozvíjet činnost pedagogického kabinetu cizích jazyků podle sekcí za účelem metodické a didaktické podpory a výměny zkušeností s cílem zkvalitňovat výuku cizích jazyků v ZŠ i SŠ. Dále využívat vzdělávací a podpůrné aktivity projektu SYPO, NPI ČR a dalších.	Průběžně, Zlínský kraj
F3	Cíl: Rozvoj znalostí a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj v oblasti environmentální vzdělávání, výchovy a osvěty		
F3.1	Podporovat programy EVVO	Pravidelné vyhlašování programu ZK RPO4 – Podpora ekologických aktivit ve ZK	Průběžně, Zlínský kraj
F3.2	Podporovat síťování subjektů působících v EVVO	Spolupráce a setkávání subjektů zabývajících se EVVO, prezentace příkladů dobré praxe	Průběžně, Zlínský kraj
F3.3	Podporovat školní koordinátory EVVO	Podpora a vzdělávání školních koordinátorů EVVO	Průběžně, Zlínský kraj
G1	Cíl: Koordinace a podpora funkčního systému primární prevence na území Zlínského kraje		
G1.1	Zapojovat instituce do systému účinné PPRCH	ZK podpoří vertikální a horizontální koordinaci subjektů PPRCH a metodické vedení metodiků prevence	XII/2023, Zlínský kraj

G1.2	Účelně a efektivně zkvalitnit systém PPRCH	ZK finančně podpoří oblast PPRCH v rámci dotačního titulu s ohledem na potřeby škol a školských zařízení	XII/2023, Zlínský kraj
G2	Cíl: Podpora přímé práce s primární cílovou skupinou		
G2.1	Podporovat, rozvíjet a evaluovat Minimální preventivní programy	ZK podpoří rozvoj a evaluaci MPP v rámci Ocenění ŠMP a krajských konferencí pro MŠ, ZŠ a SŠ	Průběžně, Zlínský kraj
G3	Cíl: Mapování a evaluace výskytu rizikového chování na území ZK		
G3.1	Monitorovat, diagnostikovat a řešit výskyt rizikového chování ve školách a školských zařízeních	ZK podpoří zapojení škol a školských zařízení ZK do Systému evidence preventivních aktivit	Průběžně, Zlínský kraj
G3.2	Informovat o problematice primární prevence rizikového chování	ZK podpoří přenos informací mezi subjekty PPRCH a publikační činnost na webových stránkách KÚZK, portálu ZKOLA a Prevence – Info (www.prevence-info.cz).	Průběžně, Zlínský kraj
H1	Cíl: Zlepšení kvality profesního rozvoje pedagogických pracovníků škol a školských zařízení.		
H1.1	Nastavit vhodné formy a oblastí spolupráce mezi aktéry zabývajícími se profesním rozvojem pedagogických pracovníků	ZK uspořádá setkání jednotlivých aktérů zabývajících se profesním rozvojem pedagogických pracovníků, kterého se budou účastnit zástupci min. 75 % těchto organizací.	Průběžně, Zlínský kraj
H1.2	Podporovat fungující platformy pro vzdělávání pedagogických pracovníků	ZK navrhne úpravu počtu a zaměření platform pro vzdělávání pedagogických pracovníků.	Průběžně, Zlínský kraj
H1.3	Podporovat vzdělávací aktivity směřujících ke z kvalitnění řízení škol a školských zařízení	ZK uspořádá minimálně 2 setkání ředitelů škol, příp. školských zařízení ročně. Účast alespoň 80 % zástupců cílové skupiny.	XII/2023, Zlínský kraj

3. Kritéria rozvoje a optimalizace

Při změnách v rejstříku škol a školských zařízení ovlivňujících vývoj vzdělávací nabídky a školských služeb bude Zlínský kraj v následujícím období respektovat zejména:

- Podmínky stanovené v kap. A Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2019-2023,
- zachování dostupnosti vzdělávací nabídky a školských služeb s ohledem na jejich charakter (druh škol a školských zařízení) a na udržení efektivity a přiměřenosti sítě.

V následujícím přehledu jsou shrnuta stěžejní kritéria rozvoje a optimalizace sítě škol a školských zařízení uvedená v DZ ČR doplněná parametry pro Zlínský kraj.

Předškolní vzdělávání

- Navýšení kapacity spádové mateřské školy, vznik nové spádové mateřské školy, popř. zápis nového místa poskytovaného vzdělání bude možný v místech, ve kterých bude aktuální kapacita nedostatečná k přijetí všech dětí ve věku od 3 do 6 let, resp. tam, kde to lze důvodně předpokládat v následujících letech.
- Navýšení kapacity nespádové mateřské školy, vznik nové nespádové mateřské školy, popř. zápis nového místa poskytovaného vzdělání bude možný v případě, že
 - budou naplněny kapacity nespádových mateřských škol v přiměřené dojezdové vzdálenosti, které poskytují vzdělávání obdobným způsobem;
 - zároveň bude prokázán reálný zájem zejména ze strany zákonných zástupců dětí s bydlištěm v přiměřené dojezdové vzdálenosti, popř. zájem dalších dotčených subjektů (např. obcí);
 - zároveň v daných lokalitách nedojde k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových MŠ o více než 1 % kapacit spádových MŠ k 31. 8. roku předcházejícího zahájení činnosti;
- Zápis nové firemní mateřské školy bude posuzován s ohledem na specifika zaměstnavatele s přihlédnutím ke sladění pracovního života s péčí o děti.
- Navýšení kapacity mateřské školy zřízené podle § 16 odst. 9 bude s ohledem na výše uvedené možné v případě, že aktuální kapacita bude pro děti doporučené ke vzdělávání podle § 16 odst. 9 v dané lokalitě nedostatečná.
- Úpravy vyplývající z pouhých organizačních změn v rámci příslušné lokality (např. sloučení, převod činnosti, přestěhování do nových prostor) nejsou výše uvedeným dotčeny.

Základní vzdělávání

- Navýšení kapacity spádové základní školy, zápis nového místa poskytovaného vzdělávání, popř. nové spádové základní školy bude podporováno v místech, ve kterých bude aktuální kapacita nedostatečná k přijetí dětí ve spádovém obvodu, resp. tam, kde to lze důvodně předpokládat v následujících letech.
- Navýšení kapacity nespádové základní školy, zápis nového místa poskytovaného vzdělávání, popř. nové nespádové základní školy bude podpořeno v případě, že
 - budou naplněny kapacity nespádových základních škol v přiměřené dojezdové vzdálenosti, které poskytují vzdělávání obdobným způsobem;

- zároveň bude prokázán reálný zájem zejména ze strany zákonných zástupců dětí s bydlištěm v přiměřené dojezdové vzdálenosti, popř. zájem dalších dotčených subjektů (např. obcí);
- zároveň v daných lokalitách nedojde k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových ZŠ o více než 1 % kapacit spádových ZŠ k 31. 8. roku předcházejícího zahájení činnosti.
- Úpravy vyplývající z pouhých organizačních změn v rámci příslušné lokality (např. sloučení, převod činnosti, přestěhování do nových prostor) nejsou výše uvedeným dotčeny.
- Navýšení kapacity základní školy zřízené podle § 16 odst. 9, resp. jejích oborů, bude s ohledem na výše uvedené podporováno v případě, že aktuální kapacita bude pro děti doporučené ke vzdělávání podle § 16 odst. 9 v dané lokalitě nedostatečná.
- Zápis oboru 79-01-B/01 Základní škola speciální bude podporován při organizační změně v případě převodu činností a kapacit ze ZŠ zřízené podle § 16 odst. 9 na běžnou ZŠ a ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele (zejména s ohledem na přiměřenou dostupnost vzdělávání), a to za předpokladu naplnění minimálního počtu žáků ve třídě v souladu s platnou legislativou.

Střední vzdělávání

- Navýšení kapacity střední školy, zápis nového místa poskytovaného vzdělávání, popř. nové střední školy bude možné pouze ve výjimečných a odůvodněných případech s maximálním ohledem na
 - efektivitu stávající sítě,
 - předpokládané dlouhodobé uplatnění absolventů na trhu práce a v dalším studiu,
 - v případě existující školy s ohledem na její stávající naplněnost,
 - v případě nové školy s ohledem na plnění podmínek pro zápis nových oborů.
- Zápis nového oboru vzdělání s maturitní zkouškou a navýšení kapacity stávajícího oboru vzdělání s maturitní zkouškou bude možné za předpokladu, že půjde o obor, který v rámci kraje nahrazuje jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou ve stejné formě a kapacitě a odpovídá předpokládaným dlouhodobým potřebám trhu práce.
- U oborů vzdělání s výučním listem a u nástavbového studia nebude podporováno zvyšování kapacit oborů v těch skupinách oborů, u kterých je
 - oborová kapacita dostatečná,
 - dlouhodobě vykazována vyšší míra nezaměstnanosti než je průměr míry nezaměstnanosti absolventů v rámci kraje.
- Zvlášť budou posuzovány návrhy na změny vzdělávací nabídky středních škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, a to s ohledem jak na dostupnost vzdělávání, tak na efektivitu sítě a naplněnost stávajících disponibilních kapacit.
- V případě tzv. jedinečných oborů bude přihlíženo k nadregionálnímu charakteru těchto oborů.
- Nebudou podporovány návrhy na zápis nových oborů víceletých gymnázií ani navyšování jejich stávající kapacity.

- Úpravy vyplývající z pouhých organizačních změn (např. sloučení, převod činnosti, přestěhování do nových prostor) nejsou výše uvedeným dotčeny.

Vyšší odborné vzdělávání, konzervatoř

- Navýšení kapacity vyšší odborné školy, popř. zápis nové vyšší odborné školy se nepředpokládá, možný by byl pouze ve výjimečném případě v rámci stávajících kapacit v kraji. Podpořeny mohou být obory regulovaných povolání (zejména skupiny Zdravotnictví, popř. skupiny Pedagogika, učitelství a sociální péče) s ohledem na potřeby trhu práce.
- Kapacita konzervatoře v kraji nebude zvyšována, ani zapisována konzervatoř nová (to platí i pro odloučené pracoviště konzervatoře z jiného kraje).

Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky

- Počet jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky je v kraji zcela dostačující, případný návrh na zápis nové školy proto nebude podporován.

Základní umělecké školy

- Vzhledem k tomu, že podíl kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6-18 let je ve Zlínském kraji dlouhodobě nad 20 % (28,66 % v roce 2018), nebude s ohledem na kritéria DZ ČR v dalším období umožněn vznik nové ZUŠ ani zvyšování kapacit stávajících ZUŠ v kraji. Výjimkou mohou být případy, kdy současně dojde k recipročnímu snížení kapacity jiné ZUŠ v rámci kraje a zároveň taková změna nebude zakládat nerovnoměrný vývoj v rámci kraje.
- V souvislosti se stávající hustotou sítě pracovišť ZUŠ (okres Zlín 64, okres Uherské Hradiště 60, okresy Kroměříž 44 a Vsetín 47 pracovišť) bude zápis nového místa poskytovaného vzdělávání podpořen pouze výjimečně s ohledem na plnění těchto podmínek:
 - změna nebude mít (ani do budoucna zakládat) dopad na kapacitu ZUŠ;
 - v dojezdové vzdálenosti (s ohledem na charakter základního uměleckého vzdělávání) není jiné pracoviště ZUŠ;
 - změna nebude zakládat nerovnoměrný vývoj v rámci kraje;
 - pracoviště ZUŠ se sídlem v jiném kraji nebudou povolována.
- Úpravy vyplývající z pouhých organizačních změn (např. přestěhování části výuky do nových prostor v rámci obce) nejsou výše uvedeným dotčeny.

Školní družiny, školní kluby

- Na základě parametru stanoveného v DZ ČR bude hodnota maximálního možného meziročního zvýšení kapacit školních družin v kraji činit 1,2 násobek (120 %) nejvyššího meziročního zvýšení kapacit školních družin zapsaných v období od školního roku 2015-2016 do školního roku 2018-2019, což podle dat MŠMT ve Zlínském kraji odpovídá maximálnímu meziročnímu zvýšení kapacit školních družin o 1 200 míst.
- Zvyšování kapacit školních družin, resp. zápis nových ŠD bude možný pouze v míře odpovídající velikosti a naplněnosti příslušné školy, demografickému vývoji,

poptávce rodičů s ohledem na místní podmínky včetně disponibilních kapacit školních družin (popř. i školních klubů) v rámci jedné obce a zřizovatele.

- Zvyšování kapacit školních klubů, resp. zápis nových ŠK bude možný pouze u subjektů, které vykonávají činnost příslušné školy, v míře odpovídající velikosti a naplněnosti příslušné školy a demografickému vývoji. Přihlédnuto bude k místním podmínkám včetně celkových disponibilních kapacit školních klubů v rámci jedné obce a zřizovatele. Zároveň bude přihlédnuto k dostupnosti zájmového vzdělávání zajišťovaného střediskem volného času.

Střediska volného času

- Zápis nových středisek (pracovišť) nebude standardně povolován. Zápis nového místa u již existujících zařízení se sídlem v kraji může být realizován pouze ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele, pokud v místě nepůsobí školní klub a v přiměřené dojezdové vzdálenosti není pracoviště SVČ nebo jiná možnost obdobných volnočasových aktivit.
- Úpravy vyplývající z pouhých organizačních změn (např. nové prostory pro stávající činnost v rámci obce) nejsou výše uvedeným dotčeny.

Školská poradenská zařízení, střediska výchovné péče

- Vzhledem k nastavenému systému v kraji nebude podporován zápis dalších školských poradenských zařízení. U stávajících zařízení se sídlem v kraji mohou být v případě potřeby zapsána nová místa.
- Zápis nového střediska výchovné péče bude podpořen v oblasti Vsetín a okolí (viz kap. 2.11.). Do budoucna může být podpořen vznik nového střediska (přednostně u stávajícího zařízení pro výkon ústavní výchovy), popř. zápis nového pracoviště, pokud se v některé lokalitě projeví nedostatečnost stávající nabídky.

Ostatní školská zařízení a školské služby

V případě školských zařízení pro výkon ústavní výchovy, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školských výchovných a ubytovacích zařízení, zařízení školního stravování a školských účelových zařízení stanovuje Zlínský kraj následující kritéria.

- Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy: Kraj v uplynulém období snížil disponibilní kapacitu pro výkon ústavní výchovy (viz kap. 2.11.) a v následujícím období nebude zapisovat nové kapacity.
- Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků: Případné návrhy na zápis nových zařízení budou posuzovány z hlediska souladu s cílem a opatřeními stanovenými v kap. 2.19.
- Školská výchovná a ubytovací zařízení (domovy mládeže, internáty): Vzhledem k dostatečné kapacitě stávajících zařízení se v následujícím období nepředpokládá zápis nových zařízení. S ohledem na místní podmínky a zabezpečení ubytovacích služeb v dané lokalitě může docházet k optimalizaci disponibilních kapacit v rámci kraje.

- Zařízení školního stravování: Při splnění podmínek daných platnou legislativou budou v této oblasti respektovány kroky zřizovatelů směřující k zabezpečení školního stravování dětí, žáků a studentů podle školského zákona.
- Školská účelová zařízení: Případné návrhy na zápis nových zařízení budou posuzovány s ohledem na charakter služby a potřebnost jejího zajištění v rámci kraje.

4. Ekonomická část

4.1. FINANČNÍ NÁROKY NA VEŘEJNÉ ROZPOČTY

4.1.1. Očekávané finanční nároky na státní rozpočet

Ze státního rozpočtu, kapitola 333 MŠMT, jsou do rozpočtu Zlínského kraje poskytovány finanční prostředky pro tzv. přímé neinvestiční výdaje (platy, náhrady platů nebo mzdy a náhrady mezd, odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, přiděly do FKSP a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, školní potřeby a učebnice pokud jsou podle školského zákona poskytovány bezplatně, výdaje na DVPP a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání). Tyto prostředky, rozepsané na závazné ukazatele, KÚ ZK v přenesené působnosti přerozděluje na školy a školská zařízení zřizovaná Zlínským krajem a obcemi. Také poskytuje dotace na neinvestiční výdaje soukromých škol a školských zařízení, které nezřizuje kraj, stát, obec, svazek obcí nebo registrovaná církev nebo náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy.

Neinvestiční výdaje dle zřizovatele škol a školských zařízení

Neinvestiční výdaje jsou uvedeny ve členění na následující závazné ukazatele:

- neinvestiční výdaje celkem, z toho
- platy
- ostatní osobní náklady

Za roky 2016 až 2019 jsou uvedeny také celkově přidělené účelové prostředky.

Tabulka 15 - Neinvestiční výdaje podle zřizovatele v letech 2016 až 2023 (v tis. Kč) - 1. část

Skladba výdajů		Zřizovatel	Skutečnost			
			2016	2017	2018	2019
Neinvestiční výdaje celkem		kraj	1 786 580	2 035 020	2 166 975	2 589 603
		obec	3 159 043	3 546 161	4 079 306	4 943 954
		soukromník	225 800	252 352	287 169	333 527
		celkem	5 171 423	5 833 533	6 533 450	7 867 084
Z toho:	Platy	kraj	1 253 725	1 353 242	1 514 680	1 765 821
		obec	2 243 199	2 489 534	2 812 899	3 326 245
		celkem	3 496 924	3 842 776	4 327 579	5 092 066
	OON	kraj	28 890	28 155	30 587	32 028
		obec	27 670	30 175	31 765	33 487
		celkem	56 560	58 330	62 352	65 515
	Účelové prostředky	kraj	25 012	135 270	44 711	122 708
		obec	20 145	51 483	145 061	307 253
		soukromník	225 800	252 352	287 169	333 527
		celkem	270 957	439 105	476 941	763 488

Tabulka 16 - Neinvestiční výdaje podle zřizovatele v letech 2016 až 2023 (v tis. Kč) - 2. část

Skladba výdajů		Zřizovatel	Plán			
			2020	2021	2022	2023
Neinvestiční výdaje celkem		kraj	2 685 000	2 766 000	2 790 000	2 801 000
		obec	4 985 000	5 196 000	5 334 000	5 366 000
		soukromník	330 000	340 000	345 000	350 000
		celkem	8 000 000	8 302 000	8 469 000	8 517 000
z toho:	Platy	kraj	1 926 000	1 987 000	2 005 000	2 014 000
		obec	3 600 000	3 750 000	3 850 000	3 870 000
		celkem	5 526 000	5 737 000	5 855 000	5 884 000
	OON	kraj	28 000	28 000	28 000	28 000
		obec	28 000	32 000	33 000	35 000
		celkem	56 000	60 000	61 000	63 000

4.1.2. Očekávané finanční nároky na rozpočet Zlínského kraje

Z rozpočtu Zlínského kraje jsou poskytovány prostředky především na provozní a investiční výdaje. Provozní výdaje jsou určeny k zajištění provozu organizací, vzdělávání a odborného výcviku, jež nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Nejvýznamnějšími položkami v provozních výdajích jsou výdaje vynakládané na opravy a udržování, náklady na energie, odpisy majetku, náklady na nákup materiálu a pořízení dlouhodobého drobného hmotného majetku.

Výdaje dle zřizovatele škol a školských zařízení

Výdaje jsou uvedeny ve členění na následující položky:

- investiční výdaje,
- provozní výdaje.

Tabulka 17 - Výdaje v letech 2017 až 2023 (v tis. Kč) - 1. část

Skladba výdajů	2017			2018		
	Plán	Skutečnost		Plán	Skutečnost	
		absolutně	v %		absolutně	v %
Investiční výdaje	100 000	66 933	66,93	100 000	81 998	82,00
Provozní výdaje	357 585	344 364	96,30	357 585	356 859	99,80
Výdaje celkem	457 585	411 297	89,88	457 585	438 857	95,91

Tabulka 18 - Výdaje v letech 2017 až 2023 (v tis. Kč) - 2. část

Skladba výdajů	2019			2020	2021	2022	2023
	Plán	Skutečnost		Plán	Plán	Plán	Plán
		Absolutně	v %				
Investiční výdaje	100 000	95 982	95,98	110 000	110 000	110 000	110 000
Provozní výdaje	357 585	353 902	98,97	354 948	354 000	354 000	354 000
Výdaje celkem	457 585	449 884	98,32	464 948	464 000	464 000	464 000

4.2. FINANČNÍ NÁROKY NA ROZVOJOVÉ PROGRAMY

Tabulka 19 - Přehled poskytnutých finančních prostředků na rozvojové programy školám a školským zařízením ve Zlínském kraji v letech 2008 a 2010 podle zřizovatele

Účel	Rok			
	2016	2017	2018	2019
Ze státního rozpočtu a prostředků EU				
Zvýšení platů pracovníků RgŠ	123 259	106 629	0	0
Zvýšení platů nepedagogických zaměstnanců RgŠ	0	39 350	0	0
Podpora financování základních a středních škol při zavádění změny systému financování regionálního školství	0	0	0	17 543
Vyrovnaní mezikrajových rozdílů v odměňování pedagogických pracovníků	0	0	0	124 400
Finanční zajištění překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů se zohledněním provozu mateřských škol	0	0	0	20 492
Zabezpečení ústředních, okresních a krajských kol soutěží a přehlídek vyhlášených MŠMT	1 119	1 119	1 349	2 481
Programy na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT	251	603	0	0
Program MŠMT na podporu integrace romské komunity	249	313	284	326
Podpora odborného vzdělávání	13 962	11 650	8 017	6 113
Podpora přípravy sportovních talentů na školách s oborem gymnázium a gymnázium se sportovní přípravou	4 152	4 669	5 399	5 839
Excelence středních a základních škol	1 874	1 904	1 937	2 085
Kulturní aktivity	0	80	100	75
Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením	739	0	0	0
Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji	93	0	243	495
Podpora navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních	2 378	4 641	5 337	5 871
Podpora zabezpečení škol a školských zařízení	0	1 062	0	0
Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním a se zdravotním postižením	9 091	7 909	960	0

Podpora školních psychologů a školních speciálních pedagogů	5 145	808	0	0
Podpora logopedické prevence v předškolním vzdělávání	308	0	0	0
Podpora implementace etické výchovy do vzdělávání	152	0	0	0
Podpora výuky plavání v základních školách	0	1 038	4 249	5 456
Podpora nadaných žáků ZŠ a SŠ	100	188	0	0
Vzdělávací programy paměťových institucí do škol	0	490	980	858
Program podpory vzdělávání národnostních menšin	129	59	171	38
Podpora vzdělávání cizinců ve školách	430	849	918	1 086
OP VVV - Prioritní osa 3	11 044	153 957	159 698	361 589
Podpora činnosti informačních center pro mládež	229	192	265	0
Podpora organizace a ukončování středního vzdělávání maturitní zkouškou na vybraných školách v podzimním zkušebním období	566	473	640	565
Podpora zajištění vybraných investičních podpůrných opatření při vzdělávání - investice	0	50	115	1 546
Centra odborné přípravy - investice	0	3 249	0	0
Agrokomplex – podpůrné programy APK - NIV	149	0	0	51
OP - Zaměstnanost	262	702	0	0
Celkem ze SR a EU	175 681	341 984	190 662	556 909
Z rozpočtu kraje				
Podpora řemesel	4 062	3 889	3 435	3 693
Fond Zlínského kraje (sekce MLÁDEŽ A SPORT)				
• Program Jednorázové projekty v oblasti mládeže a sportu	191	146	132	99
• Program Podpora mládeže na krajské úrovni	0	0	0	311
• Program Podpora vybavení dílen v základních školách	0	0	0	4 932
• Individuální podpora	0	100	55	0
Fond Zlínského kraje (sekce ROZVOJOVÉ PROGRAMY A KRIZOVÉ ŘÍZENÍ)				
• Program Podpora ekologických aktivit v kraji	521	525	1 107	1 515
• Program na podporu škol a školských zařízení v oblasti prevence rizikových typů chování	485	704	688	703
Účelová dotace z Odboru řízení dotačních programů	97	306	5 313	1 043
Účelová dotace z Odboru investic	27 134	14 829	20 441	24 488
Dotace z Kanceláře hejtmána	102	259	0	0
Celkem z rozpočtu kraje	32 592	20 758	31 171	36 784
Ú h r n e m	208 273	362 742	221 833	593 693

4.3. DALŠÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ

Nezanedbatelným zdrojem financování regionálního školství budou v příštím období zdroje z prostředků Evropské unie. Pro oblast vzdělávání budou jednak dočerpávány zdroje v Operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a v Integrovaném regionálním operačním programu (financování investičních záměrů) a v následujícím

programovém období 2021-2027 půjde zejména o dva operační programy, které alokují zdroje pro oblast vzdělávání: Operační program Jan Amos Komenský a Integrovaný regionální operační program.

Oba dotační zdroje budou v oblasti vzdělávání navázány na priority stanovené Krajským akčním plánem (KAP), který bude navazovat na dokumenty KAP z předchozího období a s jeho revizí a aktualizací se počítá v následujících letech. V rámci schvalovacího procesu bude dokument KAP projednán v Pracovní skupině Vzdělávání a předložen ke schválení Regionální stálé konferenci. Následně dojde ke schválení dokumentu pracovním týmem na úrovni MŠMT. KAP je jedním z nástrojů pro podporu řízení intervencí v rámci OP VVV, OP JAK a IROP, přičemž v IROP je soulad s akčními plány specifickým kritériem přijatelnosti.

Cílem projektu KAP je plánovat společné nebo sdílené aktivity na území kraje, které přispějí k naplnění Dlouhodobého záměru vzdělávání a vzdělávací soustavy kraje a zlepší kvalitu vzdělávání ve školách, s důrazem na podporu škol se slabšími výsledky, slabších žáků a rozvoj potenciálu každého žáka.

KAP se zabývá následujícími tématy na příslušném stupni škol:

- Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě – MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ
- Podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání) – MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ
- Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů – SŠ a VOŠ.
- Rozvoj kariérového poradenství – ZŠ, SŠ a VOŠ
- Rozvoj škol jako center celoživotního učení – SŠ a VOŠ
- Podpora inkluze – SŠ a VOŠ
- Infrastruktura – SŠ a VOŠ
- Rozvoj výuky cizích jazyků – ZŠ, SŠ a VOŠ
- Digitální kompetence – ZŠ, SŠ a VOŠ
- Čtenářská a matematická gramotnost – ZŠ, SŠ a VOŠ

Příloha 1.: Naplnění cílů a opatření stanovených v minulém období

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Cíl: Zavádění systémů kvality a hodnocení škol a školských zařízení.

- Vytvářet a využívat vlastní evaluační systémy jako součást komplexního systému evaluace škol.

V souladu s požadavkem na zvyšování kvality vzdělávacího systému byl v minulých letech zpracován projekt „Zavádění evaluačních nástrojů pro zlepšování kvality vzdělávání ve Zlínském kraji“, do kterého se zapojily všechny střední školy zřizované Zlínským krajem. V rámci projektu byla použita evaluační metoda „Barvy života“, zpracována odborná metodika a vyškoleni pedagogičtí pracovníci pro práci s touto metodou. Míra využití získaných poznatků se u jednotlivých škol lišila, obecně lze konstatovat, že byly využity zejména k provedení změn zaměřených na práci se žáky (nové metody a formy výuky, vyšší motivace žáků k odbornému vzdělávání, zlepšení spolupráce mezi žáky různých oborů), řada škol je využila i pro práci vedení školy s pedagogickým sborem nebo ke změnám v oblasti řízení organizace. V současné době je způsob a rozsah vlastního hodnocení ponechán v kompetenci škol, které mají možnost využít širokou nabídku metod a nástrojů, zpracovaných Českou školní inspekcí, která byla v uplynulém období významně inovována. Jedná se zejména o nástroje pro sledování dosažené úrovně žáků ve čtenářské, matematické, jazykové, přírodovědné, informační a sociální gramotnosti, srovnávací studie týkající se kvality vzdělávání v dané škole či školském zařízení v rámci určitého kraje i celé České republiky, systém InspIS SET pro elektronické ověřování výsledků žáků, státní maturitní zkouška a řada dalších.

V souvislosti s výše uvedeným lze konstatovat, že cíl byl splněn, neboť v současné době mají školy a školská zařízení k dispozici řadu nástrojů k realizaci kvalitní evaluace. V následujícím období bude potřeba zaměřit pozornost zejména na aplikaci získaných poznatků do vzdělávacího procesu škol a školských zařízení s cílem průběžně zvyšovat kvalitu vzdělávání a poskytovaných služeb.

Cíl: Zvyšování základních kompetencí žáků a studentů.

- Vytvářet vhodné podmínky a aktivity vedoucí ke zvyšování kompetencí žáků a studentů v podnikavosti, iniciativě a kreativitě.
- Vytvářet vhodné podmínky a aktivity vedoucí ke zvyšování kompetencí žáků a studentů ve čtenářské a matematické gramotnosti.

V rámci projektu P-KAP realizoval Národní ústav vzdělávání ve školním roce 2018-2019 II. vlnu dotazníkového šetření ve středních a vyšších odborných školách. Z poskytnutých výstupů vyplývá, že oblast zvyšování kompetencí žáků a studentů v podnikavosti, iniciativě a kreativitě není zatím ve školách dostatečně akcentována. Toto téma je začleněno pouze do RVP pro střední vzdělávání, v RVP pro předškolní a základní vzdělávání prolíná do jednotlivých vzdělávacích oblastí. Z šetření dále vyplývá potřeba

nastavit jednotnou koncepci pro tuto oblast, vypracovat kvalitní výukové materiály a zejména zajistit odpovídající přípravu učitelů včetně zvýšení motivace k výuce této oblasti.

Také oblast čtenářské a matematické gramotnosti nedosahuje požadované úrovně. Ve výše zmíněném dotazníkovém šetření školy uváděly, že celkově chybí jednotná strategie rozvoje gramotností, není dostatečná metodická podpora, chybí jednotný způsob vyhodnocování úrovně gramotností. Dále byla zmíněna potřeba zvyšovat motivaci nejen žáků a studentů, ale také pedagogů k rozvoji gramotností a hledat nové účinné způsoby výuky jednotlivých předmětů.

O postupné naplňování cíle se zasloužily zejména aktivity realizované v rámci projektů Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje (KAP) a Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje (IKAP).

V oblasti čtenářské gramotnosti se uskutečnila Konference „Ladění – Cesty rozvoje čtenářské gramotnosti v současné škole“ určená pro učitele 2. stupně ZŠ a učitele SŠ a také byla zahájena série vzdělávání určená vyučujícím 2. stupně ZŠ a nematuritních oborů SŠ zaměřená na témata: Čtenářské strategie, Kritické myšlení, Tvořivý sloh, Čtenářství jako postoj a Mediální výchova.

V oblasti matematické gramotnosti se uskutečnila celokrajská akce „Konference pro rozvoj matematické gramotnosti škol Zlínského kraje“ určená jak učitelům ZŠ, tak SŠ. Dále bylo zahájeno kontinuální vzdělávání pro rozvoj matematické gramotnosti určené pedagogickým pracovníkům 2. stupně ZŠ a nematuritních oborů SŠ.

Pro další období bude potřeba zaměřit se také na problematiku zvyšování kompetencí dětí, žáků a studentů v oblasti polytechnické výchovy a ICT kompetencí.

Cíl: Rozvoj školských poradenských služeb.

- Nadále rozvíjet a zkvalitňovat služby školských poradenských zařízení.
- Rozšíření a zkvalitnění kariérového poradenství.

Ve sledovaném období byla školská poradenská zařízení nositelem přípravy nového způsobu využívání podpůrných opatření, která na základě změny legislativy od 1. 9. 2016 nahradila dosavadní způsob zjišťování typu zdravotního postižení dítěte a žáka. Pracovníci těchto zařízení se podíleli na vypracování systému těchto opatření, jeho pilotním zavádění do praxe a vyhodnocováním funkčnosti tohoto systému. Průběžně probíhalo cílené odborné a metodické vzdělávání pracovníků školských poradenských zařízení v této problematice. Zároveň byli o nových postupech, změnách ve statistickém vykazování a doporučení ke vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami informováni ředitelé škol, výchovní poradci a další pedagogičtí pracovníci podílející se na vzdělávání těchto žáků.

Školská poradenská zařízení pracovala s novým systémem výstupů z psychologických a speciálně pedagogických informací a přidělováním konkrétních podpůrných opatření s danou normovanou finanční náročností jednotlivým klientům. S rozšířením požadavků na školské poradenské služby došlo také ke zvýšení počtu poradenských

pracovníků, k čemuž byl částečně využíván i Rozvojový program MŠMT ČR Kapacity školských poradenských zařízení.

Kariérové poradenství bylo poskytováno na úrovni školských poradenských zařízení, výchovných poradců ve školách a úřadu práce, absolventům základních škol, rodičům i široké veřejnosti informace v této oblasti poskytly informační a vzdělávací portály www.zkola.cz a www.burzaskol.cz.

V rámci kariérového poradenství byly dále realizovány semináře pro ředitele a výchovné poradce škol, k dispozici je každoročně aktualizovaná elektronická publikace Kam na školu ve Zlínském kraji a Kalendář dnů otevřených dveří středních škol Zlínského kraje. Od dubna 2018 bylo v rámci projektu Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání ve Zlínském kraji (IKAP) zřízeno Centrum kariérového poradenství s cílem systematicky rozvíjet kompetence školních kariérových poradců prostřednictvím akreditovaného vzdělávacího programu pro školní kariérové poradce, poskytovat individuální konzultace školním kariérovým poradcům, podpořit síťování a spolupráci zaměstnavatelů a poskytovatelů kariérového poradenství na základních a středních školách v kraji a zvyšovat šance absolventů na uplatnění na trhu práce.

Stanovený cíl byl z převážné části naplněn, do dalšího období bude vhodné se zaměřit především na další rozvoj kariérového poradenství a jeho využití pro žáky ohrožené předčasným odchodem ze vzdělávání.

PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl: Ve spolupráci se zřizovateli mateřských škol a vzdělávacími institucemi v kraji zaměřenými na vzdělávání pedagogických pracovníků zvyšovat dostupnost a kvalitu předškolního vzdělávání.

- Podporovat snahu zřizovatelů mateřských škol efektivně nastavit kapacity mateřských škol jimi zřizovaných v místech, ve kterých se projeví nárůst dětí a tím zajistit dětem dostupnost jejich předškolního vzdělávání.
- Metodicky pomáhat ředitelům a zřizovatelům mateřských škol v případě zavedení posledního ročníku mateřské školy jako povinného.
- Včasnou diagnostikou potíží dítěte v průběhu předškolního období eliminovat odklady povinné školní docházky.
- Podporovat prvky polytechnické výchovy ve vzdělávání v mateřských školách.

Obce, jako zřizovatelé většiny mateřských škol v kraji, měly z důvodu novely školského zákona v minulém období nelehkou úlohu. Měly povinnost připravit dostatečnou kapacitu v mateřských školách tak, aby od školního roku 2017-2018 mohly být k předškolnímu vzdělávání ve spádových mateřských školách přijaty všechny děti od věku tří let, jejichž zákonní zástupci o to požádají. Za tím účelem obce vynaložily nemalé finanční prostředky na rozšiřování stávajících prostor mateřských škol. Některé obce dosáhly na dotační programy ministerstev na rozšíření kapacit mateřských škol a budovaly celé nové třídy. Krajský úřad obcím metodicky pomáhal se zápisem nových kapacit do rejstříku škol a současně navyšoval finanční prostředky jednotlivým školám dle zákonných možností.

S účinností od 1. 9. 2017 byla uzákoněna povinnost předškolního vzdělávání, a to od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pěti let, do zahájení povinné školní docházky. V této nové, a pro školy nelehké situaci, krajský úřad, společně se vzdělávacími institucemi v kraji, metodicky pomáhal ředitelům mateřských škol i jejich zřizovatelům, prezentací legislativních změn a vysvětlováním způsobů zavádění nové povinnosti do praxe.

Důležitou oblastí pro zvyšování kvality předškolního vzdělávání nadále zůstává eliminování odkladů povinné školní docházky. Přetrvává potřeba vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských škol především v diagnostice dítěte předškolního věku. Prospěšným krokem by také bylo rovnoměrné rozmístění logopedických tříd v rámci mateřských škol v kraji, neboť vady řeči, jejichž počet stále narůstá, jsou nejčastějším důvodem odkladu povinné školní docházky dětí.

Nedílnou součástí předškolního vzdělávání je polytechnická výchova. V této oblasti je potřeba nadále vyvíjet aktivity zaměřené na motivování a vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských škol (i v rámci MAP a KAP) a ve spolupráci se zřizovateli škol vybavovat mateřské školy pomůckami pro polytechnickou výchovu dětí.

ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl: Inovace cílů a obsahu základního vzdělávání v souladu se současnými trendy vývoje společnosti a s revidovaným RVP ZV.

- Prostřednictvím rozvoje profesních kvalit pedagogů zvyšovat kvalitu školy včetně systému její evaluace a autoevaluace.
- Podpora a zvyšování profesionality vedení škol.
- Podpora zvyšování kvality vzdělávání na druhém stupni základní školy.
- Vytvářet podmínky pro zlepšení životního stylu žáků.

Na rozvoj profesních kvalit pedagogů jako klíčového faktoru pro ovlivnění kvality školního vzdělávání byla zaměřena řada vzdělávacích aktivit realizovaných v průběhu hodnoceného období ve Zlínském kraji. Podstatně se na rozvoji této oblasti podílely workshopy, semináře, diskuzní fóra, konference a další akce realizované v rámci projektů KAP a IKAP, které jsou zaměřeny na podporu pedagogických pracovníků všech vzdělávacích stupňů. Významným počinem bylo založení sedmi Pedagogických kabinetů v rámci projektu IKAP, na jejichž půdě byly vytvořeny komunity učitelů příslušného předmětu ZŠ a SŠ, a tedy platforma jak pro vzdělávání, tak pro výměnu zkušeností, konzultace, rozvíjení partnerství, vzájemnou inspiraci a hledání nových přístupů v oblasti metodické a didaktické.

Aktivity KAP, IKAP i MAP cílily rovněž na zvyšování profesionality vedení škol a jejich metodickou podporu, a to především formou realizovaných vzdělávacích akcí a workshopů. Na metodickou podporu managementu škol jsou zaměřena rovněž pravidelná setkání pro ředitele/ředitelky organizovaná útvary školství obcí s rozšířenou působností ve spolupráci s KÚ a regionální tematická setkání. Podpůrně v této oblasti působí rovněž informační a vzdělávací portál Zlínského kraje ZKOLA.

V hodnoceném období se velmi významně rozvinula spolupráce základních a středních škol v řadě oblastí, zejména však v oblasti podpory a zkvalitňování podmínek polytechnického vzdělávání (např. sdílení odborných učeben, laboratoří a dílen). Podnětnou platformu pro zvyšování kvality přírodovědného, technického a environmentálního vzdělávání představuje činnost Hi-Tech centra při SPŠ a Obchodní akademii Uherský Brod a Experimentária při SPŠ Otrokovice.

Většina škol a školských zařízení se intenzivně věnuje problematice výchovy ke zdravému životnímu stylu a zapojuje se do řady aktivit směřovaných k vytvoření bezpečného prostředí, k prevenci rizikového chování a k vytváření zdravých návyků včetně stravovacích. Do této oblasti byla zaměřena řada projektů celostátních, tak projektů nestátních neziskových organizací. Vytváření podmínek pro zlepšení životního stylu žáků jde ruku v ruce se zlepšením podmínek pro vzdělávání školních metodiků prevence a poskytovatelů preventivních aktivit v rámci zabezpečení školské linie specifické primární prevence v oblasti koordinační, koncepční, metodické a dotační politiky kraje.

V souvislosti s výše uvedeným lze konstatovat, že opatření stanovená pro hodnocené období v rámci výše uvedeného cíle jsou úspěšně naplňována.

STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl: Soulad struktury oborového portfolia středních škol s možnostmi uplatnění jejich absolventů v praxi.

- Zajistit optimální strukturu vzdělávací nabídky středních škol pro absolventy základních škol.
- Podporovat provázanost oborové nabídky s potřebami zaměstnavatelů v kontextu uplatnitelnosti absolventů středních škol.
- Nadále usilovat o udržení kvality středního vzdělávání a efektivní partnerskou spolupráci středních škol se zaměstnavateli.
- Udržet optimální krajskou síť středních škol.

Zlínský kraj v uplynulém období usiloval o udržení optimální struktury v podílech přijímaných žáků ke střednímu vzdělávání, včetně základního poměru počtu žáků přijímaných k maturitnímu vzdělávání (bez nástavbového studia) k počtu žáků přijímaných k nematuritnímu střednímu vzdělávání, a to v poměru okolo 70:30. Z tabulky P1 je zřejmé, že procentuální zastoupení maturitních oborů v posledních letech mírně klesalo až na požadovanou úroveň.

Tabulka P 1 - Kvantitativní ukazatele v minulém období

ukazatel (pouze denní forma studia všichni zřizovatelé, bez ZKMZ, ZKVL, NS a konzervatoře)	Předpokl. úroveň	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
podíl žáků přijímaných do oborů s maturitní zkouškou (bez NS, vč. K6 a K8)	67-72 %	74 %	74 %	73%	72 %
podíl žáků přijímaných do oborů H a E poskytujících střední vzdělání s výučním listem (vč. oborů C)	27-32 %	26 %	26 %	26 %	27 %

Zdroj: OŠMS

Podíl žáků přijímaných na čtyřletá gymnázia byl v posledních letech vyrovnaný a procentuálně odpovídal požadovanému počtu. Procentuální podíl počtu žáků 5. ročníků osmiletých a 3. ročníků šestiletých gymnázií k celkovému počtu žáků této věkové kategorie byl ve sledovaném období vyrovnaný a činil 7 %. Tento podíl však mírně převyšuje požadovanou úroveň 5 % (viz tabulka P2).

Tabulka P 2 - Kvantitativní ukazatele v minulém období

ukazatel (pouze denní forma studia všichni zřizovatelé, bez ZKMZ, ZKVL, NS a konzervatoře)	Předpokl. úroveň	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
podíl žáků přijímaných do čtyřletých oborů gymnázia (K4)	14-18 %	17 %	17 %	17 %	17 %
podíl žáků v 5. ročníku osmiletých a v 3. ročníku šestiletých gymnázií	5 %	7 %	7 %	7 %	7 %
podíl žáků přijímaných do obecné odborné přípravy (obory lycea)	1-3 %	1 %	1 %	1 %	1 %
podíl žáků přijímaných do oborů M a L poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou (vč. lycea)	43-46 %	49 %	49 %	49 %	48 %

Zdroj: OŠMS

V Dlouhodobém záměru ZK 2016 byl dále stanoven předpokládaný podíl absolventů přijímaných do 1. ročníku nástavbového studia na 20 %. Z tabulky P3 je zřejmé, že podíl těchto žáků se procentuálně k požadované úrovni přibližuje.

Tabulka P 3 - Kvantitativní ukazatele v minulém období

ukazatel (pouze denní forma studia všichni zřizovatelé, bez ZKMZ, ZKVL, NS a konzervatoře)	Předpokl. úroveň	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
podíl absolventů středního vzdělání s výučním listem přijímaných do nástavbového studia L5 v denní formě	20 %	23 %	22 %	22 %	21 %

Zdroj: OŠMS

Oborová nabídka středních škol Zlínského kraje je z dlouhodobého hlediska stabilní a v současnosti zahrnuje 27 z celkového počtu 31 skupin oborů. V uplynulém období došlo k nárůstu o jednu skupinu oborů, a to v důsledku zápisu oboru vzdělání 37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy ze skupiny 37 – Doprava a spoje.

Nejsou zastoupeny pouze tyto skupiny oborů:

- 21 – Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství,
- 61 – Filozofie, teologie,
- 74 – Tělesná kultura, tělovýchova a sport,
- 91 – Teorie vojenského umění.

Vzdělávání je převážně realizováno v denní formě studia.

Absolventům základních škol je tak nabízena široká škála oborů a možností pro následné uplatnění na trhu práce. Aktuální vzdělávací nabídka je pak každoročně zveřejňována na Informačním a vzdělávacím portálu školství Zlínského kraje ZKOLA v elektronické publikaci Kam na školu ve Zlínském kraji.

Zařazení nového oboru do vzdělávací nabídky nebo zvýšení kapacity stávajících oborů bylo v uplynulém období realizováno pouze za předpokladu, že bylo v souladu s aktuálními potřebami trhu práce a vycházelo ze zvýšeného zájmu uchazečů o daný obor. Součástí žádostí o změnu v oborové nabídce byla také stanoviska sociálních partnerů. V případě požadavku na zvýšení kapacity oboru vzdělání platila zásada nenavyšovat kapacity takových oborů, u kterých nezaměstnanost absolventů dlouhodobě překračuje krajský průměr.

V kontextu situace na trhu práce, kde stále trvá poptávka po absolventech technických a řemeslných oborů, uplatňoval Zlínský kraj i nadále systém Podpory řemesel v odborném školství jako nástroj nepřímé regulace volby oboru vzdělání. Na základě tohoto opatření byl žákům vybraných oborů s výučním listem poskytován v průběhu jejich profesní přípravy finanční příspěvek z rozpočtu Zlínského kraje, a to za předpokladu, že splnili stanovené podmínky. Na základě požadavků sociálních partnerů byl tento systém podpory několikrát doplněn o další obory s výučním listem.

Do systému Podpory řemesel v odborném školství jsou v současnosti zařazeny tyto obory:

- Skupina 23 Strojírenství a strojírenská výroba
 - 23-51-H/01 Strojní mechanik
 - 23-52-H/01 Nástrojař
 - 23-55-H/01 Klempíř
 - 23-55-H/02 Karosář
 - 23-56-H/01 Obráběč kovů
- Skupina 28 Technická chemie a chemie silikátů
 - 28-52-H/01 Chemik (od školního roku 2015-2016)
 - 28-58-H/01 Sklář – výrobce a zušlechťovatel skla
- Skupina 29 Potravinářství a potravinářská chemie
 - 29-53-H/01 Pekař (od školního roku 2014-2015)
 - 29-56-H/01 Řezník – uzenář
- Skupina 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů
 - 32-54-H/01 Výrobce obuvi
- Skupina 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů
 - 33-56-H/01 Truhlář (od školního roku 2018-2019)
- Skupina 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie
 - 34-52-H/01 Tiskař na polygrafických strojích (od školního roku 2018-2019)
 - 34-57-H/01 Knihař (od školního roku 2018-2019)
- Skupina 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie
 - 36-52-H/01 Instalatér
 - 36-59-H/01 Podlahář
 - 36-64-H/01 Tesař
 - 36-67-H/01 Zedník
- Skupina 39 Speciální a interdisciplinární obory
 - 39-41-H/01 Malíř a lakýrník
- Skupina 41 Zemědělství a lesnictví
 - 41-51-H/01 Zemědělec – farmář

V současné době se do systému Podpory řemesel v odborném školství zapojuje 17 středních škol zřizovaných Zlínským krajem a 4 střední školy soukromých zřizovatelů.

K udržení kvality středního vzdělávání výrazně přispívá podpora technických a přírodovědných oborů, zejména modernizace materiálně technického vybavení škol, spolupráce středních a základních škol, mezinárodní i regionální mobility, projektové aktivity, stáže ve firmách. V uplynulém období se úspěšně rozvíjela činnost Experimentária při Střední průmyslové škole Otrokovice, aktivity Hi-Tech centra při Střední průmyslové škole a Obchodní akademii Uherský Brod, spolupráce při výuce žáků základních a středních škol formou sdílení odborných učeben, laboratoří a dílen. Žáci středních škol se úspěšně zapojovali do celé řady regionálních, celostátních a mezinárodních soutěží.

Pokud jde o síť středních škol v kraji, lze konstatovat, že je stabilizovaná. Zlínský kraj zřizuje 46 středních škol všech typů (bez konzervatoře) a dále tři krajské subjekty, které vykonávají činnost základních škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a současně mají zapsán obor středního vzdělání Praktická škola jednoletá a Praktická

škola dvouletá. Z výše uvedeného počtu 46 středních škol je u 7 subjektů součástí vyšší odborná škola a u 4 subjektů jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky.

V případě středních škol jiných zřizovatelů došlo v uplynulém období ke zvýšení jejich počtu z původních 20 na 22 subjektů. Ve školním roce 2017-2018 zahájila činnost střední škola Školy Březová – střední odborná škola, základní škola a mateřská škola, Březová, která je zřizována obcí. Tato střední škola nabízí vzdělávání pouze v dálkové formě studia (Kombinované lyceum). Od 1. 9. 2018 zahájila činnost Střední odborná škola svatého Jana Boska, kterou zřizuje Arcibiskupství olomoucké. Ve Zlínském kraji tak v současnosti působí 14 soukromých středních škol, 4 střední školy zřizované církví, 3 střední školy státní (zřizuje ministerstvo) a 1 střední škola zřizovaná obcí. Jeden soukromý subjekt a jeden státní subjekt vykonávají současně také činnost vyšší odborné školy.

V kontextu výše uvedeného lze konstatovat, že cíl deklarovaný v Dlouhodobém záměru Zlínského kraje se daří naplňovat.

VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl: Soulad vyššího odborného vzdělávání s požadavky na uplatnění jejich absolventů v praxi.

- V oblasti oborové nabídky vyššího odborného vzdělávání reagovat na požadavky praxe s přihlédnutím k celkovému vývoji v terciárním vzdělávání.

K oborové inovaci došlo ve vzdělávacím programu Diplomovaná dětská sestra, a to z důvodu změny legislativy ve zdravotnických povoláních. Dále bylo reagováno na společenskou a profesní poptávku ve vztahu k pracovní pozici zavedením nového vzdělávacího programu Předškolní a mimoškolní pedagogika. V rámci motivace mladých lidí ke studiu zdravotnického vzdělávacího programu Diplomovaná všeobecná sestra a k dosahování kvalitních vzdělávacích výsledků v průběhu studia byla nově nastavena a začala být realizována ve dvou vyšších odborných školách zdravotnických stipendijní podpora studentů denního studia. Cílem je motivovat mladé lidi ke studiu zdravotnického oboru Diplomovaná všeobecná sestra, jehož absolventi jsou připraveni přímo nastoupit do nemocniční praxe.

Jako přínosná se jeví spolupráce vyšších odborných škol s vysokými školami formou společné akreditace studijních programů nebo formou zřízení detašovaného pracoviště. Rozvíjí se také spolupráce se zaměstnavateli.

Stanovený cíl byl splněn, daří se akcentovat deklarovanou výhodu praktického zaměření vyššího odborného vzdělávání a uplatňovat co nejúžší spolupráci škol a zaměstnavatelské praxe.

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ NADANÝCH

Cíl: Optimální vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

- Podporovat vytváření rovných podmínek pro vzdělávání všech žáků.
- Zaměřit se na udržení kvality vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

V průběhu sledovaného období došlo k významným změnám v přístupu ke vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Změnou školského zákona byl zaveden nový systém podpůrných opatření, který byl zaměřen na vyrovnávání nebo zmírňování důsledků zdravotního postižení ve vzdělávání. Na základě navýšení finančních prostředků na kompenzační pomůcky nebo na potřebnou pedagogickou intervenci mohly být lépe naplňovány vzdělávací potřeby dětí a žáků v běžných školách. Ředitelé škol, výchovní poradci i ostatní pedagogové byli průběžně informováni o nových možnostech vzdělávání a byla jim poskytována metodická doporučení k jejich práci. Školy a školská zařízení se zapojovaly do rozvojových programů MŠMT, jejichž prostřednictvím bylo možno získat finanční prostředky na zajištění asistentů pedagoga pro děti a žáky ze sociálně nepodnětného prostředí, nákup kompenzačních pomůcek, pořízení nových diagnostických nástrojů pro školská poradenská zařízení nebo na rozšíření personálního zabezpečení školských poradenských pracovišť.

Podpora nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků byla poskytována v mateřských a základních školách za účasti pracovníků pedagogicko-psychologické poradny, která nejen prováděla depistáž v terénu, ale také pomáhala stanovit obsah a způsob vzdělávání nadaných a dohlížela na jeho provádění.

Přestože se tento cíl daří plnit, je třeba i nadále vytvářet podmínky pro úspěšné vzdělávání všech žáků tak, aby speciální vzdělávací potřeby nepředstavovaly významnou překážku při dosahování maxima jejich vzdělávacího potenciálu.

ÚLOHA A PODPORA PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Cíl: Profesionální rozvoj pedagogických pracovníků škol a školských zařízení.

- Podporovat optimální vzdělávací nabídku v rámci DVPP v návaznosti na aktuální potřeby pedagogických pracovníků a připravované změny v oblasti vzdělávání.
- Podporovat vzdělávací aktivity směřující ke zkvalitnění řízení škol a školských zařízení.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků byla optimální vzdělávací nabídka v rámci DVPP zajišťována nejen zařízeními pro DVPP (6 v rámci celého kraje), ale také prostřednictvím projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje (KAP), který začal v roce 2016 a v jehož rámci byly pořádány vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky zaměřené na různá témata tak, aby docházelo k profesnímu rozvoji pedagogů a zároveň byla tato témata v souladu s aktuálními potřebami školského terénu. Do konce roku 2018 proběhlo 17 akcí, kterých se zúčastnilo celkem 1 155 účastníků.

Dále se vzdělávací nabídka pro pedagogické pracovníky rozšířila v roce 2018 v rámci projektu Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje (IKAP). Pedagogičtí pracovníci si díky ucelené nabídce vzdělávání rozšiřovali a prohlubovali své kompetence v polytechnickém vzdělávání, ve čtenářské a matematické gramotnosti a v oblasti kariérového poradenství.

Vzdělávací aktivity směřující ke zkvalitnění řízení škol a školských zařízení byla pořádána krajem a také v rámci projektu KAP. Tato setkání byla zaměřena na zlepšení řízení škol, hodnocení kvality vzdělávání, plánování strategických kroků pro zvyšování kvality škol, společné plánování akcí v území. Vedoucí pedagogičtí pracovníci byli cílovou skupinou také pro akce pořádané v rámci projektu IKAP.

Vytýčený cíl je průběžně naplňován a pro další období bude důležité navázat a systémově propracovat aktivity vedoucí ke zvýšenému profesnímu rozvoji pedagogických pracovníků.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ V RÁMCI CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ

Cíl: Podpora dalšího vzdělávání pro dospělé obyvatele Zlínského kraje ve stávajících centrech vzdělávání.

- Využít kapacity a možnosti center vzdělávání pro účely dalšího vzdělávání.
- Podporovat aktivity vedoucí ke zvyšování kvality dalšího vzdělávání.

Další vzdělávání dospělých ve školách Zlínského kraje probíhalo ve dvou hlavních směrech - ostatní formy vzdělávání ve středním a vyšším odborném školství a dále vzdělávací akce náležející do neformálního vzdělávání.

Ve druhém směru školy nabízely kurzy neformálního vzdělávání, jež vesměs navazovaly na obory počátečního vzdělávání a byly realizovány v souvislosti s využíváním kapacit středních a vyšších odborných škol pro další profesní vzdělávání. Od zapojení převážné většiny škol do projektu UNIV II KRAJE v letech 2009-2013 nebo do Globálního grantu v oblasti podpory 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání ve stejném časovém období, přetrvává snaha vytvářet, nabízet a ověřovat kurzy dalšího vzdělávání ve spolupráci se zaměstnavateli. Školy také organizují vzdělávání pro podniky (tzv. firemní vzdělávání), kde kromě odborných a technických dovedností školí v oblasti práce s ICT a realizují jazykové kurzy. Celkem 18 škol zřízovaných Zlínským krajem je autorizovanými osobami pro 59 profesí dle Národní soustavy kvalifikací.

Zlínský kraj bude v podpoře dalšího vzdělávání pro dospělé obyvatele kraje nadále pokračovat.

UPLATNITELNOST ABSOLVENTŮ ŠKOL PODLE OBORŮ VZDĚLÁNÍ NA TRHU PRÁCE

Cíl: Zvyšovat šance na uplatnění absolventů středních škol na trhu práce.

- Reagovat nabídkou struktury a obsahu oborů vzdělávání na požadavky trhu práce ve Zlínském kraji.
- Podporovat atraktivnost výuky technických a přírodovědných oborů na základních a středních školách.

Oborová nabídka středních škol ve Zlínském kraji je dlouhodobě ustálená a na požadavky trhu práce reaguje individuálním přístupem konkrétní školy poskytující konkrétní obor vzdělávání.

Dá se konstatovat, že ve Zlínském kraji je spolupráce škol a firem na velmi vysoké úrovni, přičemž se úroveň spolupráce neodehrává jen na úrovni zajišťování praktické výuky a praxí v reálném prostředí firem, ale také v oblasti podpory žáků formou stipendií, spolupráce na tvorbě ŠVP nebo zavedení prvků duálního vzdělávání. Dle výzkumu projektu Datová platforma zaměstnanosti Zlínského kraje (realizátor Krajská hospodářská komora Zlínského kraje) zabývající se spoluprací SŠ se zaměstnavateli v odborném vzdělávání a přípravě bylo zjištěno, že v kraji spolupracovalo v roce 2019 více než 700 firem se 40 SŠ na základě 1 575 smluv o spolupráci. Podrobné výsledky výzkumu jsou uvedeny na webu www.monitorzk.cz.

Zlínský kraj dále pro potřeby rozhodování o správném nastavení oborové nabídky zjišťoval v letech 2015-2019 u žáků posledních ročníků SŠ jejich motivaci a rozhodování o dalším směřování po studiu na SŠ v rámci Výzkumu profesní orientace žáků ve Zlínském kraji.

Zlínský kraj se také účastnil jako aktivní člen Paktu zaměstnanosti Zlínského kraje, jehož hlavním cílem je rozvinutá aktivní a funkční spolupráce se všemi aktéry na trhu práce, která povede ke zvyšování zaměstnanosti a sladění nabídky a poptávky na trhu práce.

Dále byl výše uvedený cíl naplňován prostřednictvím projektu KAP a IKAP, v rámci něž vzniklo Centrum kariérového poradenství, bylo zahájeno akreditované vzdělávání více než 60 školních kariérových poradců v ZŠ a SŠ a vzniklo webové prostředí na portálu ZKOLA Průvodce kariérou zaměřené na podporu kariérového poradenství a školních kariérových poradců ve Zlínském kraji. Dále byly i prostřednictvím těchto projektů rozvíjeny další aktivity jako např. sdílení odborných učeben a laboratoří na SŠ pro žáky ZŠ, volnočasové aktivity technického a přírodovědného zaměření pro žáky ZŠ a SŠ organizované na středních školách nebo účast žáků základních škol na výukových programech center technického a přírodovědného vzdělávání (Experimentárium při SPŠ Otrokovice, Hi-Tech centrum při SPŠ a OA Uherský Brod).

Zlínský kraj se bude i v dalším období svými aktivitami dále podílet na naplňování cíle.

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl: Zvyšovat kvalitu vzdělávacího procesu v souladu s RVP ZUV.

- Podpořit dokončení zavádění školních vzdělávacích programů.
- Klást důraz na kvalitu základního uměleckého vzdělávání a péče o talenty.
- Stabilizovat síť základního uměleckého vzdělávání a nenavyšovat kapacity škol.

Během uplynulého období probíhalo postupné zavádění výuky v jednotlivých ročnících ZUŠ podle vlastních ŠVP, které vycházejí z RVP pro základní umělecké vzdělávání. Od školního roku 2018-2019 se vyučuje podle RVP ZUV ve všech ročnících přípravného studia a základního studia I. a II. stupně. V oblasti řízení zavádění ŠVP bylo možné získat informace k metodické podpoře pedagogů ZUŠ prostřednictvím projektu ESF Podpora ZUŠ. Po úplném zavedení RVP do všech ročníků bude následovat zhodnocení celého průběhu implementace. Jedním z kritérií hodnocení škol v rámci inspekční činnosti ČŠI jsou od roku 2016 vzdělávací programy, které vycházejí z vizí a strategií rozvoje škol. Tato oblast je u ZUŠ v kraji hodnocena pozitivně, na očekávané úrovni, je v souladu s kurikulárními dokumenty, jejich cíle jsou srozumitelné pro pedagogy i rodiče.

Velmi pozitivně je vnímáno a následně ČŠI hodnoceno zapojení škol do oborových i mezioborových projektů a spolupráce s dalšími subjekty a profesními partnery. Díky dlouhodobé a systematické práci s talentovanými žáky jsou realizovány již tradiční projekty Malí velcí filharmonici s Filharmonií Bohuslava Martinů i Českou filharmonií a Malí velcí herci ve spolupráci s Městským divadlem Zlín. Zlínský kraj podporuje tyto projekty i další aktivity společné prezentace veřejných škol ZUŠKA?ZUŠKA!.

Základní umělecké vzdělávání je s celkem 217 místy poskytovaného vzdělávání, zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, dostatečně zastoupené ve všech regionech kraje (průměrně 54 míst na území okresu). V současnosti není výjimkou, že v obcích působí více ZUŠ a pracoviště jsou i tam, kde je dostupnost jiné ZUŠ.

V souvislosti se skutečností, že podíl kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6-18 let je ve Zlínském kraji druhý nejvyšší v rámci ČR, je vhodné s ohledem na charakter vzdělávání poskytovaného základními uměleckými školami pokračovat v dalším období ve stabilizaci sítě a kapacit.

ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Cíl: Zkvalitnění zájmového vzdělávání.

- Podporovat kvalitní volnočasové aktivity a programy v zařízeních pro zájmové vzdělávání.
- Udržet funkční síť školských zařízení pro zájmové vzdělávání.

Zájmové vzdělávání, které se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání – střediscích volného času, školních družinách, školních klubech, tvoří nedílnou součást vzdělávacího systému.

Školní družiny a školní kluby jsou úzce napojeny na vzdělávací programy škol, dochází tedy k propojování školního a mimoškolního vzdělávání. ŠVP těchto zařízení pomáhají

naplňovat cíle stanovené RVP ZV a jsou dobrým předpokladem pro zajištění kvalitního zájmového vzdělávání.

Činnost středisek volného času probíhala v hodnoceném období především formou pravidelnou prostřednictvím zájmových útvarů, formou příležitostnou a táborovou. V rámci práce s talentovanou mládeží nabízela školská zařízení zájmové útvary nebo účast na přehlídkách a soutěžích. Za účelem kvalitního zajištění volnočasových aktivit spolupracovala řada zařízení s dalšími institucemi. Propagaci aktivit zájmového vzdělávání bylo možné zajistit prostřednictvím průběžně aktualizovaného Kalendáře akcí v rámci Informačního a vzdělávacího portálu Zlínského kraje ZKOLA.

V průběhu hodnoceného období byla Zlínským krajem podpořena řada volnočasových aktivit a akcí, a to formou programové dotace na jednorázové akce v oblasti mládeže a sportu. Díky podpoře volnočasových aktivit dětí a mládeže dochází k rozvoji a zlepšení kvality činnosti organizací pracující s dětmi a mládeží v kraji. Každoročně byla podporována finančně i činnost Krajského parlamentu dětí a mládeže.

Kraj nepředpokládal ve svém záměru výraznější rozšiřování sítě školských zařízení pro zájmové vzdělávání. V uplynulém období nicméně došlo ke zvýšení počtu SVC v soukromém a církevním sektoru. Vzhledem k tomu, že v posledních letech byl patrný nárůst počtu žáků v základních školách, a to zejména na prvním stupni, projevil se v řadě případů nedostatek kapacit školních družin. Demografický vývoj byl v takových případech zohledněn a kapacity školních družin byly navýšeny. U školních klubů byly kapacity navyšovány pouze ve výjimečných odůvodněných případech.

Závěrem lze konstatovat, že stanovený cíl je průběžně naplňován, nicméně předpokládáme, že bude rozvíjen i nadále.

ÚSTAVNÍ VÝCHOVA

Cíl: Zkvalitnit ústavní výchovu dětí v nových podmínkách.

- Zkvalitnit preventivně výchovnou péči ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy.
- Spolupracovat se zainteresovanými partnery na přípravě transformace a změn v systému péče o ohrožené děti.

V současné době se kvalita poskytované péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči řídí Metodickým pokynem MŠMT, kterým jsou stanoveny standardy kvality péče a jehož smyslem je nastavení a udržení srovnatelné úrovně kvality poskytované péče v jednotlivých zařízeních.

Vzhledem k tomu, že se v průběhu posledních let výrazně zvyšuje počet dětí s výchovnými problémy umísťovaných do školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, bylo nutné zaměřit pozornost zejména na preventivně výchovnou péči s cílem zamezit rozvoji rizikového chování dětí. V souvislosti s touto skutečností byl v rámci projektu „Ohrožené děti a mládež ve Zlínském kraji“ zpracován plán transformace Dětského domova Liptál, jehož cílem bylo snížení kapacity zařízení o 50 %

a rozšíření předmětu činnosti o činnost střediska výchovné péče – vytvoření ambulantní a terénní preventivní podpůrné služby, která přispěje k předcházení umístování dětí s problémovým chováním do institucionální péče.

Na základě výše uvedených skutečností lze konstatovat, že daný cíl byl splněn pouze částečně. Kvalita poskytované péče je definována pomocí standardů, které byly implementovány do poskytovaných služeb školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. V rámci transformačního plánu Dětského domova Liptál byla jeho kapacita snížena s účinností od 1. 7. 2019 na polovinu, zřízení střediska výchovné péče dosud realizováno nebylo z důvodu plánovaných stavebních úprav vytipovaných prostor.

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Cíl: Rozvoj mezinárodní spolupráce ve školách a školských zařízeních.

- Podpora škol a školských zařízení v rozvíjení mezinárodní spolupráce ve vzdělávání.

Školy a školská zařízení zřizovaná Zlínským krajem realizovaly řadu mezinárodních aktivit.

Nejvíce využívaný je program Evropské komise Erasmus+. V tomto programu byl ve sledovaném období největší zájem o podporu v Klíčové akci 1 - mobilita žáků v odborném vzdělávání a přípravě, kdy školy mohou vysílat žáky na zahraniční praktické stáže v podnicích nebo odborných školách. Dle statistik Domu zahraniční spolupráce bylo v posledních výzvách k předkládání návrhů v programu Erasmus+ podáno subjekty ze Zlínského kraje celkem 51 žádostí o mobilitu žáků v odborném vzdělávání. Školy dále realizují školní partnerství (ve sledovaném období bylo podáno 23 žádostí), kdy se zahraniční školou spolupracují na společném tématu a na výstupech projektu, vyměňují si zkušenosti nebo organizují aktivity na mezinárodní i lokální úrovni. Školy rovněž využívají možnosti získat grant na vzdělávání svých pedagogických pracovníků v zahraničí.

Zlínský kraj zapojoval školy a školská zařízení do několika vlastních mezinárodních projektů. Tyto projekty byly rovněž podpořeny programem Erasmus+ a stěžejními tématy byly: zvyšování kompetencí pedagožek a pedagogů v oblasti atraktivní prezentace přírodovědných, technických a matematických oborů (The SEE Project), prevence předčasných odchodů ze vzdělávání (The SIP Project) a naposledy rozvoj výuky přírodovědných a technických oborů a matematiky se zaměřením na realizaci spolupráce škol a podniků přes tzv. STEM experty, podporu mladých talentů a dívek při volbě kariéry v oblasti přírodovědných oborů a techniky (The SENSE Project). Do výše zmíněných projektů Zlínského kraje bylo přizváno celkem 12 středních škol.

Zlínský kraj bude nadále rozvíjet mezinárodní aktivity na podporu škol a školských zařízení v kraji.

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Cíl: Aplikace strategie vzdělávací politiky v digitálním světě.

- Snižovat nerovnosti ve vzdělávání v oblasti ICT.
- Podporovat kvalitní výuku a učitele jako klíčový předpoklad.
- Odpovědně a efektivně řídit vzdělávací systém.

Naplňování uvedeného cíle probíhalo ve Zlínském kraji v souladu se Strategií digitálního vzdělávání do roku 2020 vydanou MŠMT.

Jedním z důležitých rozhodnutí, které kraj uskutečnil, byl hromadný nákup licencí (MS Windows a MS Office) pro 87 škol a školských zařízení zřizovaných krajem. Tímto krokem se dosáhlo snížení výdajů na nákup licencí ve výši 1,2 mil. Kč ročně, navíc učitelé i žáci těchto škol a školských zařízení získali bezplatně možnost využívat tyto produkty i na domácích zařízeních.

V kraji působí na středních školách 3 vzdělávací centra Microsoft, které nabízejí bezplatné kurzy pro pedagogy:

- SPŠ Otrokovice
- SŠ Kostka, s.r.o. Vsetín
- SŠ informatiky, elektrotechniky a řemesel Rožnov pod Radhoštěm

Dalším přínosem se staly projekty KAP a IKAP, prostřednictvím nichž bylo realizováno mnoho aktivit mířících nejen do zlepšení vybavení škol prostředky ICT, ale také směřujících ke vzdělávání pedagogů ZŠ a SŠ k zavádění digitálního vzdělávání do praxe.

Zlínský kraj se bude v i následujícím období zabývat naplňováním uvedeného cíle a rozvojem digitální gramotnosti žáků a pedagogů.

JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl: V oblasti cizích jazyků dosáhnout komunikativní kompetence.

- Rozvíjet schopnost uplatnit znalost cizích jazyků v reálných situacích.

V průběhu uplynulého období bylo nadále realizováno jazykové vzdělávání pedagogických pracovníků, a to jak v oblasti rozvoje jejich komunikačních schopností, tak v oblasti metodické a zaměřené na zvyšování kvality výuky cizího jazyka. K rozvoji komunikačních kompetencí v oblasti cizích jazyků u žáků i pedagogů významně přispívají četné aktivity v rámci výměnných projektů se zahraničními partnery a výjezdy žáků a učitelů do zahraničních partnerských škol, popř. na jazykové vzdělávací kurzy, stejně jako zapojení rodilých mluvčích do výuky cizích jazyků na základních a středních školách.

Školy ve Zlínském kraji vesměs akcentují zvyšování jazykových kompetencí. V mateřských školách v kraji je cizí jazyk vyučován formou kroužků, výuka probíhá formou her a interaktivních prvků. Na všech základních školách v kraji je prvním vyučovaným cizím jazykem angličtina. Jako druhý vyučovaný cizí jazyk je nejčastěji volena němčina, následuje ruština, španělština nebo francouzština. Jiné cizí jazyky na

základních školách vyučovány nejsou. Na jedné základní škole je realizována výuka vybraných předmětů v cizím jazyce. Také ve třech středních školách probíhá aktivně výuka některých předmětů v cizím jazyce, tuto možnost zvyšování jazykových kompetencí využívá 290 až 300 žáků ročně. Některé střední školy spolupracují s jazykovými školami a umožňují svým žákům absolvovat v průběhu studia kurzy ukončované mezinárodními certifikovanými zkouškami.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že cíl deklarovaný v Dlouhodobém záměru Zlínského kraje 2016 je postupně naplňován. Vzhledem k nespornému významu jazykového vzdělávání bude cíl rozvíjen i v novém Dlouhodobém záměru Zlínského kraje 2020.

ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA

Cíl: Rozvoj znalostí a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj s důrazem na environmentální oblast.

- Podpora kvality programů EVVO, prezentace příkladů dobré praxe, spolupráce a setkávání subjektů zabývajících se environmentálním vzděláváním, výchovou a osvětou, vzděláváním pedagogů a lektorů v oblasti EVVO.

Rámcem k naplnění stanoveného cíle je koncepční dokument – Krajská koncepce EVVO Zlínského kraje pro období 2014-2022, která je dále upřesňována jednotlivými akčními plány.

K průběžnému naplňování stanoveného cíle napomáhá každoročně vyhlašovaný dotační program Zlínského kraje Podpora ekologických aktivit v kraji. V něm bylo v průběhu let 2016-2019 podpořeno více než 110 projektů za téměř 6 500 000 Kč.

K významným aktivitám celokrajského významu v oblasti EVVO patří například Krajská konference EVVO ve Zlínském kraji, Krajský veletrh programů a aktivit na podporu EVVO nebo Ekologická olympiáda středoškoláků. Nezastupitelnou roli nositelů environmentálního vzdělávání plní ve Zlínském kraji střediska ekologické výchovy, část z nich je sdružena v zastřešující síťové organizaci Líska, z.s., která mimo realizace čtrnáctidenního informačního e-mailového servisu pro nositele EVVO organizuje také specializační studium pro školní koordinátory EVVO.

Stanovený cíl je naplňován a i v příštím období budou realizovány podpůrné aktivity k jeho udržení.

PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ VE ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH

Cíl: Zabezpečení školské linie specifické primární prevence v oblasti koordinační, koncepční, metodické a dotační politiky kraje.

- Zapojení institucí do systému účinné primární prevence.
- Monitorování, diagnostika a řešení výskytu rizikového chování ve školách a školských zařízeních.

- Zlepšení podmínek pro vzdělávání školních metodiků prevence a poskytovatelů preventivních aktivit.

Politika Zlínského kraje v oblasti primární prevence rizikového chování směřovala k zapojení všech institucí zabývajících se prevencí v kraji a propojení jejich činností s Preventivními programy škol a školských zařízení ve smyslu zohlednění místních a specifických problémů škol a školských zařízení. Využitím zavedených a fungujících systémových prvků v oblasti primární prevence byly realizovány preventivní programy škol a školských zařízení podle jejich potřeb.

Krajský plán primární prevence rizikového chování ve Zlínském kraji 2015-2017 vycházel při stanovování cílů a priorit především z Národní strategie primární prevence u dětí a mládeže v působnosti rezortu MŠMT na období 2013-2018, logicky navazoval na poznatky identifikované v rámci mapování rizikového chování u dětí a mládeže a potřeb terénu ve Zlínském kraji.

Na základě těchto strategických dokumentů měly školy a školská zařízení Zlínského kraje možnost získat finanční prostředky ze státního rozpočtu na realizaci preventivních aktivit. Zlínský kraj zveřejnil Program na podporu škol a školských zařízení v oblasti prevence rizikových typů chování PF07-16-DT2 s alokovanou částkou 706 000 Kč. Uskutečnily se krajské konference pro ZŠ, SŠ a MŠ na téma „Vztahy, spolupráce a komunikace se žáky, rodiči a kolegy v rámci školy“. Zlínský kraj ocenil školní metodiky prevence za kvalitní a přínosnou práci v oblasti prevence za školní rok 2014-2015.

Zlínský kraj pověřil KPPP a ZDVPP Zlín k podání projektové žádosti v rámci dotačního programu MŠMT ČR tzv. „Krajské projekty – Zdravé a bezpečné klima“. Projekt byl podpořen dotací ze strany MŠMT ČR v celkové výši 238 950 Kč, finanční spoluúčast ZK činila 100 000 Kč. I nadále probíhala úzká spolupráce s KPPP a ZDVPP Zlín, školními metodiky prevence, oddělením neziskového sektoru Kanceláře hejtmána a dalšími subjekty zabývajících se prevencí. Vzdělávání metodiků prevence probíhalo dlouhodobě a systematicky. Přenos informací byl nastaven funkčně. Uskutečnily se metodické schůzky s metodiky prevence z KPPP a ZDVPP Zlín i se školními metodiky prevence.

Průběžně probíhalo mapování výskytu rizikového chování u dětí a mládeže na základě vyhodnocení údajů uvedených v celorepublikovém elektronickém Systému výkaznictví. Do monitoringu výskytu rizikového chování byli zapojeni školní metodici prevence, okresní metodici prevence a krajská školská koordinátorka prevence, každý v rámci své působnosti. Informace z oblasti prevence byly zveřejňovány na webových stránkách KÚZK a portálu ZKOLA/Zdravě do života.

Stanovený cíl se podařilo naplnit a bude se dále rozvíjet v novém dlouhodobém záměru.

Příloha 2.: Tabulky a grafy

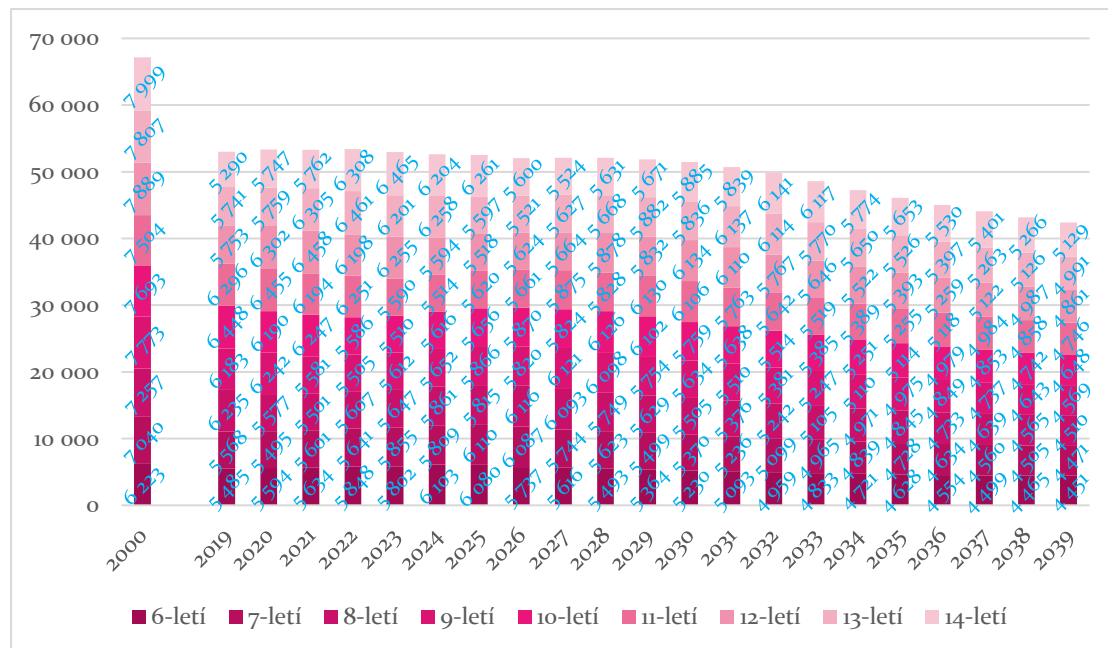
Graf P 1 - Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 3-5 let

Zdroj: ČSÚ

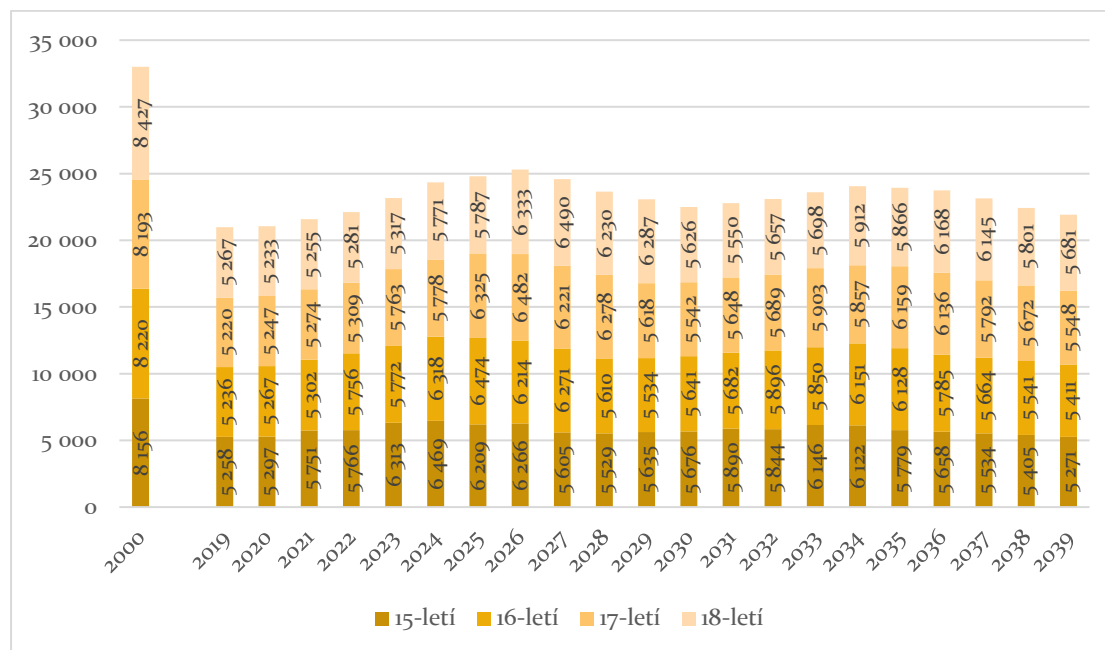

Graf P 2 - Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 6-14 let

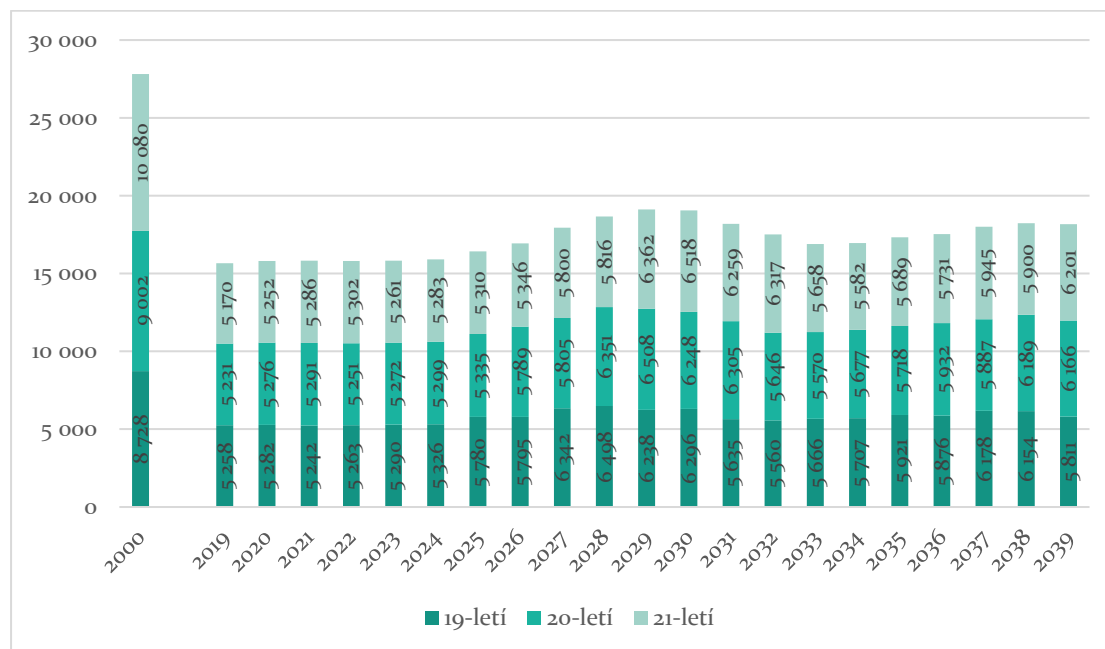
Zdroj: ČSÚ

Graf P 3 - Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 15-18 let
Zdroj: ČSÚ

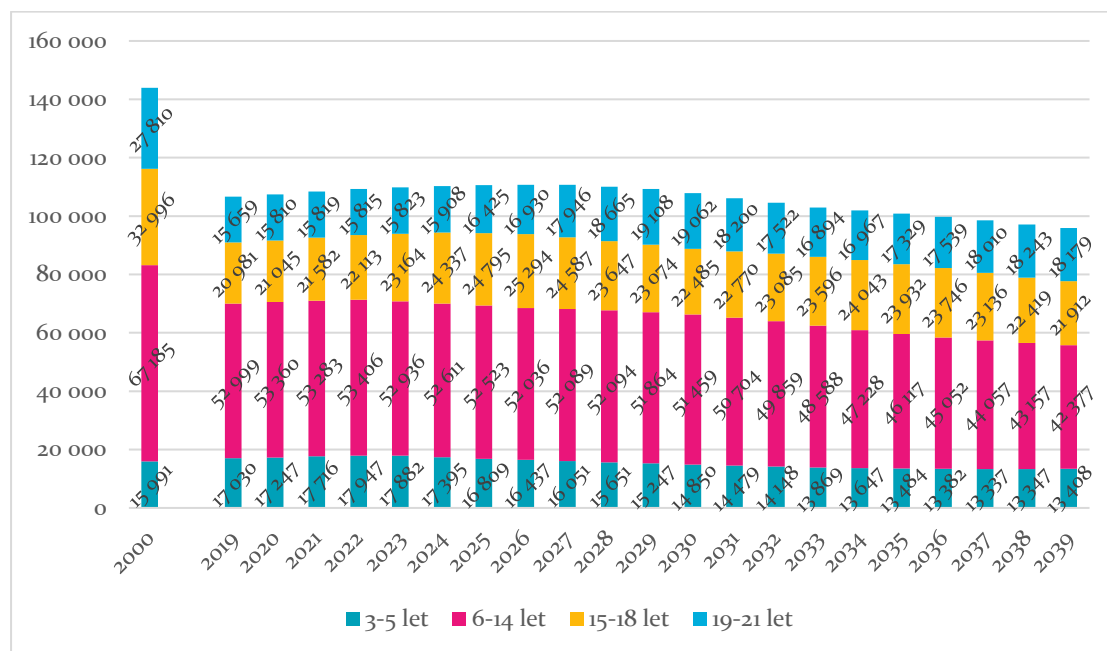

Graf P 4 - Vývoj osob ve věkovém segmentu 19-21 let
Zdroj: ČSÚ

Graf P 5 - Vývoj počtu osob v celkovém školním kontingentu ve věkových segmentech 3-5 let, 6-14 let, 15-18 let a 19-21 let

Zdroj: ČSÚ

*VYSVĚTLIVKY K TEXTU V NÁVAZNOSTI NA KÓDOVÉ OZNAČENÍ KATEGORIÍ
DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ PODLE KKV (KMENOVÉ KLASIFIKACE OBORŮ
VZDĚLÁNÍ) NA STUPNĚ DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ PODLE ŠKOLSKÉHO ZÁKONA*

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání

- C základní vzdělání – jednoletá a dvouletá praktická škola
- D nižší střední vzdělání – nižší střední vzdělání, tříletá příprava v praktické škole

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s výučním listem

- E nižší střední odborné vzdělání – nižší střední odborné vzdělání (vzdělávací programy učilišť, odborných učilišť)
- H střední odborné vzdělání s výučním listem – střední odborné vzdělání dosažené absolvováním nematuritních vzdělávacích programů poskytujících výuční list, s výjimkou programů uvedených v bodě E
- J střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu – střední nebo střední odborné vzdělání dosažené absolvováním středoškolských nematuritních vzdělávacích programů neposkytujících výuční list

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

- K úplné střední všeobecné vzdělání – úplné střední všeobecné vzdělání
- L úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou – úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním studijních programů SOU ukončených maturitou a vzdělávacích programů SOU i SOŠ pro absolventy tříletých učebních oborů ukončených maturitou (včetně L5xx – nástavbové studium)
- M úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení) – úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů ukončených maturitou, s výjimkou programů uvedených v bodě L

Stupeň dosaženého vzdělání: vyšší odborné vzdělání

- N vyšší odborné vzdělání – vyšší vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů vyšších odborných škol

Stupeň dosaženého vzdělání: vyšší odborné vzdělání v konzervatoři

- P vyšší odborné vzdělání v konzervatoři – vyšší vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů konzervatoří a tanečních konzervatoří